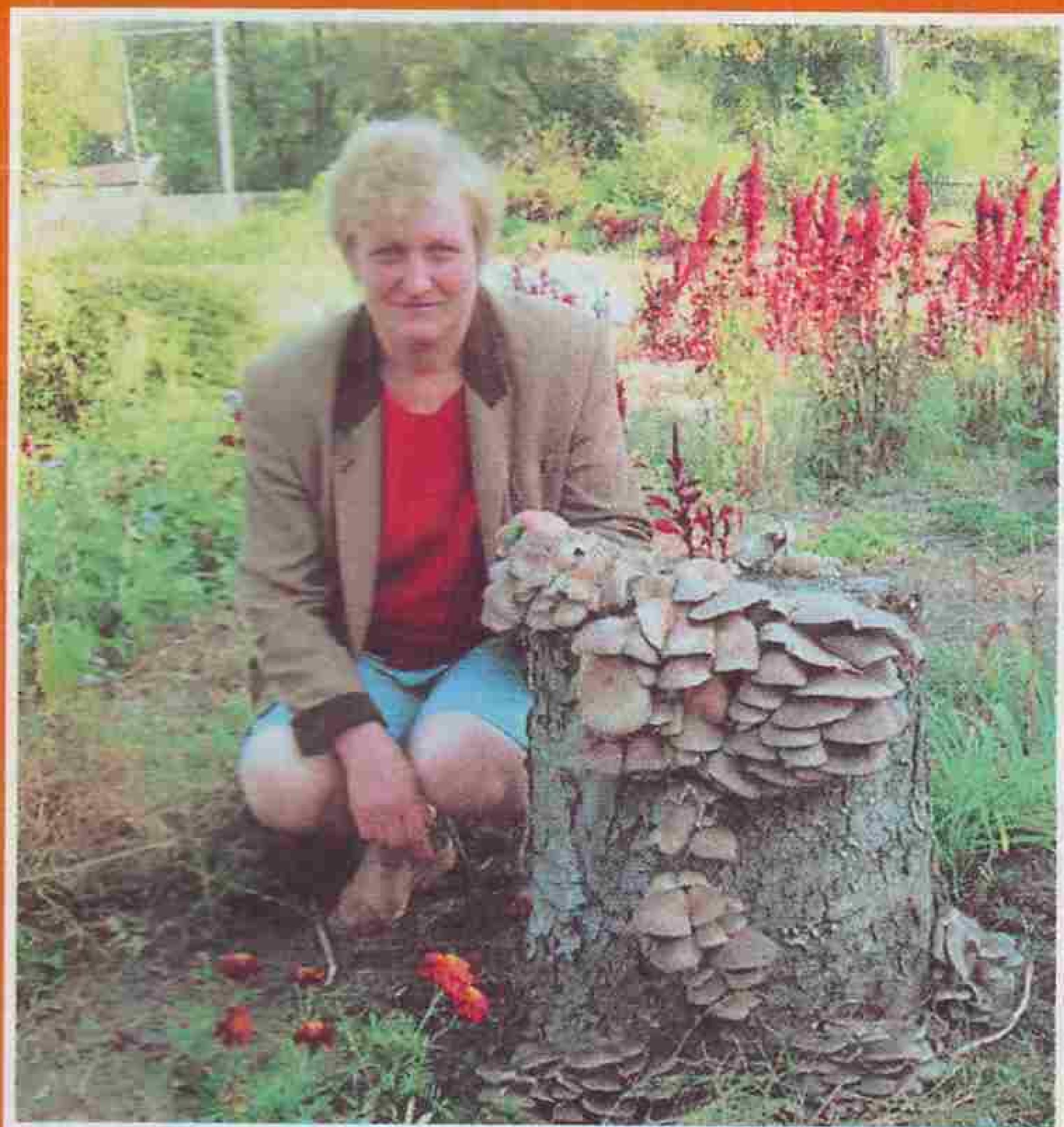
ISSN 1814—4357

Дачникам садівникам городникам

Всеукраїнський щомісячний журнал

Дім • Сад • Город

№5 травень 2006

Гриби на дачі

Екзоти з родини гарбузових

Салати збуджують апетит

ОГІРКИ НА РІЗНІ СМАКИ

Вирощую огірки багато років. За цей час випробував велику кількість сортів і гібридів цієї культури, різні технології. Слід зауважити, що огірки — дуже не проста у вирощуванні рослина. Багато проблем пов'язано з бактеріальними і вірусними захворюваннями. Ця культура потребує також великих затрат часу й коштів, особливо при вирощуванні в закритому ґрунті. Огірки вибагливі до родючості ґрунту, його вологості, їм потрібний дбайливий догляд, регулярні поливи, прищипування, підживлення, захист від шкідників і хвороб.

Головне — це вдалий вибір відповідних сортів і гібридів огірків, які б давали високі й стабільні врожаї у певних ґрунтово-кліматичних умовах. Нині асортимент огірків дуже багатий, районовано десятки сортів і гібридів. Всі вони різняться за способами й строками використання продукції: салатні сорти використовують у свіжому вигляді, є сорти універсального використання, засолювальні. Розрізняють сорти і за скоростиглістю. При вирощуванні у відкритому ґрунті до ранньостиглих належать сорти та гібриди, які дають перший урожай менш ніж за 45 днів, до середньостиглих — сорти, у яких вегетаційний період до 50 днів, і пізньостиглі — з вегетаційним періодом понад 50 днів. Бажано вирощувати декілька сортів огірків, різних за скоростиглістю й призначенням. Це дає змогу збільшити період надходження продукції.

На присадибній ділянці, а також на городі я вирощую декілька сортів огірків: Астронавт, Закуска, Літл ліф, Апоміксис Коняєвих, Малиш, а також Угорські багатоплідні. Перші три сорти одержав з США, а Апоміксис Коняєвих — від народного селекціонера І. Коняєва. Ці сорти є справжнім огірковим "клондайком", оскільки забезпечують високі врожаї навіть за несприятливих погодних умов. Ось коротка їх характеристика.

Астронавт — інтенсивний сорт, в плодоношення вступає на 50-й день після з'явлення сходів. Сорт бджолозапильний, універсального призначення, плоди темно-зелені, завдовжки до 20 см. Зеленці зрізують, коли вони досягнуть 10—15 см. Сорт дуже врожайний як у відкритому, так і в закритому ґрунті: огірочки на огірочках сидять. Смакові якості відмінні.

Закуска — сорт, стійкий до посухи та інших негативних впливів, з високою врожайністю протягом тривалого періоду. Зеленці готові до збирання через 53 дні після сівби. Плоди темно-зеленого кольору, невеликі за розміром, засолювальні. Сорт бджолозапильний.

Літл ліф (маленький листочок) — засолювальний сорт, листя у нього в п'ять разів менше, ніж у інших сортів та гібридів. Плоди зав'язуються без запилення, плодоношення починається через 50 днів після сівби.

Апоміксис Коняєвих — сорт дуже врожайний, не потребує запилення, стійкий до борошнистої роси та інших захворювань. Плоди середнього розміру, смачні, придатні для салатів і соління.

Малиш — гібрид російської селекції, ультраранній. Від сходів до початку плодоношення минає 41—43 дні, плоди завдовжки 9—10 см, темно-зелені, придатні для засолювання.

Угорські багатоплідні — завезені з Угорщини. Сорт середньостиглий, жіночого типу цвітіння, бджолозапильний, врожайний, незрівнянний при засолюванні.

Я вирощую огірки за різними технологіями. На присадибній ділянці, а також у теплиці, застосовую шпалерний спосіб, а в полі та на городі — звичайну технологію. Слід зазначити, що шпалерна технологія ефективніша, тому що дає змогу на меншій площі одержати більший урожай. Суть її полягає в тому, що рослини шпагатом підв'язують до шпалери, а з початком утворення бічних пагонів фор-

мують їх. Сорти, які дружно утворюють плоди на основному стеблі (Астронавт), формують так: залишають без прищипування основний і один бічний пагін, а решту пагонів укорочують, залишаючи по одному-два листки з одним-двома плодами. Інші сорти прищипують у фазі шести-семи листочків. Після цього на рослині утворюються сильні бічні пагони, які спрямовують по шпагату або залишають стелитися по землі за традиційної технології. Пагони, які не цвітуть, прищипують над сьомим листком.

Огірки дуже чутливі на внесення як органічних, так і мінеральних добрив. З органічних добрив я використовую біогумус — продукт життєдіяльності червоного каліфорнійського черв'яка, а також навесні прикопую зелену масу озимого жита. Крім основного внесення добрив у ґрунт, огірки підживлюю ще й пташиним послідом, а торік вперше випробував препарат Байкал ЕМ-1-У. Це біодобриво є основою ЕМ-технології (ефективних мікроорганізмів), яку розробив японський вчений, професор Т. Хига. В її основі унікальний комплекс (більш як 80 штамів) ефективних мікроорганізмів, які, потрапляючи у ґрунт, пригнічують патогенну мікрофлору і створюють умови для розвитку корисної. Крім того, Байкал-1-У є біостимулятором росту рослин, він забезпечує оздоровлення й відтворення родючості ґрунту. Препарат можна використовувати для весняної підготовки ґрунту, передпосівної обробки насіння, для поливу розсади, для кореневого та позакореневого поливу рослин і для приготування ЕМ-компосту.

Я одержав препарат уже після того, як з'явилися сходи огірків, тому застосовував його для кореневого та позакореневого поливу рослин (одна столова ложка препарату на 10 л води). Тричі поливав з інтервалом у 10 днів. Такі ж поливи зробив на помідорах і солодкому перці.

Результати, одержані із застосуванням препарату ЕМ-1-У, були такі: урожай огірків і помідорів збільшився майже удвічі, а перець не дав істотного приросту. Отож, слід продовжити експерименти щодо застосування нової японської біотехнології.

В останні роки багато прикрощів овочівникам завдають різні захворювання огірків, які призводять до великих недоборів урожаю або повної їх загибелі. Для захисту рослин від хвороб роблять профілактичні обробки такими системними препаратами, як ридоміл, арцерид, а також новим ефективним препаратом — провікур. Отож, є всі підстави вважати перспективним впровадження інтенсивних сортів огірків на присадибних, дачних ділянках, у фермерських господарствах.

Л. Капуста,
вчений-агроном,
с. Немішаєве-1, Бородянський р-н,
Київська обл., 07854

Сподобалися китайські ОГІРКИ

Думаю, не знайдеться людини, яка б не любила вирощувати й споживати огірки. Коли я вирішив серйозно взятися за вирощування цієї високовітамінної продукції, то спочатку глибоко ознайомився не з однією публікацією, де розповідалося про передовий досвід. Минулого року придбав насіння восьми сортів (два сорти — китайської селекції). Врожаєм задоволений. Хочу дати деякі поради городникам.

Багато городників бажають мати ранній урожай огірків, намагаються якнайшвидше висіяти насіння у відкритий ґрунт, а потім їм доводиться вкривати рослини плівкою або скляною банкою для захисту від заморозків. За моїми спостереженнями, цього робити не слід. Бо коли ґрунт не прогріється до потрібної огіркам температури (+13—15°С), рослина буде "сидіти" в землі, а то й зовсім насіння не зійде, а згниє.

Раджу вирощувати ранні сорти огірків розсадним способом, як перець чи помідори. Але потрібно пам'ятати, що під час пересаджування розсади у відкритий ґрунт не можна травмувати коріння. При найменшому його пошкодженні рослина може довго приживлюватися або навіть загинути.

Огірки не варто загущувати. Я висіваю насіння на глибину 3—4 см, рядковим способом. У рядку відстань між насінинами 20—25 см, а між рядками — 1 м і більше. За такого розміщення рослини добре провітрюються та мало хворіють.

Коли з'являються перші сходи (приблизно через 10—12 днів), ґрунт на ділянці розпушую, поливаю, знищую бур'яни. Поливаю огірки увечері: 1 л води на одну рослину. А підживлюю настоєм коров'яку з розрахунку одна його частина на 10 частин води, бажано дощової, підігрітої на сонці. Одного відра вистачає на 20 рослин. За сезон підживлюю 2—3 рази.

І ще раджу висівати насіння огірків трирічного зберігання, тоді буде менше пустоцвітів. Високі врожаї дають гібриди, але насіння з них збирати не варто, бо сортові ознаки у наступних поколіннях не зберігаються. Щоб збільшити урожайність у 3—4 рази, бажано вирощувати огірки на шпалері. При цьому рослини мало доторкуються до ґрунту, добре провітрюються, отже навіть після тривалих дощів не уражуються пероноспорозом (несправжньою борошнистою росою). Проти пероноспорозу огірки слід обробити препаратами контактно-системної дії: ридоміл, оксіхом (згідно з інструкцією на упаковці).

Щодо вибору сортів. Багато людей віддають перевагу вітчизняним сортам, мовляв, вони пристосовані до наших умов. На мою думку, не варто цуратися й зарубіжних сортів. Я у захваті від китайських огірків, хоча вирощував їх у 2005 р. вперше. Вони мають екзотичний вигляд, а за смаком задовольнять найвибагливішого гурмана. А головне — не уражуються хворобами і не гірчать на відміну від інших сортів. Наведу коротку характеристику цих сортів.

Китайське чудо — соковитий, без гіркоти, має високі смакові якості, дуже врожайний. Плодів дає стільки, що вистачить на салати та ще й продати. За сприятливих умов плід сягає 1 кг, не уражується вірусами і бактеріями.

Китайський білий — екзотичний аматорський сорт, плід у нього світло-салатний (після достигання — чисто білий), соковитий, без гіркоти. Довго зберігається зірваним, не втрачаючи смакових якостей, урожайний.

Позитивно зарекомендував себе і наш середньоранній сорт ***Малиш***. Рослина кущова, компактна, довжина стебла сягає 50 см, плід горбкуватий, темно-зелений, його довжина 10—12 см, маса — 80—120 г.

Заслуговує на увагу городників і сорт ***Вчительський*** — ранній, витримує короткочасні весняні заморозки, має чудовий смак і товарний вигляд. Плоди теж не гіркі, довго не старіють. Сорт салатно-засолювальний, невибагливий щодо вирощування, стійкий до хвороб.

М.В. Сопронюк,
с. Новоселиця,
Хмельницька обл.

Екзоти з родини гарбузових

У кошику — "стадо гусей" з крукнеків, праворуч і ліворуч — глечикоподібні лагенарії, на передньому плані — міні-гарбузи.

На своєму городі я вирощую чимало екзотичних рослин. Особливо багато їх у родині гарбузових. Це різні види гарбузів, кабачки, лагенарія, патисони, крукнеки, міні-гарбузи тощо. Всі вони однорічні тепло- та світлолюбні рослини, які милують око різнобарвністю та дивовижною формою плодів.

Особливо вражає мене своєю красою лагенарія. Її ще називають "посудним гарбузом", бо стиглі плоди мають найрізноманітнішу форму: циліндричну, глечикоподібну, булавоподібну, форму груші тощо.

Лагенарія — теплолюбна рослина з тривалим періодом розвитку, тому навіть у південних районах її вирощують тільки через розсаду. Це надзвичайно декоративна рослина з довгим стеблом, гарним фігурним листям та світло-кремовими квітками. Вегетаційний період — 150 днів. Висіваю в стаканчики чи пакети з-під молока протруєне протягом 30 хв. у 1%-ному розчині марганцівки насіння й ставлю у тепле, затемнене місце. Як тільки насінини накільчаться, переношу на світло, а навесні, приблизно наприкінці травня, коли мине загроза заморозків, висаджую на постійне місце, бажано з грудкою землі, щоб не травмувати коріння. Рослина полюбляє удобрений ґрунт, тепло та захищені від вітру ділянки.

Подальший догляд — розпушування ґрунту, своєчасні поливи та підживлення. На початку вегетації бажано прищипнути бічні пагони. Висока ліана потребує надійної опори та підв'язування або ж можна спрямувати її на паркан, балкон чи лоджію, стіну.

Плоди лагенарії вважаються дієтичними і допомагають при лікуванні захворювань шлунка, кишківника, нирок, печінки. Вони містять багато пектинів. З них готують різні страви, але тільки з молоденьких плодів, бо пізніше у них грубіє шкірка. Їх тушкують, смажать, маринують, готують ікру так само, як і з кабачків, але смак такої страви ніжніший, приємніший.

Лагенарія циліндрична (її ще називають в'єтнамський огірок) має плоди завдовжки до 2 м, вона найсмачніша. Її плоди можна зрізувати частинами та вживати в їжу, вони продовжуватимуть рости далі. І, чим ви частіше будете їх зрізати, тим більше плодів зав'язуватиметься. А плоди, що досягли 25 см, використовують у салати, як огірки.

І ще одна особливість лагенарії. Її повністю достиглі плоди мають дуже міцну оболонку — шкірку. Видаливши насіння, її можна фарбувати, прикрашати орнаментом, навіть випалювати різні візерунки. З плодів роблять різноманітний кухонний посуд: чашки, миски, кухлі, іграшки, а вази, глеки прикрасять будь-яку квартиру не гірше, ніж придбані у магазині.

Лагенарія глечикоподібна, яку я вирощую (див. фото), дуже гарна. У ній можна зберігати різну крупу, сіль, воду, ставити в неї букет з квітів. До речі, вода, що зберігається в плодах, завжди прохолодна і не має стороннього присмаку.

На насіння я залишаю два—три перші плоди. Перед заморозками зрізую їх з частиною ліани і підвішую в прохолодному місці для дозарювання, а потім заношу до квартири. У грудні плоди висохнуть, набудуть жовто-коричневого кольору, а насіння всередині буде торохтіти. Тоді треба відрізати частинку плоду від плодоніжки (я це роблю за допомогою пилки по залізу) і висипати насіння.

Задля того, щоб забезпечити себе смачним дієтичним продуктом та гарним декоративним посудом, достатньо виростити на своєму городі дві рослини.

Якщо ви захочете мати плоди більшого розміру, залиште на рослині 3—5 зав'язей, а решту видаліть або ж прищипніть верхівку ліани.

Щороку милуюсь ще одним видом гарбузових — **крукнеками**. Вирощую сорт Гачок Форда. Ростуть вони компактним кущем, усі в купі, неначе гуси схилили голови над кормом. На вигляд крукнеки схожі на булавоподібні кабачки, але з кривою шийкою біля плодоніжки, за що їх ще називають "кривошийки" (на фото вони в кошику). У такому кошику я возила їх на районну виставку-ярмарок, куди мене запрошують щороку. Багато хто з відвідувачів виставки навіть не здогадувався, що це гарбузові. Пробували кусати, нюхати, шкрябати, щоб розпізнати. А я їм ще й очі підмалювала. Чом не гуси?

Агротехніка вирощування крукнеків така, як і всіх гарбузових. Насіння висівають безпосередньо у ґрунт на удобрену, вологу, пухку землю. Можна висівати і заздалегідь пророщене насіння.

Плоди крукнеків дуже лежкі, у них товста шкірка, тому, акуратно вирізавши та вибравши насіння, можна зробити з них ківшики для води чи ще щось.

Щоб виростити таке "стадо гусей", треба висадити не більше двох—трьох рослин.

Тож, вирощуйте та фантазуйте!

Н.М. Савенко,
Чернігівська обл.

З давніх пір гриби прийнято вважати дарами лісів. Але це далеко не так. Деякі види грибів можна вирощувати в саду, на городі і навіть у квартирі. Зокрема, дуже добре піддається культивуванню глива звичайна (рос. — вешенка). Той, хто спробував її смаженою або маринованою, мав нагоду переконатися, що глива навіть смачніша за шампіньйон.

Я маю багаторічний досвід вирощування грибів, тому поділюся власним досвідом. Спочатку слід заготовити відрізки стовбурів дерев листяних порід (осика, береза, тополя, граб, бук, акація, яблуня, груша тощо). Вони мають бути не менше 25—30 см у довжину і 15 см у діаметрі, оскільки на тонших відрізках і врожай нижчий. Деревина потрібна свіжа, кору з неї не знімають. Якщо ж деревина підсохла, її протягом одного—двох днів вимочують у воді, щоб надати їй вологості, необхідної і для розвитку грибниці.

Відрізки стовбурів ставлять у теплому й вологому підвалі, де підтримується температура 18—25° тепла, а вологість становить близько 90%. Ці відрізки можна розмістити і в саду під шатром дерев або в інших затінених місцях, накривши їх поліетиленовою плівкою. У висвердлені в торцях чурбаків ямки діаметром 1,5 см і глибиною 10—15 см вносять міцелій. Приблизно через 3—4 тижні, коли деревина обросте грибницею, відрізки виставляють у сад, заглиблюючи нижні торці на кілька сантиметрів у ґрунт (попередньо на дно ямки вкладають 70—100 г міцелію, розклавши його рівномірним шаром).

Через два—три тижні після винесення відрізків з підвалу на них з'являються плодові тіла, їхній ріст триває до кінця листопада. Ніякого догляду, крім поливів у посушливу погоду, грибна плантація не потребує. Плодоносить вона протягом трьох—чотирьох років, зимуючи на вулиці під снігом, після чого відрізки перетворюються на труху, до речі, це чудове добриво для городу.

Гливу можна вирощувати у підвалах або в кімнатах у поліетиленових мішках з використанням в якості субстрату сільськогосподарських відходів (солом'яна січка, лушпиння соняшника, конопляна костриця, тирса дерев листяних порід тощо). На жаль, всі ці матеріали містять велику кількість спор конкурентних мікроорганізмів і тому потребують спеціальної обробки.

Спеціальну обробку здійснюють так. Попередньо субстрат замочують у відповідній ємкості на 3—4 години. Потім воду зливають, а субстрат витримують як мінімум добу. Після цього його обробляють парою (95—100°С) або кип'ятять (зручно робити це у виварці місткістю 50 л) протягом 1—1,5 години. Коли субстрат охолоне до 25—30°С, в нього вносять зерновий міцелій — 250 г на пакет масою 10 кг, все рівномірно перемішують і розфасовують у поліетиленові пакети, розмір яких відповідає обраній масі субстрату, але не більше 25—30 кг.

Оптимальна кількість субстрату, розфасованого у пакет, на основі мого досвіду — 10 кг у пакет розміром 40х75 см. Після цього пакети перфорують, тобто проколюють в них отвори (3—5 мм) рівномірно по всій поверхні мішка (приблизно 50 отворів). Через два дні ви вже побачите, чи прижився міцелій. Він з'являється у вигляді білого пушку. Через 8—10 днів міцелій повністю обплітає увесь субстрат. Оптимальна температура для росту міцелію — 22—24°С. Світло йому не потрібне, вентиляція — мінімальна.

Для утворення плодових тіл гливи необхідні вже інші умови. Через 10—14 днів після засіву міцелію в пакетах проробляють отвори завдовжки близько 5 см або навхрест — для виходу плодових тіл. Плодоношення починається з появи на поверхні зарослого субстрату білих плодових горбочків (примордіїв) — зачатків плодових тіл. Починаючи з цього моменту, необхідне освітлення та вентиляція. За температури понад 15°С плодові тіла набувають товарних розмірів через 4—5 днів, а за нижчих температур — через 7—8 днів.

Щоб глива добре росла і плодоносила, потрібна висока вологість повітря, інакше гриби починають висихати, не досягнувши належних розмірів. Для підтримання такої вологості слід постійно поливати (2—3 рази на день).

Я вирощую не тільки гливу, а й шампіньйони, опеньки, боровики, шиї-таке, кільцьовик. Одержати міцелій можна накладною платою за адресою: м. Харків, а/с 32, 61052.

Б.О. Карпич

ПРИЄМНИЙ СЮРПРИЗ

Три роки тому ми зрізали ряд каштанів, бо вони затінювали наш город. Залишили пеньки висотою 80 см. Просвердлили дірки і висіяли міцелій гливи.

У перший рік не було нічого, на другий — з'явилося небагато грибів. Вирішили, що на свіжі пеньки засівати гриби не можна. Але яким було наше здивування, коли на третій рік, після спеки та посухи (кінець вересня), на наших забутих пеньках з'явилися грибочки. Ми їх накрили сіном, поливали і через три дні з одного пенька зібрали аж 5 кг грибів.

В.Б. Кулик,
с. Юшки, Кагарлицький р-н, Київська обл.

ГОРОД БЕЗ БУР'ЯНІВ

Чимало городників-аматорів вважають свої ділянки не місцем відпочинку, а, швидше, армійською смугою перешкод. Чого варта одна лишень боротьба з бур'янами: полють їх бідолахи увесь сезон, не розгинаючись. Чи не подібні умови праці породили такі живучі вислови: "Не чую ні рук, ні ніг!", "Ой, спиночко ж моя, спиночко!"

Непосильні завдання — марні сподівання

Поглянемо на ситуацію уважніше. У більшості власників присадибних ділянок та дачників основне знаряддя під час догляду за рослинами — сапа. Чи під силу з її допомогою утримувати город постійно розпушеним і без бур'яну?

А виглядає це так. Коли настає тривала посуха, грядка перетворюється на бруківку з глибокими тріщинами. Сапа по затверділій ділянці лише ковзає. А наші намагання розпушити міжряддя її "носиком" нерідко закінчуються відірваним полотном сапи або тріснутим держаком.

Щодо бур'янів. Сапа тільки "лякає", а не знищує бур'яни. До певної міри вона навіть сприяє їхньому поширенню. Як у тій казці, коли замість однієї зрубаної голови у змія в ту ж мить виростали три нові. Так і з коренепаростковими багаторічними бур'янами. Зрубали осот чи берізку, а з їхніх коренів відростають кілька пагонів і за 2—3 дні вони знову зеленіють на поверхні ґрунту вже цілими кущами.

Навіть у дуже сумлінних городників бур'яни швидко розростаються. Отож, щоб дістатися до тієї ж картоплі під час її збирання, іноді спочатку доводиться всією сім'єю руками виривати бур'яни. Дехто береться й за косу.

Новим вимогам — нові знаряддя

Тракторні культиватори, безумовно, спроможні утримувати міжряддя розпушеними на оптимальній глибині з одночасним підрізуванням коріння багаторічних бур'янів. Та чи реальне використання потужної техніки на невеликих городах, поділених на численні грядки цибулі, моркви, картоплі, капусти тощо?

Але не все настільки безнадійно

Вже п'ять років мою родину надійно виручає створений мною універсальний розпушувач ґрунту Кріт і ручний плоскоріз — Анаконда (далі — Кріт і Анаконда, див. рис.). Як бачимо, ці знаряддя дуже прості. Їх під силу виготовити в елементарно обладнаному гаражі автолюбителя. Для Крота й Анаконди підійде марка сталі — 45. У квітниках та міжряддях картоплі можуть знадобитися вужчі або ширші знаряддя, тому для Кротів діаметр прута — від 6 до 10 мм. Довжина зубів у них — 8—12 см. Ширина робочого леза Анаконди — до 28 см. Ріжучі краї всіх знарядь я клепаю, як косу. Це — найефективніший і найбільш доступний спосіб тримати знаряддя гострими. Але використовую і наждачний брусок — "човник".

Держаки мають бути довгими — 2,2—2,7 м. Це значно полегшує працю, та й спина не болітиме.

Усі конструкції, від найпростіших до літаків Антонова, мають пройти випробування. Складали своєрідні "екзамени" і мої знаряддя.

Екзамен для Крота

...Підрослі саджанці треба було вже викопувати. Міжряддя — 40 см. Спробував лопатою — довго, доводилося витрачати багато зусиль, та й корені дуже травмувалися, бо міжряддя для лопати були надто вузькими. Так виникла потреба в знарядді, щоб мати змогу рити вузькі глибокі траншеї. І воно з'явилося, з шириною захвату — 7,5 см. З його допомогою вдалося швидко, без травмування коріння, викопати саджанці з траншей глибиною до 30 см. Усього їх було 16, довжиною по 7 м. Якщо раніше на викопування саджанця витрачалося 20—25 хвилин, то з Кротом — 7—8 хвилин. Але Кротові було під силу вирити і траншеї глибиною 50—60 см для прокладання водопопливних труб на городі.

Чи спроможний Кріт розпушити міжряддя на будь-яку глибину? В цьому ми переконалися, коли надійшла пора догляду за рослинами. Деякі вдосконалення дали змогу знаряддю не тільки належним чином розпушувати міжряддя, а й глибоко і надійно зрізувати коріння бур'янів.

Екзамен для Анаконди

...Від ставка на город почали наступати очерети, смугою завдовжки близько 60 м. Спочатку це були поодинокі "розвідники", а згодом підступила щільна п'ятиметрова стіна.

Не витримала одна коса, потім — і друга. Лише Анаконда швидко впоралася. Ще й як! Після коси залишалася висока гостра стерня, по якій неможливо було ходити. А після Анаконди — гладенька і чиста поверхня. Бо Анаконда підрізала очерети разом з тоненьким (2—3 см) шаром землі. По тій ділянці можна було ходити й босоніж.

Робимо наступний висновок: якщо Анаконда впоралася з п'ятиметровими очеретами, невже вона "спасує" перед будь-якими городніми бур'янами?

Горизонти нових знарядь

Якось від однієї дуже шанованої мною і близької людини довелося почути: "Ну, гаразд, а коли порівняти ці знаряддя із сапою, чим можна довести, що вони за неї продуктивніші? Чи відставить городник вбік сапу, а візьметься за Крота та Анаконду?"

Для порівняння взяли сапу, Крота й Анаконду. Ширина захвату у них відповідно 20, 15 і 28 см. Умови для всіх знарядь однакові, грядка саме була не тверда. Почали полоти. Заміряли: за кожним ударом сапа захоплює клаптик завдовжки 20 см. Отже, і при дов-

Анаконда — ручний плоскоріз.

Рис. **1. Анаконда в зібраному стані, вигляд збоку:**
1— ручка,
2 — з'єднання двох частин держака;
3 — нижня частина держака;
4 — державка; 5 — ажурне з'єднання; 6 — робоче лезо;
7 — різальна кромка.

Рис. 2. ***Загальний вигляд знаряддя без держака.***

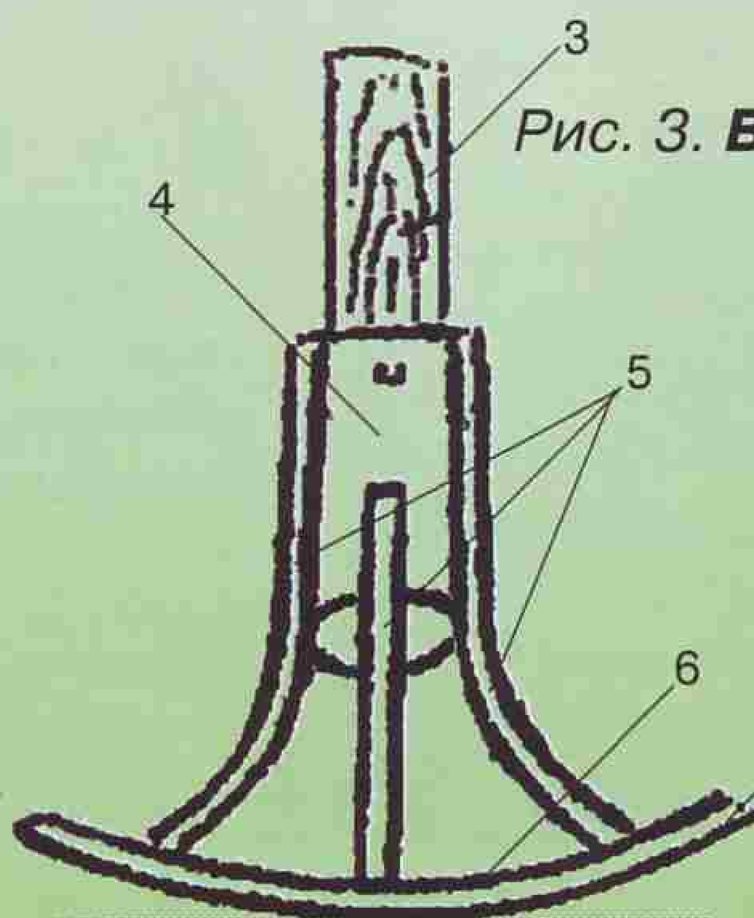

Рис. 3. ***Вигляд спереду.***

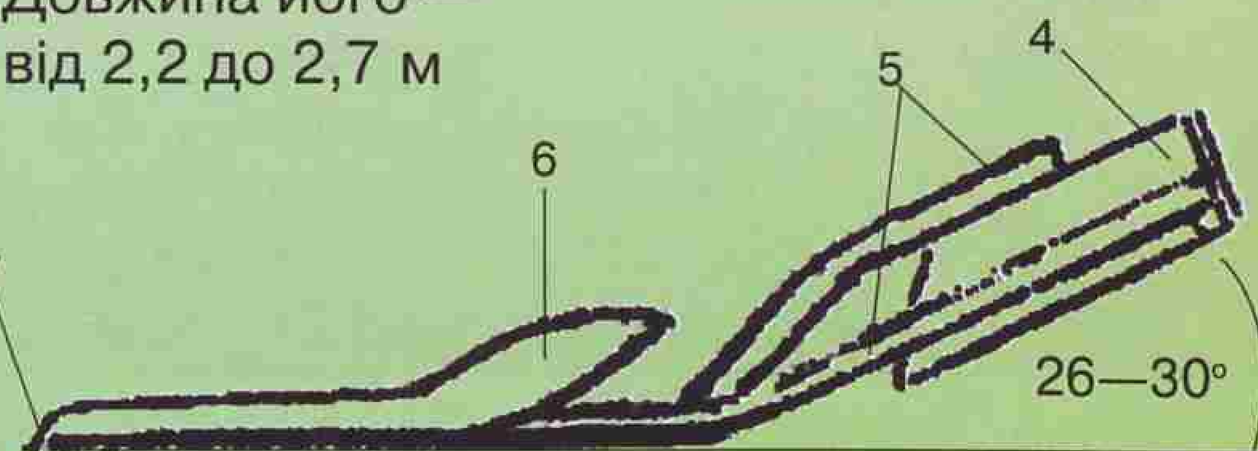

Рис. 4. ***Вигляд збоку без держака.***
Держак може бути суцільним або з двох частин (для зручності і транспортування). Довжина його — від 2,2 до 2,7 м

жині полотна сапи 20 см ми можемо визначити величину оброблюваної площі за один робочий цикл: 20 х 20 = 400 см².

Беремо Крота. Довгий держак (2,3 м) дає змогу протягувати знаряддя до себе на відстань 2 м (200 см). Оброблювана площа при цьому — 3000 см² (15 х 200 см).

На черзі — Анаконда. Її штовхаємо вперед також на 2 м. При цьому вона знищує бур'яни на площі 5600 см². (28 х 200 см).

Тепер дізнаємось, у скільки разів Кріт і Анаконда продуктивніші за сапу:

Кріт (3000 : 400) — у 7,5;

Анаконда (5600 : 400) — у 14 разів!

Але якщо Анаконда, як і сапа, на такій самій глибині розпушує міжряддя й зрізує бур'яни (2—3 см), то в Крота інше призначення. Вся грядка у нас — суцільні гребені. Кріт допомагає утримувати весь город у розпушеному на оптимальну глибину і водночас вільному від бур'янів стані, від початку до кінця сезону.

З кожним розпушуванням глибина обробітку зростає і зводить нанівець будь-які спроби бур'янів навіть пробитися на поверхню. Бур'яни повністю виснажуються і гинуть.

Вже п'ять років ми обробляємо город цими знаряддями. Без оранки і культивації, город завжди чистий. Урожаї радують. Навіть у тривалу посуху земля на глибині 5—7 см зберігає вологу.

Спина не болить, бо з двометровими держаками не доводиться згинатися. З відклепаними і гострими, як бритва, знаряддями легко й приємно працювати. З'являється більше вільного часу. Праця починає бути схожою на відпочинок із спортивним відтінком.

На Крота, Анаконду та нову ґрунтозахисну технологію в умовах присадибних і дачних ділянок у 2005 р. я отримав три патенти у Державному департаменті інтелектуальної власності (авторські свідоцтва №№ 7285, 7286 і 9829).

Щедра грядка починається з чистого городу. Допоможуть у цьому Кріт і Анаконда, бо вони бур'янам — не друзі.

Л.М. Нерівний,
с. Серпневе, Валківський р-н, Харківська обл.

Кріт — універсальний розпушувач ґрунту.

Рис. 1. ***Загальний вигляд "Крота"***

Рис. 2. ***Вигляд збоку.***

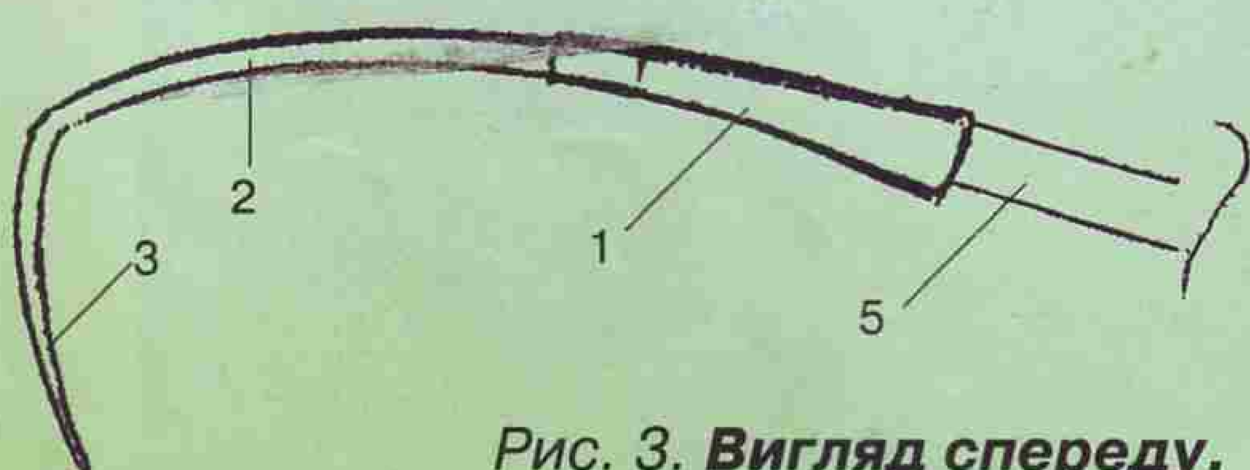
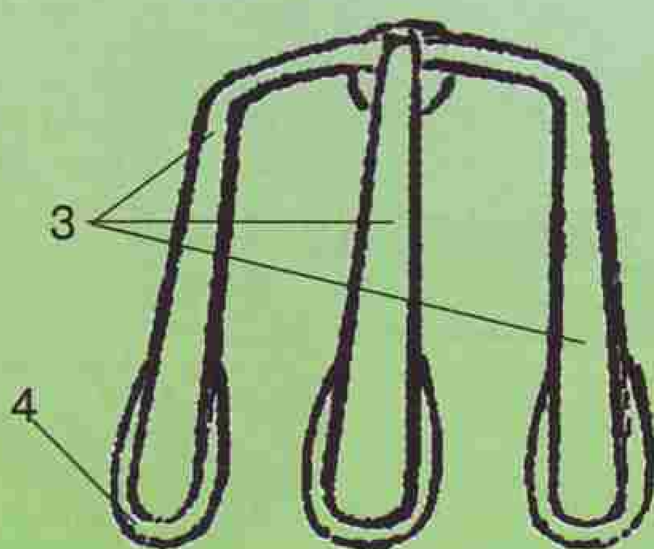

Рис. 3. ***Вигляд спереду.***

БІОГУМУС —
альтернатива хімічним добривам

Біогумус — це неперевершене природне добриво, отримане за допомогою переробки органічної речовини (субстрату) червоним каліфорнійським черв'яком (ЧКЧ). Він містить усі потрібні для рослин елементи живлення, а також речовини, що стимулюють їхній розвиток.

Людство припустило величезну помилку, побажавши вирішити свої продовольчі проблеми лише за допомогою хімічних засобів. Неправильне застосування мінеральних добрив створило проблеми, які неможливо вирішити, якщо хоча б частково не зменшити їхнє використання.

Альтернативою хімічним засобам є безвідходна технологія одержання нового, екологічно чистого добрива — біогумусу (вермикомпосту) і біологічної маси вермикультури (маса черв'яків).

Своїм досвідом розведення червоного каліфорнійського черв'яка ділиться Володимир Володимирович Седнєв з м. Львова.

Вермикультивуванням я займаюся відтоді, як мені привезли з м. Діжон (Франція) кілька десятків червоного каліфорнійського гібриду черв'яків, створеного у США. Після 20 років наполегливої праці вченим вдалося одержати новий різновид дощового черв'яка, який одержав назву червоного каліфорнійського гібрида. Він напрочуд активний і плодючий та ще й "домосід", отож, за наявності достатньої кількості їжі не розповзається, а тримається в купі компосту.

Тривалість життя каліфорнійського черв'яка — 16 років, тобто в 4 рази вища від звичайного. Його довжина — до 9 см, діаметр тіла — 3—5 мм, маса — до 10 г, колір червоний. Запліднення у сприятливих умовах відбувається через кожні 7 діб. Після запліднення черв'як відкладає капсулу з яйцями (до 20 шт.) і через 2—3 тижні з'являється нове покоління, яке досягає статевої зрілості приблизно через три місяці. Протягом року пара черв'яків за сприятливих умов може дати 1,5 тисячі особин.

Щодня каліфорнійський черв'як поїдає таку кількість органічної речовини, яка дорівнює масі його тіла. З однієї тонни органічних відходів він "виробляє" за рік 600 кг біогумусу (продукт переробки) і до 100 кг біомаси власного тіла.

Кормом для черв'яків можуть слугувати будь-які гниючі органічні речовини: гній, солома, трава, опале листя, гілки дерев, тирса, гичка, падалиця яблук, харчові відходи, осад стічних вод, відходи забою тварин, папір, картон тощо.

Проте органічні речовини спочатку необхідно відповідно підготувати: скласти в купи, періодично поливаючи водою, і деякий час витримати, щоб відбувся процес ферментації, який супроводжується нагріванням, і щоб знизилися температура та вміст аміаку, які згубно впливають на життєдіяльність черв'яків. Бажано обпудрювати компостні купи крейдою, гашеним вапном, тому що каліфорнійці не люблять кислого середовища.

Вермикультивуванням можна займатися на відкритому повітрі, а також у підвалах та в інших закритих приміщеннях. Я роблю це у трьох бетонованих ямах, кожна об'ємом 1,5 м³. На початку розведення черв'яків слід обов'язково враховувати, що їхні заклякі вороги — кроти й криси, і вживати відповідних заходів захисту.

Якщо влаштувати стандартне ложе 1х2 м, на яке знадобиться 1, 2 тонни відходів, можна одержати за рік 0,4—0,6 тонни біогумусу і 0,1 тонни черв'яків (30—40 тис.). Площадка під ложе повинна мати нахил, бути захищеною від вітру, а дно треба вистелити металевою сіткою для захисту від кротів і крис. Зимують черв'яки у тих самих ложах, але їх потрібно накрити соломою і дошками.

Догляд за каліфорнійцями дуже простий і полягає у поливанні й розпушуванні субстрату. Органічну масу з черв'яками поливають, залежно від погоди, 2—3 рази на тиждень і один раз на 7—10 днів додають зверху шар поживного субстрату завтовшки 5—10 см, бо за нестачі їжі черв'яки можуть розповзтися з компосту. Якщо потрібно відокремити черв'яків від уже готового гумусу, потримайте їх на голодному пайку кілька тижнів, а потім насипте зверху поживний корм (перепрілий гній, пташиний послід тощо) і через кілька днів перенесіть його разом з черв'яками на нове місце. Таку процедуру повторюють 2—4 рази, в результаті вдається відокремити понад 90% популяції. Можна перебрати вручну або просіяти через сито з діаметром отворів 2—4 мм. Всі роботи потрібно виконувати у гумових рукавицях. Це захистить вас від порізів та ушкоджень.

Продукт переробки черв'яків — біогумус — поліпшує родючість ґрунту та його структуру. Він містить в собі 9 хімічних елементів у добре збалансованій і легкозасвоюваній для рослин формі, а також знижує кислотність ґрунту. Надлишок біомаси черв'яків можна згодовувати як високобілкову добавку до кормів домашньої птиці і риби. Згодиться він і для рибалок.

Оптимальні дози внесення біогумусу — 3—4 тонни на гектар площі, але перeудобрити неможливо, тому це дозування умовне.

Отже, той, хто бажає збільшити врожайність сільськогосподарських культур, мати екологічно чисті продукти харчування, повинен займатися вермикультурою, яка доступна всім: городникам, садівникам і фермерам. А девіз такий: відходи — в діло, біогумус — на грядки, черв'яків — на корм!

В.В. Седнєв,
м. Львів

Чому Конфідор® Максі це повний захист від небезпек?

Боротьба з колорадським жуком залишається головною проблемою українського картоплярства.

Лідером з ефективності та використання проти цього злісного шкідника є препарат **Конфідор Максі**. Мільйони людей на протязі останніх декілька років переконалися, що це – найефективніший засіб захисту саду та городу від шкідників.

На ринку існує безліч різного роду засобів захисту. Продавці, які їх продають розповідають, що це «те саме» що **Конфідор Максі**, що це «дуже близько» до **Конфідору Максі** та інше. Але **Конфідор Максі** – це **Конфідор Максі**, так саме як «Мерседес» – це «Мерседес» …

Виробник препарату **Конфідор Максі** – це німецька компанія Байєр КропСаєнс, яка є лідером світового агрохімічного бізнесу та має найновітніші запатентовані технології виробництва та формуляції засобів захисту рослин. Ось чому, якщо навіть назва діючої речовини однакова – це зовсім не означає що це однакові препарати за своєю ефективністю.

В цій статті ми розповімо про унікальні властивості **Конфідору Максі** – властивості, які не мають інші засоби захисту рослин і що робить **Конфідор Максі** неперевершеним.

Справа в тому, що за несприятливих умов рослини потрапляють у стан стресу. Він може бути викликаний спекою, посухою, перепадом температур повітря та грунту, надто інтенсивним сонячним випромінюванням, нестачею кисню у прикореневій зоні, пригнічуючою дією гербіцидів, ушкодженням від шкідників та хвороб… Зі стресом треба боротися, інакше несприятливі фізіологічні зміни загрожуватимуть не тільки врожаю, а й самій життєздатності рослини. І рослина бореться. Реагуючи на стрес, вона починає виробляти речовини, які полегшують життєдіяльність, пристосовують її до стресових небезпечних умов.

Щось подібне відбувається і серед людей. Коли ми відчуваємо стрес, організм швидко реагує збільшенням в крові рівня адреналіну. В стані стресу людина здатна на вчинки, неможливі за «нормальних» умов. Наприклад, пересунути на кілька метрів тягар, непідйомний для суперважковаговика. Або перестрибнути прірву, яку не в змозі подолати майстер стрибків у довжину. Або не спати протягом кількох діб... Організм мобілізує усі свої резерви...

Рослина теж здатна опиратися несприятливим умовам. Тільки функцію «адреналіну» виконують речовини, структурно подібні до хлорникотинової кислоти (6-CNA).

Дивна річ, але саме хлорникотинова кислота утворюється під час перевтілення **Конфідору Максі** в рослині. Тобто добре попрацювавши над шкідниками, препарат збільшує в рослині концентрацію антистресових речовин, підвищує її життєздатність і потенціал.

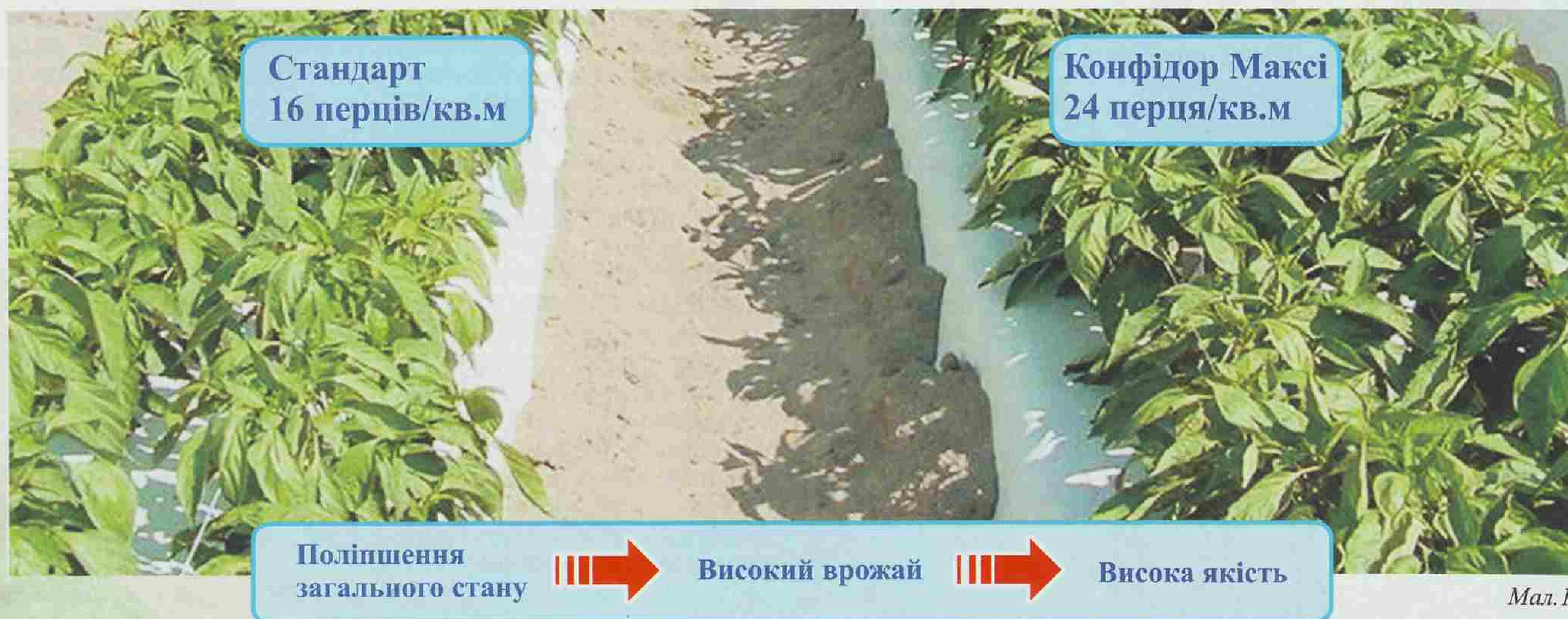
В наслідок цього рослини отримують інтенсивне зелене забарвлення листя, рівномірно розвиваються, підвищують кількість та якість врожаю. Наприклад, в досліді американських вчених (штат Джорджія) на ділянці обробленій **Конфідором Максі**, врожай солодкого перцю був вище у 1,5 разів ніж на ділянці обробленій стандартним препаратом (мал. 1).

Цей ефект названо **„Stress shild inside ™"**, що в довільному перекладі на українську – **«ПОВНИЙ ЗАХИСТ ВІД НЕБЕЗПЕК»** або **„Протистресовий бар'єр"**.

Після обприскування препаратом **Конфідор Максі**, ефект **„Stress shild inside ™"**, діє приблизно 7-10 днів.

Але найпомітніший він після використання препарату методом зрошування – чи то краплинного, чи то звичайного поливу (наприклад, овочевої розсади в теплицях).

Конфідор Максі – препарат системної дії, який здатен досить вільно рухатися рослиною знизу догори. А рослина в свою чергу легко засвоює його з грунтового розчину через коріння. Системність препарату забезпечує також високу активність проти сисних шкідників, а грунтове внесення

Мал.1

високоефективне проти грунтових шкідників (наприклад, дротяників).

За умов крапельного зрошування захисній дії **„Stress shild inside ™"**, підлягають всі частини рослини – від коріння до листя. Тому стимулюючий ефект працює значно довше.

За умов 2-3 поливів він діє на протязі усієї вегетації.

А інші препарати? Адже **Конфідор Максі** – не єдиний препарат групи неоникотиноїдів?

Так. Але інші препарати цієї групи не здатні утворювати хлорникотинову кислоту. І хоча вони мають інсектицидну дію, утворити **„ Stress shild inside ™"**, вони не здатні.

Ще один момент, на який хотілося б звернути увагу читачів. Оригінальним виробником препарату **Конфідор Максі** є фірма Байєр КропСаєнс (Німеччина). Тільки вона володіє технологічним процесом синтезу діючої речовини, який забезпечує мінімальний вміст сторонніх домішок. Адже присутність навіть невеликих кількостей сторонніх речовин здатна заблокувати створення **„Stress shild inside ™"**, не кажучи вже про здатність утворення рівномірного робочого розчину без осаду, безпеку для здоров'я людей та навколишнього середовища і гарантовану ефективність проти шкідників.

Тепер, щодо дозування: при обприскуванні картоплі та томатів норма витрати дорівнює 0,5 грамів на одну сотку, при обробці садів – 1 г на 14 л води на 4-6 дерев.

При внесенні шляхом зрошування, доза має бути вища, враховуючи довгий шлях препарату з грунту до кінчиків листя. На одну сотку витрачається 1,5-3 г, залежно від біомаси рослин.

Якщо обробляється розсада в теплиці, треба точно розрахувати площу, розташована на якій розсада в майбутньому буде висаджена на 1 сотку. Припустимо, якщо ця розсада в теплиці займає 0,4 кв. м., саме на цю площу і слід використати „польову" норму на 1 сотку – 1,5 г. В теплицях обробіток розсади краще робити методом простого дощування, додержуючись рекомендованих норм витрати води і препарату.

Ще один спосіб обробітку розсади **Конфідором Максі**, який випробовувся компанією «Уніфермаг», м. Каховка – замочування її перед висаджуванням в 0,1% розчині препарату. Тривалість замочування розсади томатів 8-10 годин забезпечує захисний ефект проти колорадського жука та попелиць на протязі 3-4 тижнів, 1 годину – 1,5 тижня. Навіть короткотривале занурювання в розчин захищає рослини близько 1 тижня.

Таким чином, **Конфідор Максі** – це унікальний засіб, який не тільки відмінно знищує шкідників, але й потужний стимулюючий засіб, який з допомогою **„Stress shild inside ™"**, допомагає рослинам перемогти несприятливі умови та забезпечити високий врожай.

Компанія Байєр гарантує якість своєї продукції, та радить усім купувати **Конфідор Максі** лише в заводській оригінальній упаковці, яку Ви можете побачити на рекламі препарату. Купувати **Конфідор Максі** найнебезпечніше у торговельно-консультаційних центрах «Зелений Світ» та в їх авторизованих місцях продажу, і тоді Вам буде гарантовано, що це є оригінальний препарат.

Там, також, Ви зможете отримати безкоштовні професійні консультації агрономів.

КОНФІДОР МАКСІ – ЦЕ ПОВНИЙ ЗАХИСТ ВІД НЕБЕЗПЕК!

Гарного Вам врожаю!

Садіть дерен повсюдно

Насамперед необхідно сказати кілька слів щодо "імені" цієї чудової рослини. В слов'янських мовах воно співзвучне з назвою поверхневого шару ґрунту, вкритого трав'янистою рослинністю, в тюркських мовах збігається з кольором плодів, — кизил, що означає червоний, хоча плоди бувають і жовтими (сари!), а ботанічна назва латинською мовою Cornus mas (ріг чоловічий, справжній) присвоєна за твердість деревини, придатної для різноманітних виробів.

Природний ареал дерену — Середня і Південна Європа та Західна Азія. Вважають, що в Криму, Закарпатті, на півдні Правобережжя та в Придністров'ї існували місця природного поширення дерену, а до деяких північніших місцевостей України він занесений уже понад тисячу років тому.

Усіма шанований найпопулярніший журнал "Дім, сад, город" доволі часто на своїх сторінках друкує цікаві розповіді про ті чи ті цікаві плодові рослини. Дерену пощастило більше, ніж іншим, бо про нього пише доктор біологічних наук Світлана Валентинівна Клименко — автор не тільки двох монографій (1990 і 2000 року) про цю рослину, а ще й оригінатор кількох десятків нових сортів! А ще доволі часто поради цього фахівця щонайвищої кваліфікації можна почути по радіо в передачі "У саду і на городі".

І все ж таки чи останнім часом збільшилися насадження дерену, чи буде він колись у майбутньому рости біля кожної сільської хати чи хоча б у кожному селі? Дуже сумніваюся, бо дерен має суттєву біологічну особливість: його насіння настільки довго "просинається", що втрачає схожість. Іншими словами, період стратифікації кісточок дерену триває три роки або три зими, бо, здається, для "пробудження" насінин дерену головну роль відіграє сума мінусових температур. На городі чи в лісі, де вже росте дерен, зрідка трапляються лише окремі "самосійні" сходи. Але не буває так, щоб вітер, вода або тварини перенесли і "посіяли" цілу плантацію дерену на новому місці, як, скажімо, березу або клен. Дерен недостатньо поширюється в природі, а вже поселитися біля кожної хати не може без доброї волі та цілеспрямованої допомоги людини. Якщо розважливо подумати, то жодна рослина, крім злісних бур'янів, самовільно біля людської оселі не з'явилася.

Тож як допомогти дерену, — прекрасній плодовій, медоносній та лікарській рослині, поселитися в кожному саду, на кожному городі, біля кожної пасіки?

В книжках С.В. Клименко зібрані та описані багато способів передпосівної підготовки кісточок дерену. Майже всі способи я випробував, але наслідки — незадовільні. Від відомого ялинколюба, який зібрав величезну колекцію ялинок з усього світу, доктора біологічних наук Владислава Борисовича Логгінова почув слушну думку про те, що для стратифікації насіння багатьох рослин має значення не тільки тривалість впливу холодом, а ще й сума мінусових температур. За його порадою відпрацював таку схему передпосівної підготовки кісточок дерену.

Кісточки від "свіжоз'їдених" плодів (без висушування та пересихання!) клав у півлітрові скляні банки з невеликою кількістю води і ставив їх у морозильну камеру побутового холодильника. Протягом тижня кісточки дерену добряче промерзали, протягом наступного тижня на нижній поличці відтавали, повністю розмерзалися, після чого промивав їх проточною водою і знову ставив у морозильну камеру. Почергове повторення цих циклів проводив з вересня до висівання у квітні. Зазвичай, сходи з'являлися у травні цього ж року, хоч не знаю чому, бувало, що аж наступного. Порахувати відсоток сходів важкувато, бо з однієї кісточки сходять дві рослинки, інколи одна або жодної.

Приглядаючись до посівів, помітив ще одну цікаву особливість кісточок дерену: висіяні на глибину 3—4 см, вони спроможні самотужки, ще без жодних ознак корінчика чи паростка, підніматися, "випливати" чи "виповзати" на поверхню за рахунок якихось фізико-хімічних взаємодій з ґрунтом.

Можливо, для великих промислових насаджень цей морочливий спосіб непридатний, але однієї склянки кісточок цілком достатньо для того, щоб започаткувати деренoвий куточок біля власної пасіки та й на всій сільській вулиці. З висіяних кісточок дерену можуть вирости "дички" з масою плодів від двох до чотирьох грамів, а якщо пощастить, можете стати оригінатором нового сорту з плодами 6—7 г.

Зрозуміло, що бажано вибирати для сівби кісточки з більших плодів, тоді вища ймовірність того, що сіянці також матимуть великі ягоди. Але заздалегідь необхідно знати і усвідомлювати, що сіянці дерену (наслідки статевого способу розмноження!), як і будь-які сіянці, не завжди і не повністю успадковують видатні ознаки культивованих батьківських сортів, частіше трапляються відхилення в бік погіршення сільськогосподарських властивостей, які потрібні людям, а не рослинам.

Ознаки культивованих садових рослин (штучно створених сортів!) цілком передаються тільки вегетативним розмноженням. Дерен має значну перевагу перед іншими садовими "постояльцями": його гілочки відмінно вкорінюються. Прикопувати слід восени, на глибину 10—12 см. Тільки від'єднувати (відрізувати) від материнської рослини можна через рік, а пересаджувати на нове місце — тільки через два. Хоч корінців утворюється багато і вони мичкуваті, однак трапляється, що омріяний та вирощений з таким гарним корінням красень гине після пересаджування.

Весняне щеплення живцями погано вдається, пізньолітнє окулірування сіянців бруньками є основним способом розмноження сортів дерену. Тут доцільно згадати хоча б такі сорти, створені С.В.Клименко: Лук'янівський, Вавіловець (сіянець з популяції Лук'янівського!), Видубецький, Володимирський, Екзотичний, Кораловий Марка, Світлячок (спортове відхилення Лук'янівського!), Янтарний з плодами жовтого кольору.

За які ж чудові властивості дерен необхідно вирощувати біля кожної хати кожному господарю?

Мичкувата коренева система дерену спроможна укріплювати ґрунт там, де існує небезпека розмиву та зсуву чи утворення ярів.

Жовтенькі квіточки дерену розпускаються ще до появи перших листків, раніше ніж в інших рослин, тому приваблюють бджіл і повинні зацікавити пасічників. Плоди дерену містять від 8 до 13 % цукрів, від 1,2 до 1,8 % органічних кислот, від 100 до 200 мг % вітаміну С, тобто за цими показниками схожі на вишневі. То чому ж тільки "садок вишневий біля хати"? Чому ж не садимо та не створюємо дереновий?

Плоди дерену можна споживати свіжими, а ще можна для тривалого зберігання виготовляти з них всілякі продукти консервування. Крім того, найдоцільніше м'якуш добре стиглих плодів дерену відокремити від кісточок і змішати з цукром у співвідношенні 1:1, після чого в холодильнику цей продукт протягом кількох років не втрачає ні лікувальних властивостей, ні привабливого зовнішнього вигляду.

Лікувальні властивості дерену відомі ще з часів Гіппократа (близько 460—360 років до нашої ери), який радив застосовувати відвар листя дерену для лікування хвороб шлунка.

В багатьох сучасних довідниках з фітотерапії подані поради і наведені рецепти застосування дерену. Наприклад, відвар подрібненого коріння та кори радять для лікування лихоманки, шуму у вухах, болю в попереку, а настій з листя рекомендують як жовчогінний та сечогінний засіб, а також для зменшення набряків. Плоди вживають за анемії (недокрів'я), запальних захворювань органів шлунково-кишкового тракту, ангіни, скарлатини, грипу. Хворим на цукровий діабет та особам, які мають до нього схильність, сік плодів дерену спроможний знижувати рівень цукру в крові та підсилювати секрецію підшлункової залози. У людей, схильних до проносів, дерен сприяє уповільненню просування з'їденого по кишківнику, тобто нормалізації цієї функції. Відомо також, що після систематичного споживання плодів дерену поліпшується нічний зір, що особливо потрібно пілотам та водіям.

Тож садіть дерен повсюдно і споживайте на здоров'я!

Є.І. Поліщук

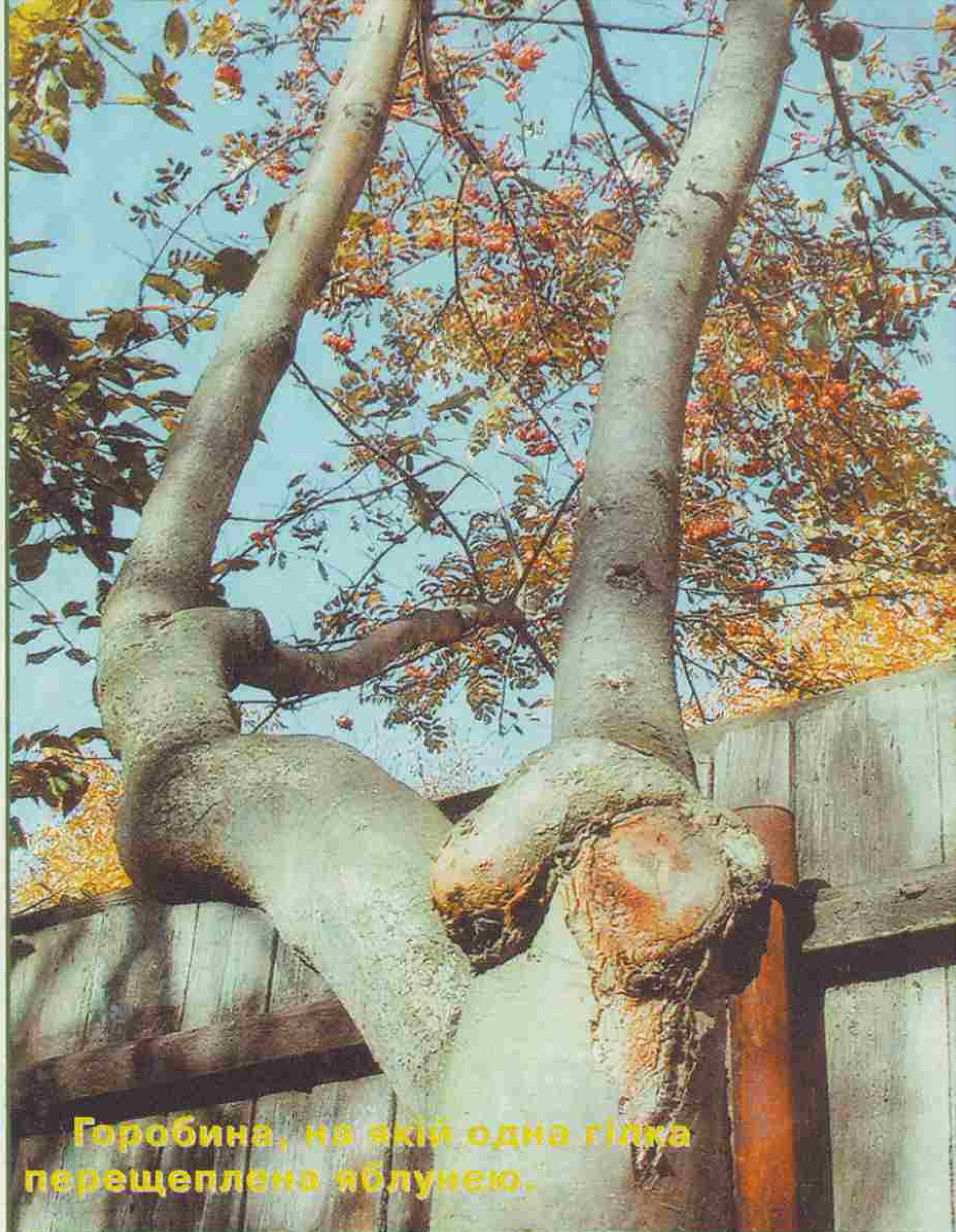
ДІМ·САД·ГОРОД №5 2006 р.

Щомісячний виробничо-практичний журнал

Засновник і видавець — КП "Редакція журналу "Дім, сад, город"

Зареєстрований Міністерством інформації України, серія КВ, №3536 від 23.10.98 р.

Видається з січня 1989 р.

Горобина, на якій одна гілка перещеплена яблунею.

ЯБЛУНЯ НА ГОРОБИНІ

Упродовж багатьох років я надсилаю свої статті до редакцій газет та журналів. Вийшовши з друку, вони стають корисними порадами для садівників і городників, за що люди дякують мені і редакціям, які їх друкують. Бо мої поради перевірені на власному досвіді.

У 1988 році я винайшов спосіб захисту врожаю яблук від пошкодження плодожеркою та іншими шкідниками. З кожним роком у зв'язку з погіршенням кліматичних умов урожай фруктів, зокрема яблук, дуже пошкоджується плодожеркою та іншими шкідниками, а також уражується гнилями. У зв'язку з тим, що садівники у своїх садах поміж деревами садять овочі і прянощі, то майже ніхто з них не обробляє фруктові дерева хімікатами у достатній кількості, сприяючи цим появі шкідників і хвороб. А вихід з такого становища частково є. Треба під кожним фруктовим деревом ще з осені посадити пижмо, полин, часник, цибулю. А щовесни (ще до початку цвітіння яблунь) слід садити під ними помідори, гірчицю. Запах усіх цих рослин відлякує шкідників і їхня кількість на ваших деревах буде значно меншою. А при оновленні саду раджу спробувати вирощувати яблуні, щеплені на червоній горобині. Я прищепив на неї яблуню сорту Джонатан. Вони прижились, ростуть і вже кілька років рясно плодоносять, а плоди не пошкоджуються шкідниками та ще й добре зберігаються — до нового врожаю. За смаком навіть добріші від звичайних, а різниця лише в тому, що мають трохи довшу плодоніжку.

Такі дерева морозостійкіші, адже горобина зростає у суворих краях, аж до Заполяр'я. Коренева система горобини галузиться переважно у верхньому родючому шарі ґрунту, не доходячи до підгрунтових вод, що також важливо. Для підтвердження можливості такого щеплення надсилаю фото, на якому видно, як на одній з гілок горобини прищеплена яблуня. Друга гілка горобини залишена без перещеплення. Але це був експеримент. А взагалі при перещепленні горобини треба зрізувати всю рослину ближче до землі і перещеплювати яблунею, не залишаючи гілок горобини. Тоді яблуня на горобині буде добре рости і щорічно плодоносити. А якщо хто забажає залишити гілку горобини, то в такому разі треба щеплення робити відразу після першої гілки. А в подальшому рості не давати горобині обганяти яблуню за товщиною гілок. Для цього навесні можна зрізати товсту гілку горобини на відстані 5—10 см від стовбура. Тоді із сплячих брунькок відростуть молоді бічні пагони. Один з них можна залишити. Але й надалі треба стежити, аби гілка, що з нього виросте, не обігнала за товщиною гілку яблуні.

Спосіб перещеплення червоної горобини яблунею перевірений на власному досвіді впродовж багатьох років у Київській та Чернігівській областях. Тож раджу садівникам скористатися цією корисною порадою і ви впевнитеся у її дуже великій ефективності й користі. Для цього перш за все слід в саду посадити хоча б одне дерево горобини. Корисно перед садінням коріння горобини вмочити в бовтанку з глини. Садити горобину треба неглибоко. Присипати землею не більше як на 5 см від верхнього кореня. Щоб висаджену горобину у перший рік не розхитував вітер, то навкруг неї слід забити в землю три кілки і перев'язати їх на розтяжку з горобиною.

Після садіння саджанець потрібно кілька разів добре полити, а пристовбурний круг замульчувати компостом або торфом. Коли деревце горобини добре приживеться, то його можна перещепити.

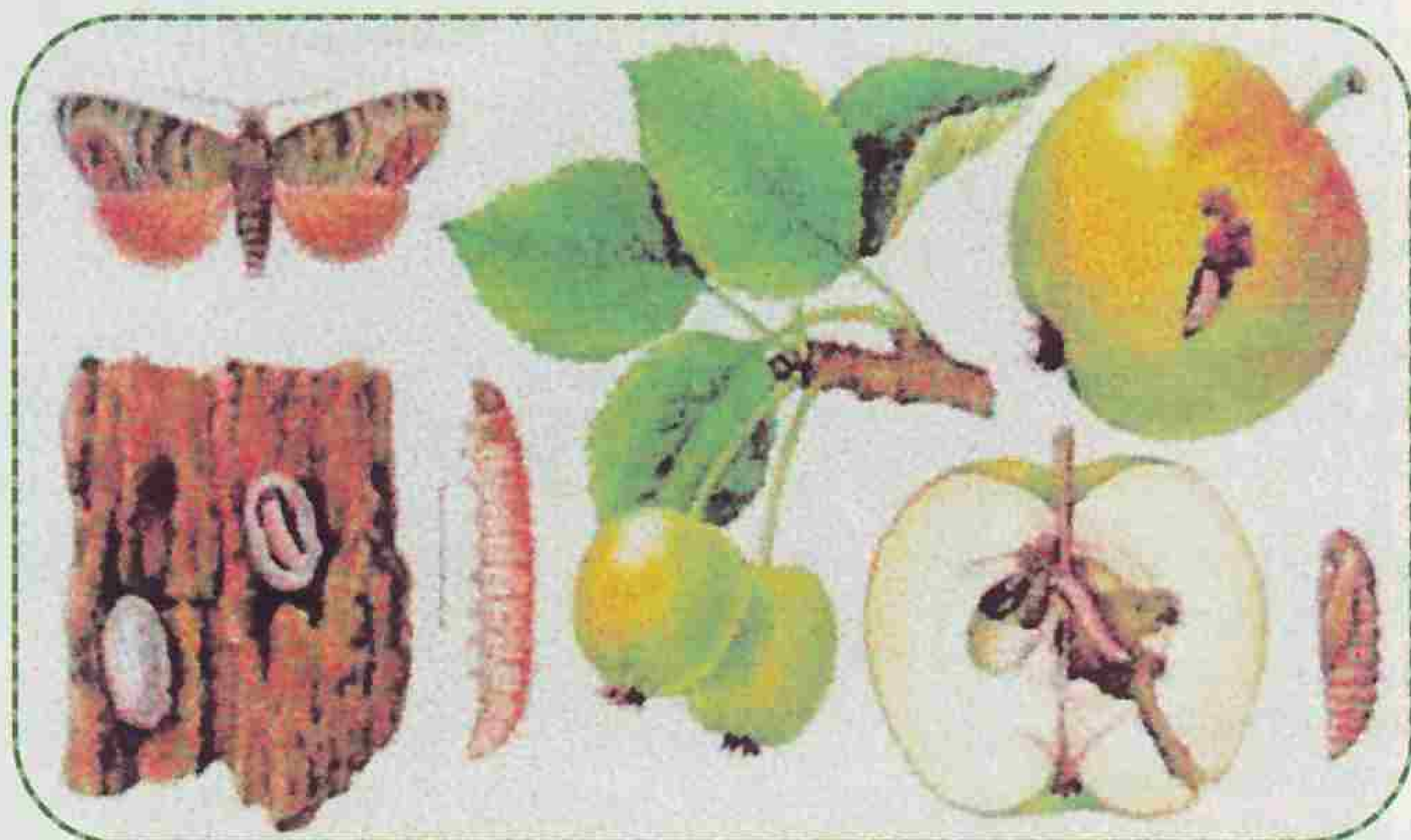
Перещеплювати горобину яблунею раджу наприкінці квітня — на початку травня завчасно заготовленими живцями, краще за похмурої погоди або наприкінці дня перед заходом сонця, коли відсутня спека. Обв'язувати місце щеплення краще стрічкою з поліетиленової плівки, а не ізоляційною.

А ще маю досвід щеплення на червоній горобині чорноплідної (аронії). Щепив чорноплідну горобину на червоній у 1985 р. Щепа добре прижилась і через рік заплодоносила. Тож з1987 р. і до цього часу чорноплідна горобина на червоній щорічно рясно родить.

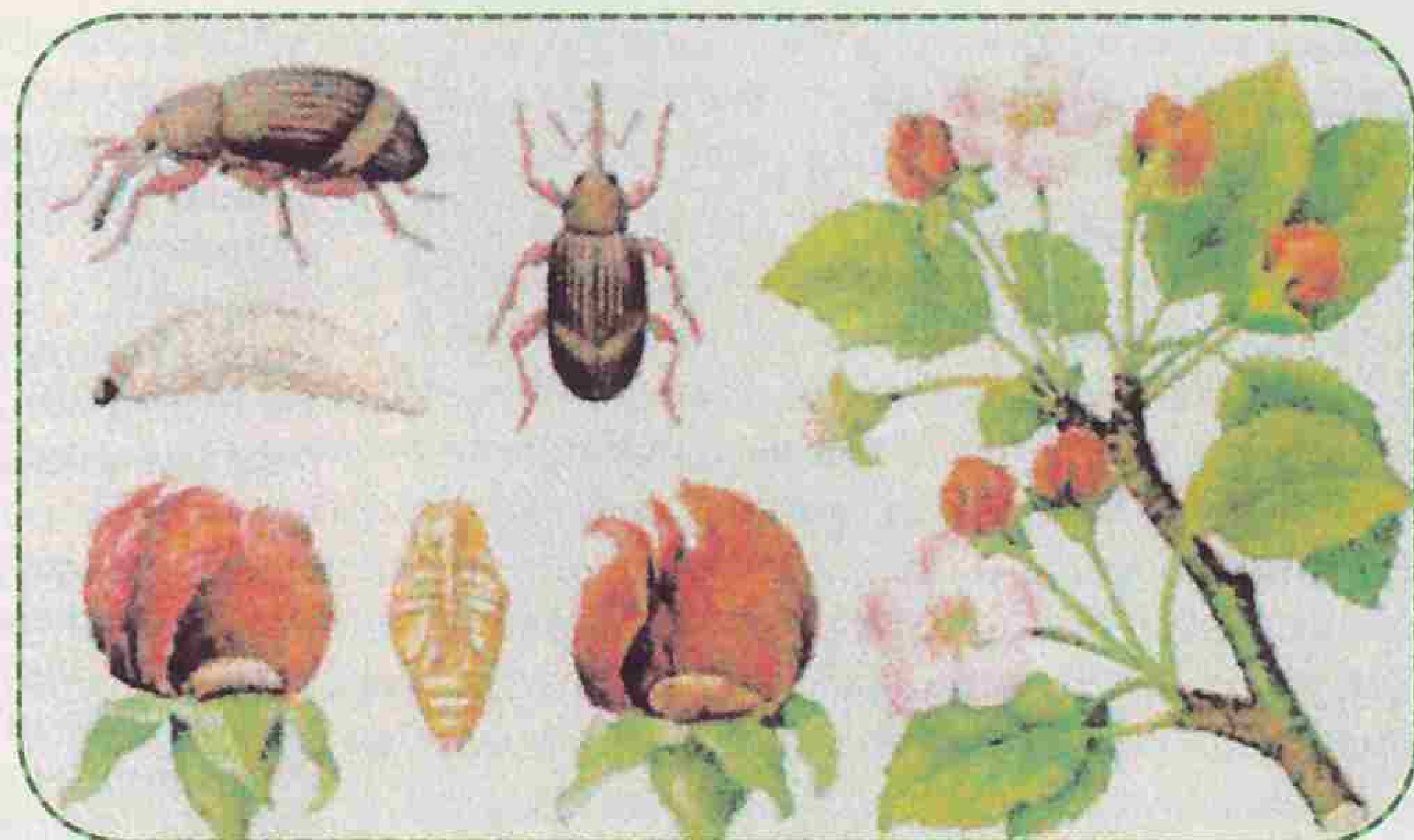
Плоди цієї горобини були перевірені в лабораторії медичного інституту на ефективність лікування діабету. В них більше лікарських речовин, ніж у плодах окремо взятих власне кореневих червоної і чорноплідної горобини. І плоди чорноплідної горобини, щепленої на червоній, ефективніші в лікуванні цієї тяжкої недуги.

Тому рекомендую садівникам, а особливо тим, хто страждає на діабет, не гаючи часу, висадити у своєму саду червону горобину з подальшим перещепленням її на чорноплідну.

В.Г. Толстой,
садівник, м. Боярка, Київська обл.

Яблунева плодожерка

Яблуневий квіткоїд

ЛОВИЛЬНІ ПОЯСИ
ЕФЕКТИВНІ ВПРОДОВЖ ВСЬОГО ЛІТА

Ловильні пояси слід використовувати не тільки навесні, але й у літній період, коли застосування інсектицидів не завжди можливе. Використання цього засобу впродовж літа сприятиме значному зменшенню кількості шкідників, які підуть на зимівлю.

Придбати ловильні пояси можна у спеціалізованих магазинах (типу "Садівник") або ж виготовити власноруч з цупкого гофрованого паперу.

Застосовують ловильні пояси проти яблуневого квіткоїда, яблуневої плодожерки, вишневого довгоносика, сірого брунькового довгоносика та інших шкідників.

Яблуневий квіткоїд. Зимує у тріщинах кори, під опалим листям, у ґрунті. Піднімаються жуки в крону дерев, коли середньодобова температура досягне плюс 6°С.

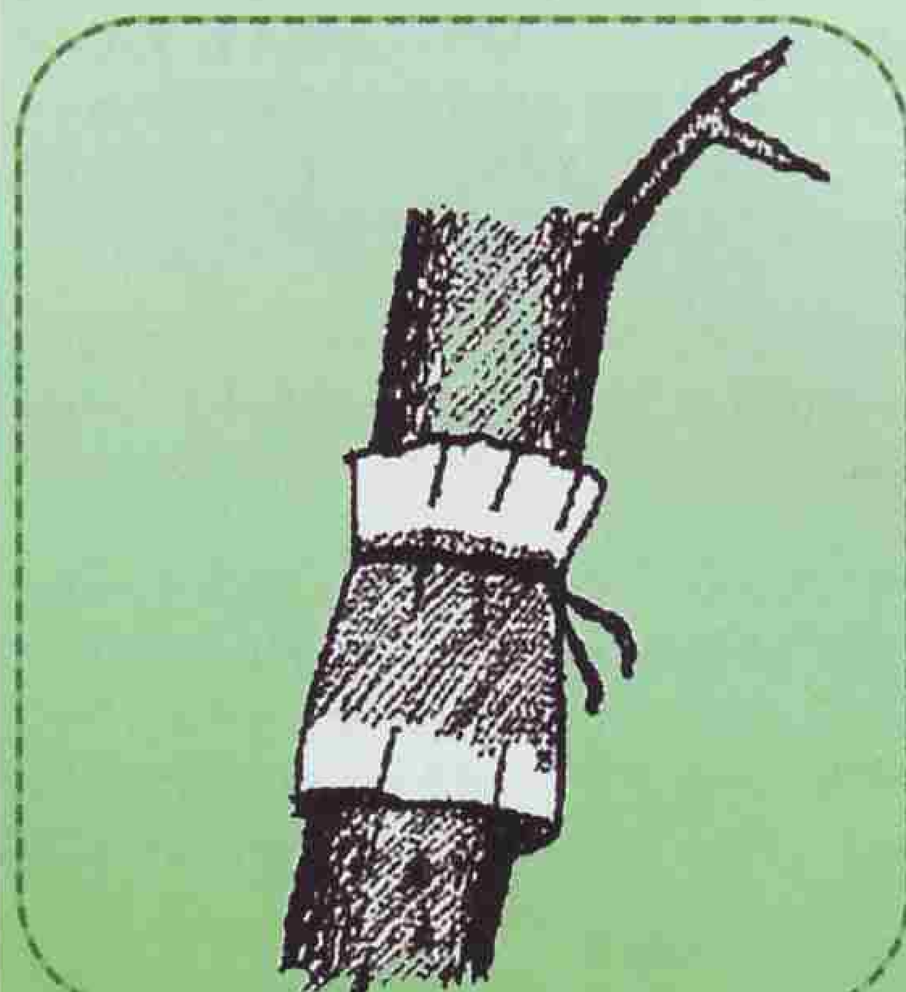
Для боротьби з квіткоїдом ловильні пояси встановлюють на яблуні та груші під час набубнявіння бруньок, застосовуючи весняний спосіб підв'язування (у верхній частині пояса).

Нове покоління жуків з'являється через місяць після цвітіння і розселяється по саду. До місць зимівлі жуки переселяються восени. Тому з 2—3-ї декади червня ловильні пояси встановлюють, застосовуючи літній спосіб підв'язування (у нижній частині пояса). Встановлені пояси періодично перевіряють (у ранкові години) і за потреби замінюють на нові. Знімають пояси восени, коли шкідники підуть на зимівлю.

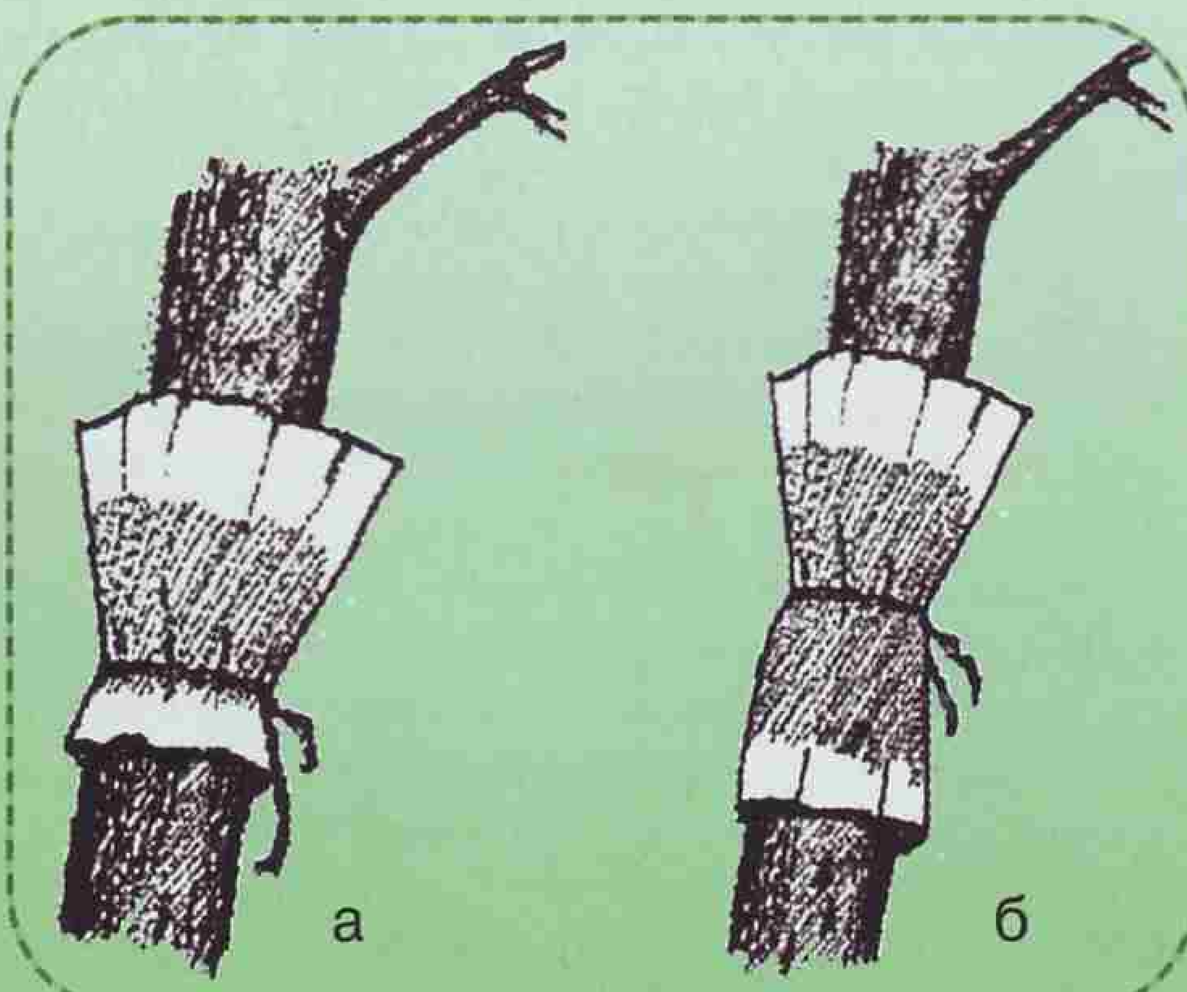
Яблунева плодожерка. Дуже поширений і небезпечний шкідник, зимує в тріщинах, дуплах кори, у верхньому шарі ґрунту. Гусінь з'являється через 17—20 діб після закінчення цвітіння яблуні і проникає в плоди. Більша частина пошкоджених плодів обпадає разом з гусеницями, які вночі по стовбуру повертаються у крону дерева. Для боротьби з плодожеркою ловильні пояси накладають після цвітіння, використовуючи весняний або літній способи (посередині) підв'язування. Пояси необхідно регулярно перевіряти, особливо після початку обпадання плодів, і спалювати разом з шкідниками, що в них потрапили. Ловильні пояси слід використовувати до закінчення збирання врожаю, забезпечуючи значне зменшення кількості шкідників, що підуть на зимівлю.

Вишневий довгоносик, **сірий бруньковий довгоносик** зимують під листям, у верхніх шарах ґрунту. З місць зимівлі піднімаються в крону дерева на початку цвітіння. Для боротьби з цими шкідниками ловильні пояси встановлюють на вишню, черешню, сливу перед цвітінням, застосовуючи весняний спосіб підв'язування. Після цвітіння застосовують літній спосіб підв'язування (знизу або посередині).

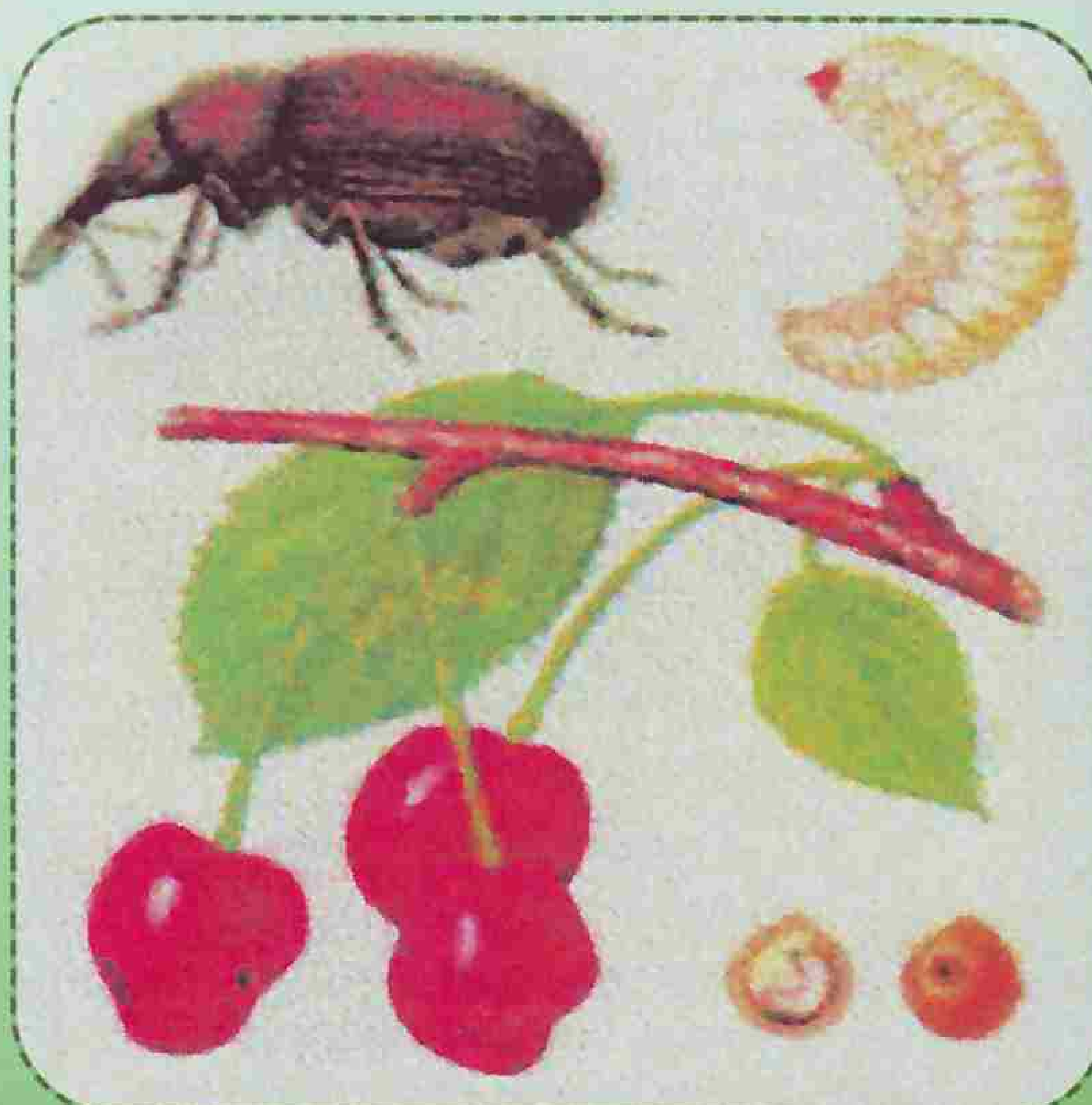
С.М. Цибульник

Весняний спосіб підв'язування.

Літній спосіб підв'язування: а — знизу; б — посередині.

Вишневий довгоносик

БЕЗКОШТОВНИЙ ДОДАТОК ДО ЖУРНАЛУ "ДІМ, САД, ГОРОД"

ГОСПОДАР

ЖУРНАЛ У ЖУРНАЛІ

ПАСТКА ДЛЯ ЯБЛУНЕВОЇ ПЛОДОЖЕРКИ

Якщо Ви маєте трохи синтетичного феромону (летка речовина, яку виділяють самки комах яблуневої плодожерки), то нескладно зробити пастку для метеликів і забезпечити захист відразу кількох яблунь.

Пастка складається з парасольки, піддона і "диска". Усі деталі вирізують ножицями з тонкого картону (ватману), пофарбованого в зелений колір.

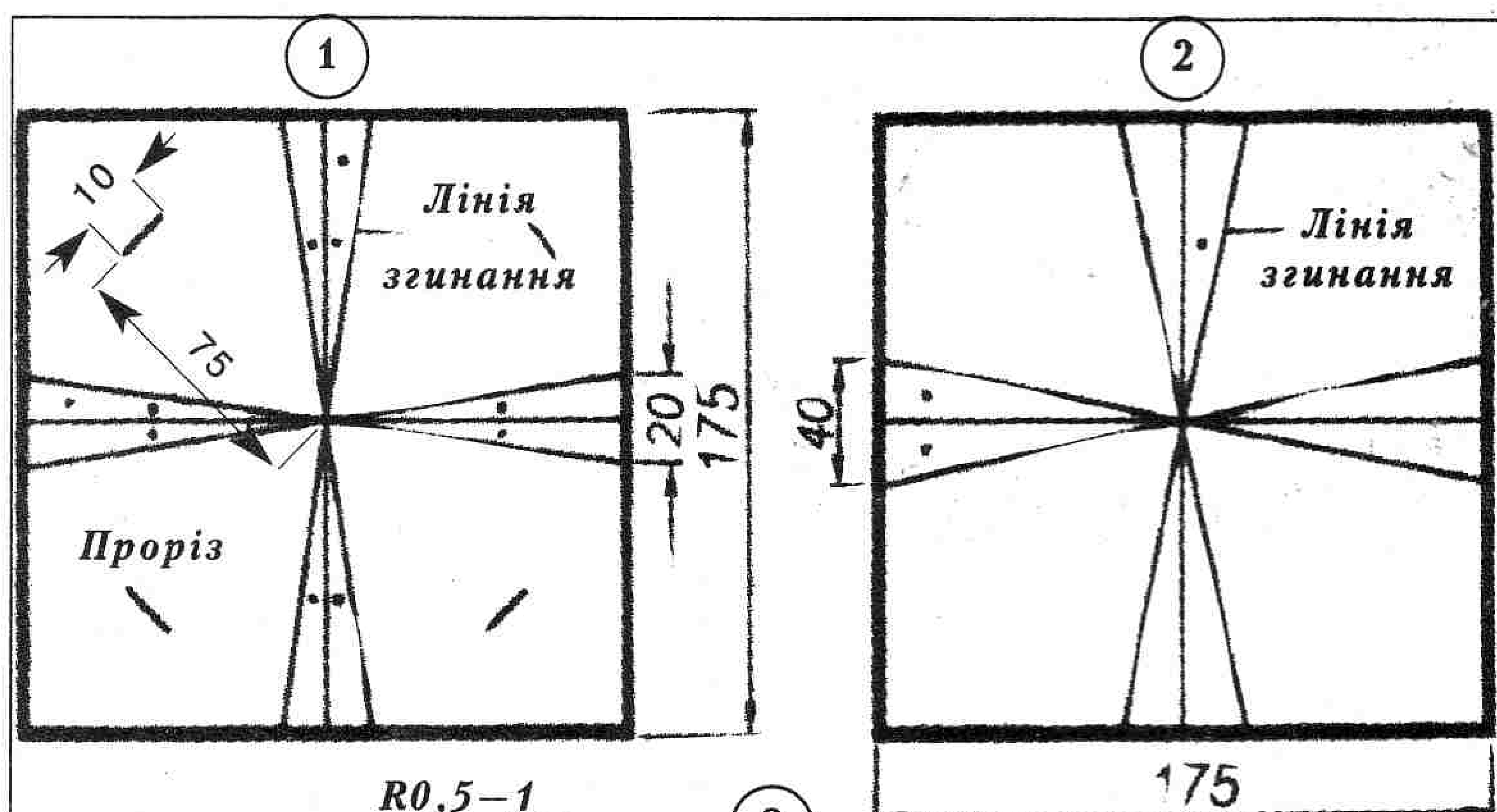

Рис.1: Викрійки деталей пастки:
1 — парасолька;
2 — піддон;
3 — "диск"

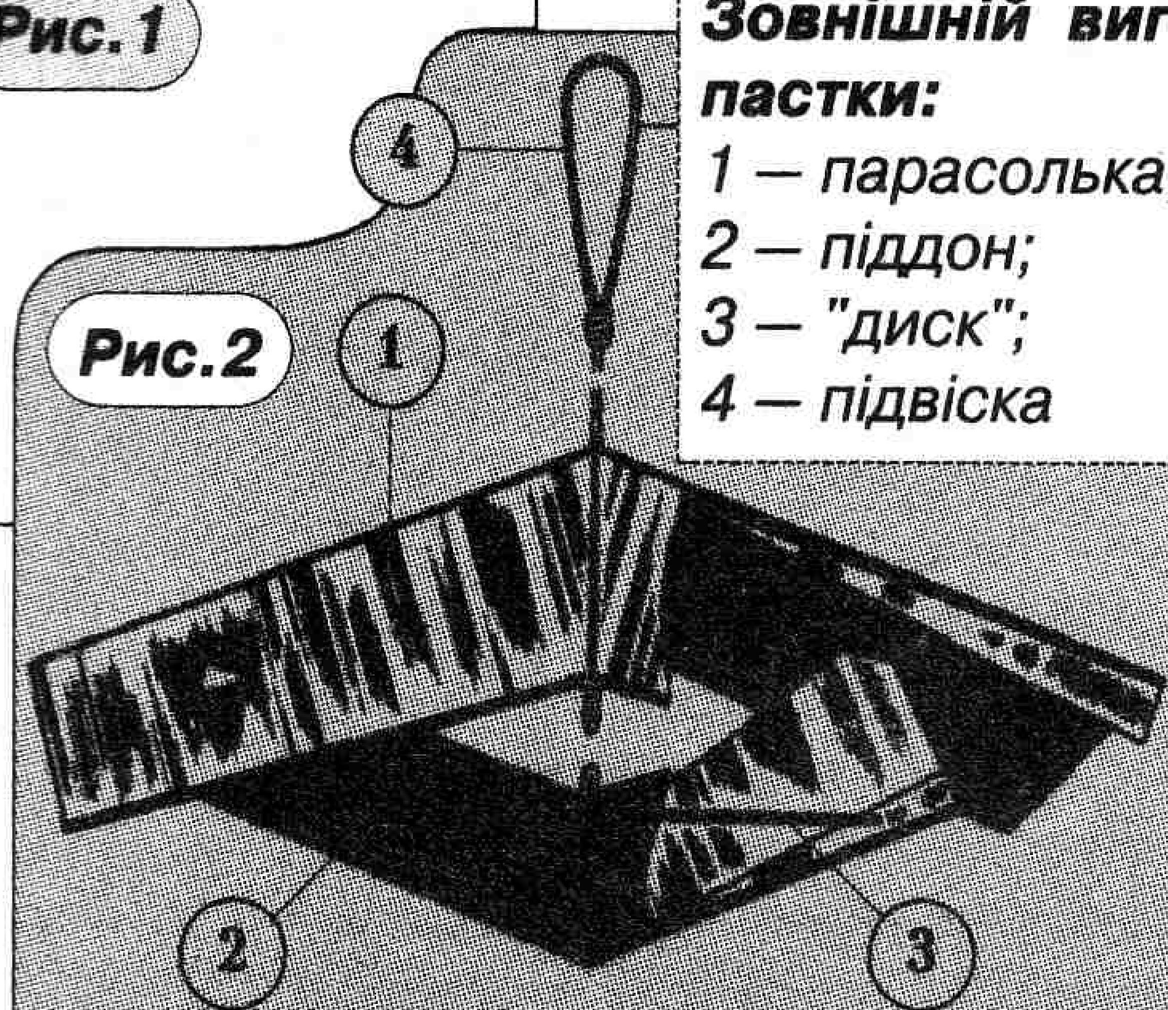

Рис.2: Зовнішній вигляд пастки:
1 — парасолька;
2 — піддон;
3 — "диск";
4 — підвіска

Капсула з феромоном (або шматочок поролону, просочений феромоном) розміщують у піддоні. Диск зверху покривають клейким складом: наприклад, липкою масою, яку застосовують у процесі виготовлення липкого паперу типу "Мухолов", або сумішшю з 30 г каніфолі та 20 г касторової олії, розплавлених на водяній бані (до суміші потім додають мед або варення).

Шилом або товстою голкою проведіть з легким натиском по лініях згинання, потім зігніть ребра жорсткості і прошийте кожне ребро у двох місцях нитками № 10 або тоншими, але складеними в 2—4 рази.

Якщо передбачаєте використовувати пастку кілька сезонів, то деталі її для вологостійкості обробіть у спеціальному розчині. Готуючи розчин, спочатку розведіть шматок дитячого мила у 300 мл теплої води. Потім у розпущений столярний клей (150 г клею і 250 мл води) додайте 50 г гумового клею і все ретельно перемішайте. Після цього кожну суміш окремо підігрійте на водяній бані (дотримуючись запобіжного заходу для суміші з гумовим клеєм), злийте їх разом і ретельно перемішайте. Вирізані деталі занурте в розчин і витримайте там кілька годин. Потім деталі слід вийняти, дати стекти рідині і просушити за кімнатної температури.

Шилом або товстою голкою в центрах деталей проколюють отвори. Підвіску роблять з відрізку капронового шнура завтовшки 0,5—1 мм (або із сплетених ниток) і завдовжки 25—30 см. На одному кінці шнура в'яжуть вузол, потім на шнур нанизують деталі (*див. рис. 2*). Клейкий склад наносять на диск заздалегідь або після того, як пастку зібрали. На верхньому кінці шнура роблять петельку. Для фіксації піддона просмикують його куточки в прорізи на парасольці і загинають їх. Після цього поправляють диск і закладають до пастки капсулу з феромоном.

Пастка готова. До речі, якщо її не обробили раніше в спеціальному розчині, покрийте зовнішні поверхні парасольки і піддона меблевим лаком.

Пастку підвішують на зовнішній частині крони з західного боку на висоті приблизно 2 м. Інше залежить від якості принади. Якщо в період льоту метеликів зберете хоча б трохи комах, що прилипли до диска, виходить, пастка діє. Ефективність пастки оцінюють, систематично записуючи її результативність.

Г. Давиденко

ПИЛКИ ТА СПОСОБИ РОЗПИЛЮВАННЯ

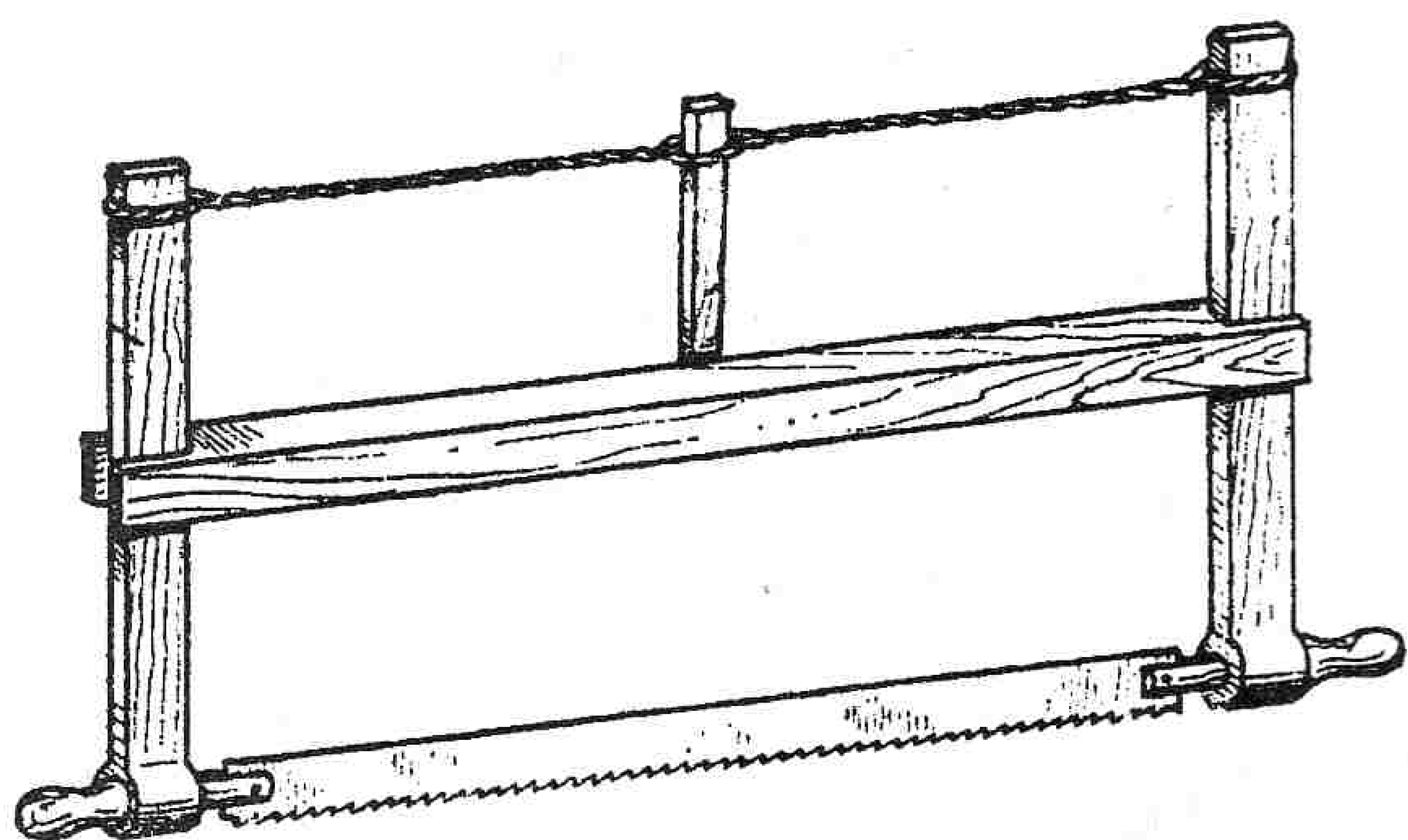
Ручна пилка — сталеве тонке полотно різної довжини, на одній поздовжній кромці якого насічені різці—зубці.

Розрізняють два основних види розпилювання: поздовжнє, коли площина пропилу проходить уздовж волокон деревини, та поперечне — упоперек волокон. З цієї причини форма (профіль) зубців у поздовжніх пилках відрізняється від профілю зубців у пилках поперечних. У поперечних пилках зубці мають форму рівнобедрених або рівнобічних трикутників з кутом загострення 60—70° та косою заточкою. Бокові ріжучі кромки виконують різання деревини в обох напрямках руху пилки по дереву. Пилки з такими зубцями називають двобічними. Відстань між зубцями 4—5 мм і висота зубців 5—6 мм. У поздовжніх пилках передні і задні грані зубців нахилені в один бік під кутом загострення 40—50° і кутом різання 60—80°. Розпилювання деревини відбувається лише тоді, коли пилка рухається в напрямку зубців. Тому такі пилки називають однобічними. Застосовуються також пилки з профілем зубців проміжної форми — у вигляді прямокутного трикутника з кутом загострення 50—60° і кутом різання 90°. Такі пилки служать як для поздовжнього, так і для поперечного розпилювання. Передня грань зубців такої пилки при основі утворює прямий кут. Подібні пилки називають універсальними. Висота зубців у них 6 мм і відстань між ними 5—6 мм.

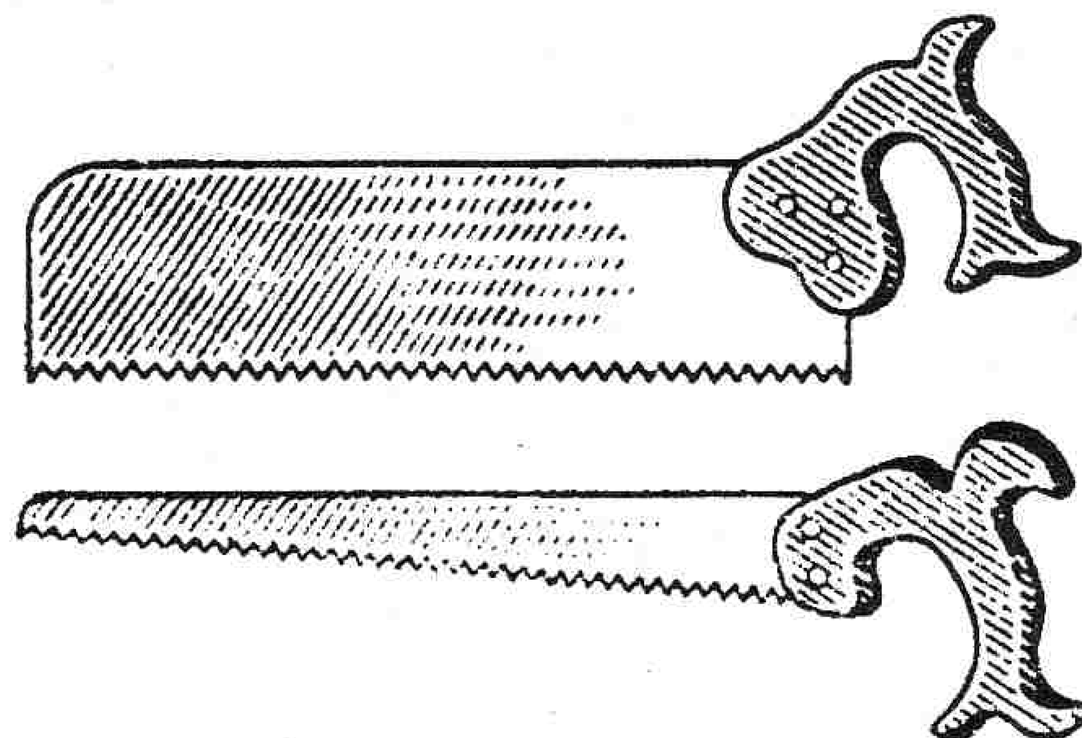
Столярні пилки з зубцями заввишки 5—6 мм та п'ятиміліметровою відстанню між ними належать до великозубчастих. Поверхня пропилу після них завжди шершава. Для отримання гладенької поверхні пропилу застосовують пилки з середніми за висотою та дрібними зубцями. У середньозубчастих пилках кут загострення зубців 60—80°, відстань між ними 3—4 мм, а в дрібнозубчастих — відповідно 60—80°, 2—4 мм та 2—3 мм.

Асортимент пилок

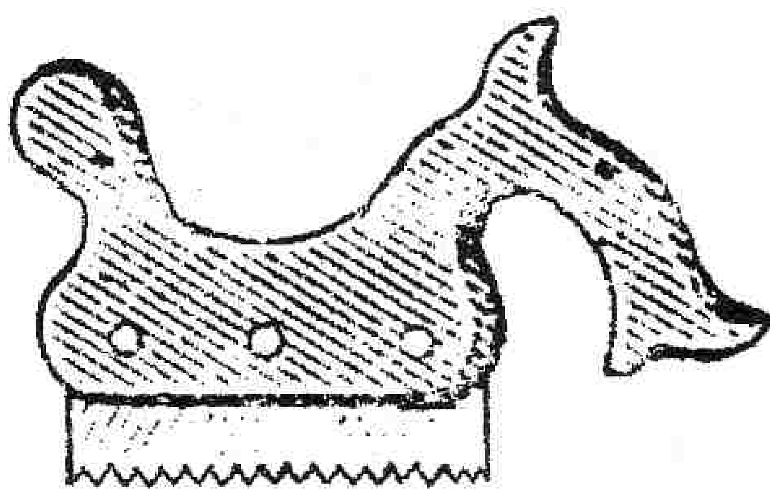
Для виготовлення виробів із деревини застосовують лучкові пилки з пристосуванням для натягування полотна, ножівки (без пристосування для натягування полотна) та наградки.

Лучкові пилки використовують для поперечного та поздовжнього розпилювання. Полотна бувають різної ширини (широкі, середні, вузькі), зубці також різного розміру, але однорідні (великі, середні, малі). Якість різання лучковою пилкою залежить від того, з якою силою натягнуте полотно.

Ножівки — одноручні пилки для поперечного розпилювання. Є ножівки з широким полотном і дрібними зубцями, а також з вузьким полотном і зубцями середнього розміру.

Наградка — відрізок широкого полотна лучкової пилки завдовжки 100—150 мм, який закріплений в обушку з рукояткою. Цю пилку використовують для поперечних крізних пропилів, для вибирання шпунтів та торцевих четвертей у щитах. Пиляють наградкою "до себе". Кут загострення та відстань між зубцями такі ж, як і для дрібнозубчастих пилок для поперечного розпилювання. Заточка зубців коса.

Розведення зубців

Полотна нових пилок мають "плаский" нерозведений зуб. Працювати таким інструментом неможливо, бо між полотном пилки та боковими стінками пропилу виникає тертя, полотно нагрівається і заклинюється. Для усунення цього недоліку необхідно провести розведення зубців. Полотно пилки щільно затискується у дерев'яних лещатах, а вершини зубців почергово й рівномірно відгинають вправо і вліво. Роботу цю виконують за допомогою пристрою у формі стальної пластини з прорізями, які дорівнюють товщині полотна. Після розведення зубців полотно пилки необхідно протягти через металеві лещата, губки якого встановлені на відповідну відстань так, щоб усі зубці були розведені на однакову відстань.

Заточування зубців

Після розведення зубці треба загострити. Цю роботу виконують тригранним терпугом. Існує пряме й косе заточування. За прямого заточування передня грань зуба перпендикулярна боковим граням. Зубці поздовжніх пилок заточують винятково прямою заточкою.

За косого заточування кут загострення бокового ріжучого краю гострий, при цьому передні грані зубця нахилені до бокових граней. Зубці поперечних пилок заточують тільки косою заточкою.

Зубці універсальних пилок (з прямокутним зубом) заточують як косою, так і прямою заточкою, залежно від виду розпилу.

Вирівнювання зубців за висотою

Пилка, зубці якої мають різну висоту, створює багато незручностей у роботі. Зубці варто підрівняти за висотою, або, як говорять, "профугувати" за допомогою терпуга, вмонтованого в колодку з прорізю.

С. Демченко

Затискач для насаджування коси

Для насаджування коси я уже кілька років користуюся затискачем, з допомогою якого за одну хвилину косу можна закріпити й зняти. Не треба носити молоток із собою.

Принцип дії пристосування дуже простий: повертаємо важіль на себе, і ексцентрик щільно закріплює хомутом п'ятку коси на держаку.

Як же виготовити таке пристосування?

Спочатку потрібно зігнути основу із залізного листа 3 мм і просвердлити в ньому отвори діаметром 8 мм для установки ексцентрика. Крайку над отвором прорізати наскрізь, як показано на кресленні. Проточити заготівлю ексцентрика на 12 мм (на токарному верстаку). По ширині

ЗАТИСКАЧ *(загальний вигляд і деталі):*
1 — основа; 2 — важіль; 3 — ексцентрик; 4 — хомут.

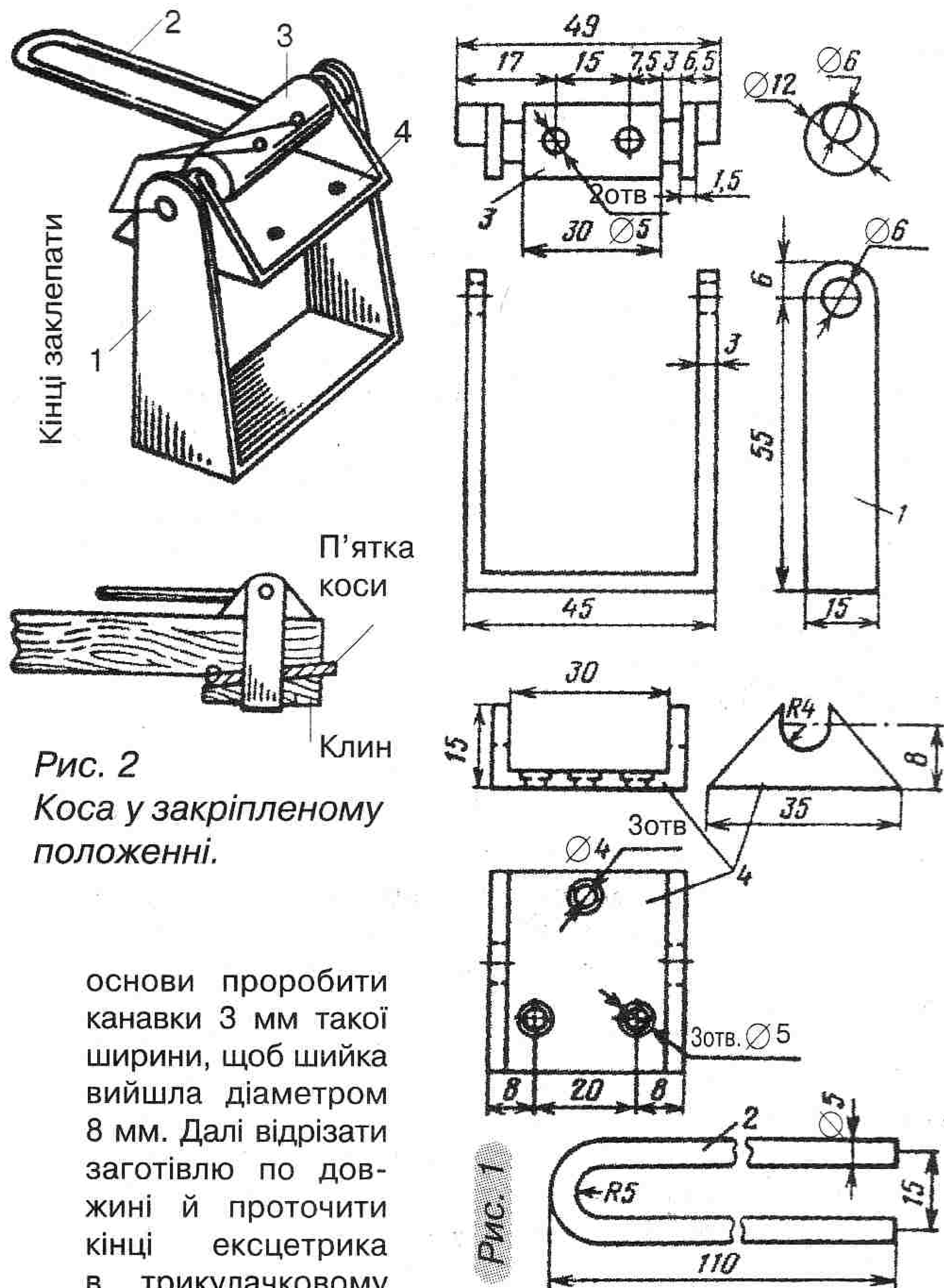

Рис. 2
Коса у закріпленому положенні.

основи проробити канавки 3 мм такої ширини, щоб шийка вийшла діаметром 8 мм. Далі відрізати заготівлю по довжині й проточити кінці ексцетрика в трикулачковому патроні, підклавши в один з кулачків прокладку 3 мм. Не зрушуючи прокладки із заготівлі, повернути її й проточити другий бік. Усе інше виготовити за наведеним кресленням (рис. 1).

Основа кріпиться на кісся зверху трьома шурупами, для чого свердлять три отвори діаметром 4 мм з потаями. Під низ хомута на п'ята коси вставляють клин із твердого дерева. Ним я регулюю силу притиснення (рис. 2).

До речі, найкраще кісся, зроблене з ялини. Ялинові палки заготовляють рано навесні. Очищають від кори й ставлять у тіні вертикально, щоб висохли. Можна кісся робити й з осики. Вони легкі. Перевіряти насадження коси, зі свого досвіду, вважаю потрібно так: приставити до стіни під невеликим кутом й, притиснувши до неї п'ятку коси, зробити позначку. Потім, не зрушуючи кісся з місця, відвести косу вбік. Якщо носок її ножа збігається з позначкою п'ятки, коса насаджена нормально й можна її закріплювати. Якщо носок виявиться вище позначки, у початківців буде виходити занадто великий захват. Для них взагалі потрібно, щоб носок коси був на 2—3 см нижче нормального рівня.

С.М. Ільїних

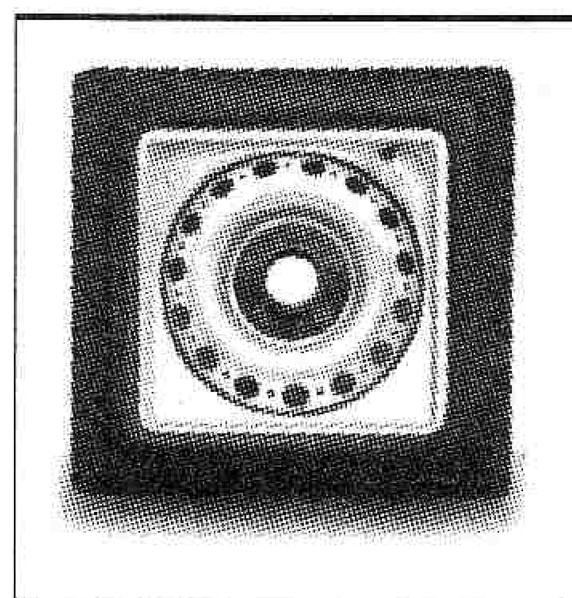
Щоб не зривало шланг

Журнал "Дім, сад, город" передплачую давно, у ньому багато корисних порад, особливо в "Господарі". Я дуже задоволений. Хочу садівникам і городникам запропонувати найпростіший спосіб надійного кріплення шлангів до вентиля для поливу садів і городів, а саме: замість хомутів і дроту затягувати смужкою гуми. Нарізуємо з автомобільної камери смужки гуми завширшки 1 см, завдовжки 30—35 см. Можна й більше — це залежить від діаметра шланга. Якщо добре затягти витків 6—8, то не зірве за будь-якого тиску.

Коли треба швидко все полити за годину—дві, отут і знадобиться мій спосіб швидко й надійно прикручувати шланг для поливу. Смужками з гуми я користуюся більше 15 років, сусіди по дачі теж задоволені. Я їм показав, як закручувати, й вони дякують за пораду. А тепер сам процес затягування.

Те місце, де має бути хомут або дріт, затягуємо смужкою гуми. Один кінець притискаємо пальцем, а другою рукою накручуємо й розтягуємо гуму, щільно виток на виток: чим більше витків, тим міцніше затисне шланг. Головне — перед передостаннім витком кладемо великий палець на витки й злегка притримуємо їх, щоб не розкрутилися. Останній виток, тобто кінець, заводимо під палець і притискуємо його, щоб не вискочив. Піднімаємо палець і скидаємо передостанній виток з пальця, кінець притиснутий. Усе готово. А розкручувати — потягнув за кінець і все розкрутиться відразу.

С.К. Сазонов,
вул. Хилинського, 2, м. Нікополь, Дніпропетровська обл.

АВТОЛЮБИТЕЛЯМ

КОЛИ ІСКРА "ПІШЛА В ЗЕМЛЮ"

Відшукати непрацюючу свічку допоможе звичайний олівець. Нагостріть його з обох боків, посередині зробіть виріз, виколупайте шматочок грифеля завдовжки 3 мм. Одним кінцем торкайтеся маси, а іншим — електрода свічки. Якщо свічка справна, то через повітряний простір у грифелі буде пролітати іскра.

Тріщину в кришці розподільника запалювання можна запаяти капроном. Намотайте капронову нитку на дріт і запаліть сірником. Розплавлений капрон надійно "зацементує" щілину. Зрозуміло, тріщину потрібно ретельно очистити й знежирити.

Якщо вийшов з ладу графітовий контакт у кришці розподільника запалювання, його можна замінити вугіллячком зі стрижня звичайної батареї КБС—0,5 від кишенькового ліхтарика.

Із вугільного стержня гальванічного елемента "373" можна виготовити саморобну щітку генератора, яка вийшла з ладу в дорозі. Надайте стержню прямокутної форми, виріжте заготовку завдовжки приблизно 30 мм, на одному кінці висвердліть отвір діаметром 1,5 мм і закріпіть у ньому багатожильний мідний провід. Кінці проводу бажано пропаяти оловом. Пружини щіткотримачів використовують старі, а стержні кріплять епоксидним клеєм.

Іноді ще цілком, здавалося б, справна свічка запалювання дає перебої — пробитий ізолятор. Для відновлення свічки потрібно ретельно знежирити ізолятор і нанести на нього кілька разів звичайний силікатний клей і просушити упродовж двох діб.

Визначаючи неробочу свічку (двигун троїть), краще витягати проводи із кришки розподільника, а не знімати ковпачки із свічок. Цим ви уникнете електричного удару напругою в 20 кВ.

Щоб визначити неробочий циліндр, зручно і безпечно використовувати пристосування з шила та затискача ("крокодила"), з'єднаних проводом. Для відключення циліндра закріпіть затискач на масі, а шило застроміть між високовольтним проводом і гумовим затискачем на кришці розподільника.

Якщо в дорозі вийшла з ладу акумуляторна батарея і не обертає колінчатий вал, а сходу пустити двигун немає можливості, спробуйте зробити це так. Затягніть ручне гальмо, підніміть за допомогою домкрата ліве ведуче колесо, закрийте повітряну заслінку карбюратора, включіть 4-ту чи 5-ту передачу і крутіть підняте колесо по ходу руху. Коли двигун запрацює, включіть нейтральну передачу та забирайте домкрат.

С. Демченко

Поради власникам міні-техніки від Леоніда Цвігуна

• До міні-техніки бажано мати два двигуни: один робочий, а інший — запасний на профілактиці, тоді буде гарантія, що все зробите на землі вчасно, бо техніка працює в землі в поросі, у важких умовах, навіть "Мерседес", який їздить по чистому асфальту, і то виходить з ладу.

• Потрібно стежити, щоб муфта, яка з'єднує мотор з редуктором, була надійно, трохи в натяжку, закріплена, і щоб гайка, яка тримає центробіжну муфту, теж була закріплена. Перед початком роботи потрібно цих два вузли перевірити, це подовжить довговічність роботи агрегата.

• Стежити, щоб у редукторі мотокультиватора завжди була змазка ТАП — та, що придатна для легкових автомобілів.

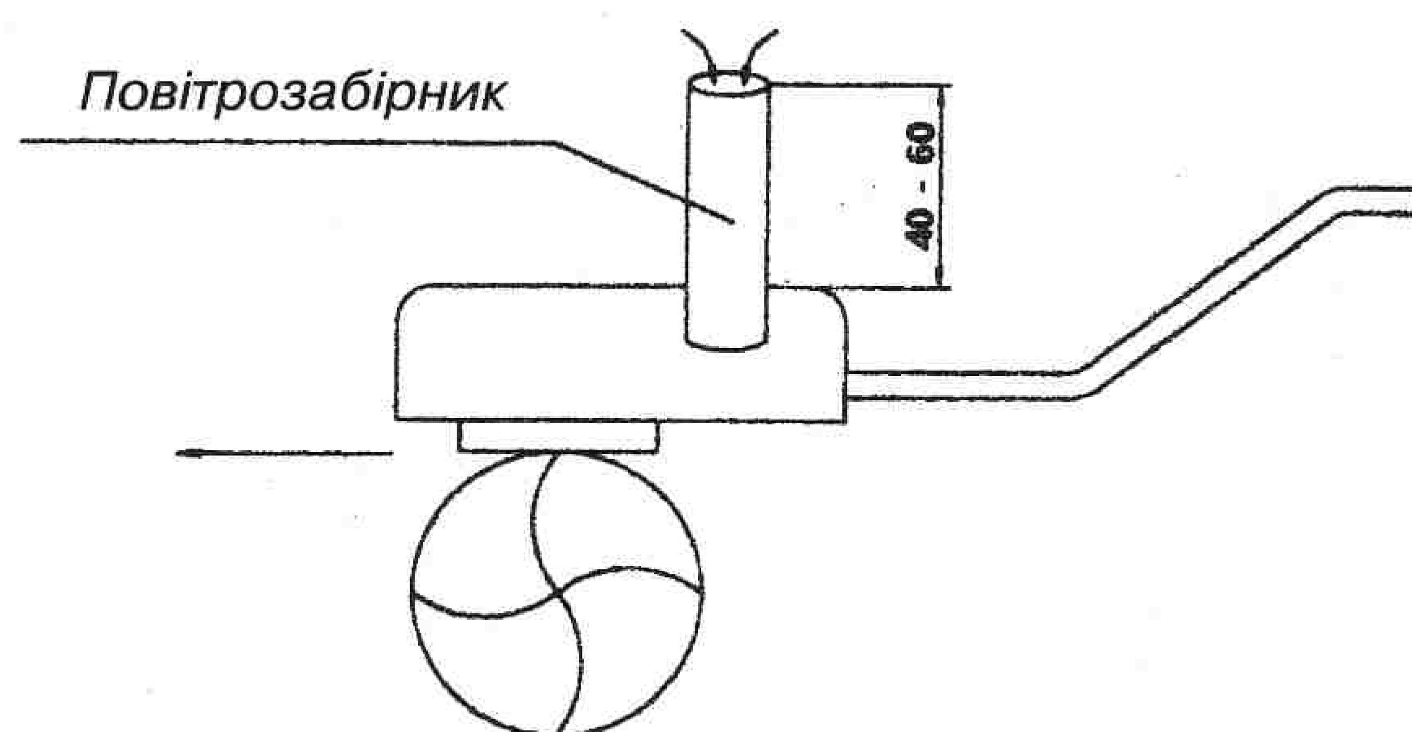
• Мої мотори (словацький Арзац 5,5 к. с. і ульяновський УД-2 8 к. с.) прослужили мені вже 10 років, а змінивши через 10 років експлуатації два компресійних кільця на нові і карбюратор, я знову маю майже новий двигун. Знайте, що італійські та американські міні-двигуни одноразові, як хірургічні рукавички, і вони не ремонтуються, а чеські, російські й білоруські ремонтуються. Українського міні-двигуна ще не маю, хоча його вже зробили в Запоріжжі на Моторсічі — чотиритактний (5,5 к. с.). До речі, чотиритактні двигуни довговічніші, ніж двотактні.

• Потрібно стежити і за повітряним фільтром, бо за перегрівання на 6—7-му роках експлуатації фільтрувальна начинка (павутинка) зменшується і з'являється зазор між фільтрувальним елементом і кожухом до 16 мм. Цей зазор необхідно закрити павутинкою зі старого промитого (що був у користуванні) фільтрувального елемента, фільтр треба мити в бензині, чистити хоча б один раз на 2—3 місяці, а за необхідності — і частіше.

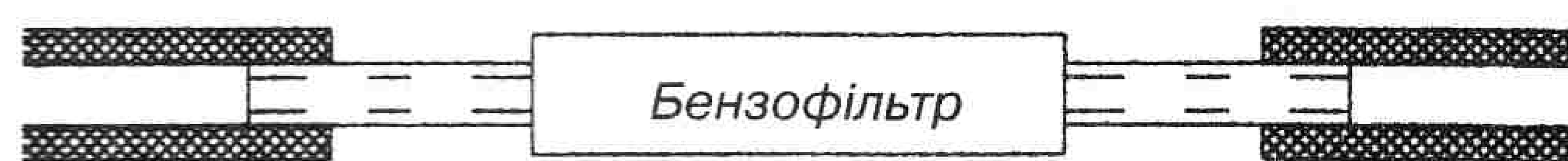
• Аби продовжити довговічність мотора, потрібно, щоб у повітряному фільтрі знизу завжди було чисте мастило, куди потрапляє порох і там накопичується, осідає.

• Недоліком усіх конструкцій мотокультиваторів є те, що забір повітря для карбюратора і двигуна відбувається із найбільш запиленої зони — із зони роботи фрез. Конструктори забули, що мотокультиватори працюють не на чистому асфальті, а в землі, в ріллі, у пилюці, і дизайн, вигляд мотокультиватора для селянина — не головне, а найголовніше — надійність і довговічність роботи агрегата: найменші витрати пального на одиницю часу, щоб заводився з півоберта, аби ціна була доступна для селянина, щоб можна було швидко замінити деталь, а також щоб вся конструкція була легкою, розбірною, маса вузла до 16—20 кг. Крім того, надзвичайно важливо, щоб мотор, редуктор з фрезами можна було легко вивезти одноколісною тачкою на город і назад стежкою, не пошкодивши інші рослини; а "кравчучкою" — і автобусом, і електричкою доїхати до заводу на ремонт за необхідності, і на профілактику в кінці сезону, якщо ще самі не навчилися це робити. Хмельницька міні-техніка відповідає цим потребам, інша ж — не відповідає.

• Я на своєму дослідному мотокультиваторі в облицюванні навпроти отвору повітряного фільтра просвердлив отвір діаметром 26 мм, встановив туди поліетиленову трубку завдовжки 40—60 см, яку підігнав у забірну трубу щільно до отвору повітряного фільтра і добився захвату повітря на висоті 400 —600 мм над мотокультиватором. Тепер отримую забір повітря із чистої, не запиленої зони, і практично після цього перевіряю, чищу повітряний фільтр під час профілактики один раз на три місяці. І мій мотокультиватор хмельницький АК "Адвіс" фірми "Ріно" нагадує мені маленький паровозик з трубою, він мені більше подобається, бо в ньому є моя творча праця.

• Бажано в бензопроводі від бака до карбюратора встановити маленький бензофільтр, такі фільтри продаються різних розмірів.

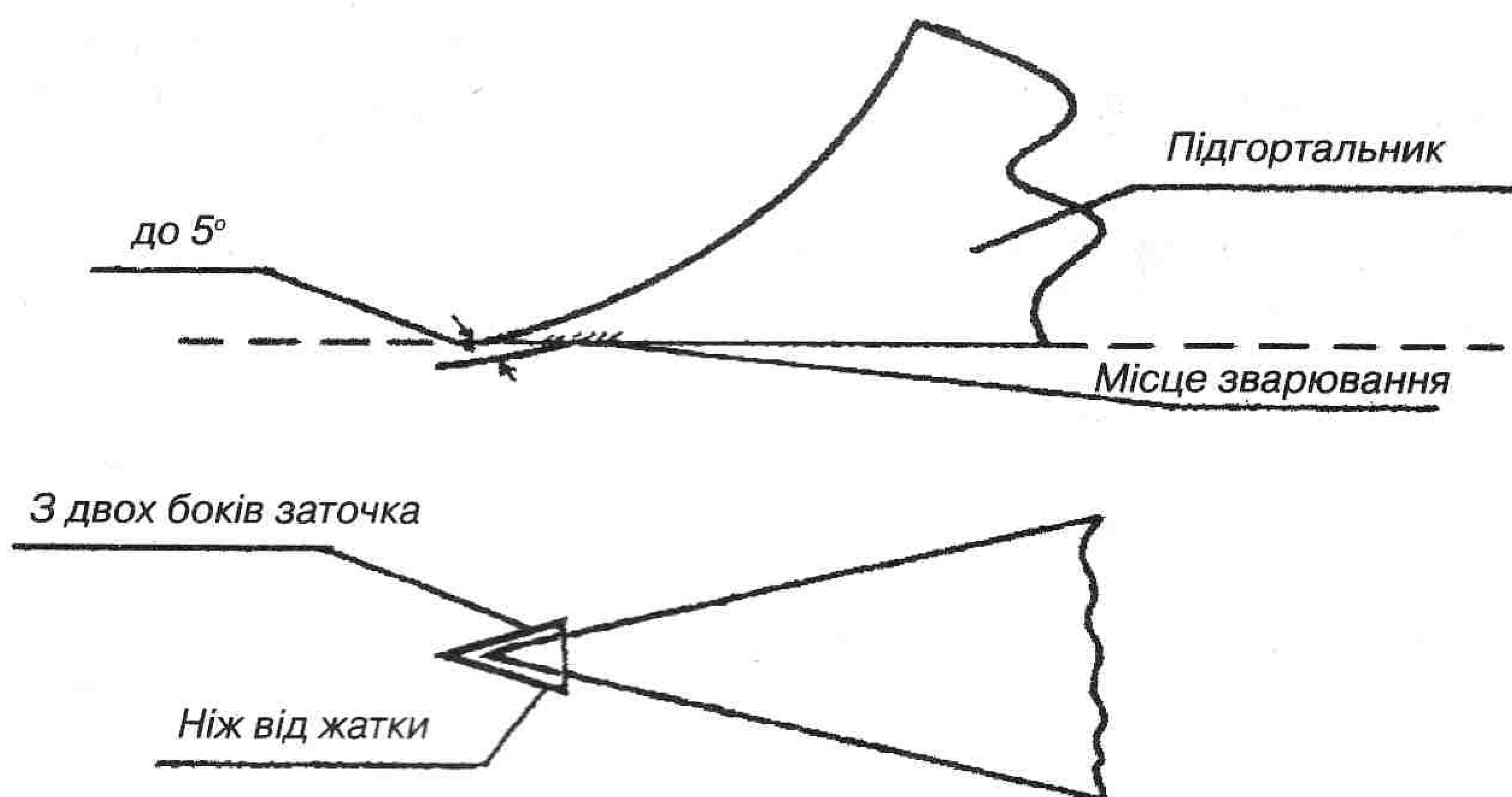
• Бажано до бензобака вмонтувати кран зі скляним або металевим відстійником — для очищення бензину від бруду, від води, бо часто продавці бензину для своєї користі додають, особливо в А—93, 95, воду та інші домішки. Я за десять років неодноразово стикався з таким обманом, і двигун не заводився, поки не з'ясував причину.

• Працюю мотокультиватором в основному у такому режимі: одну годину працюю, а 15 хвилин відпочиваю. Двигун також відпочиває, тобто охолоджується. Але коли є необхідність, то й 5 годин працюю без перерви.

• Якщо Ви робите посадкові канави двома підгортальниками чи одним, то потрібно збільшити ширину кожного підгортальника. Для цього до планок з отворами приваріть ще планку з двома отворами. Це дасть вам змогу розширити посадкову канаву і збільшити технологічні можливості підгортальника, що дозволить вільніше рухатися за мотокультиватором по посадковій канаві.

• Якщо до підгортальника і до картоплекопача спереду і знизу приварити заточений старий ніж від жатки під кутом хоча б 5° чи більше по відношенню до підгортальника, то він зрізатиме навіть товсте коріння лопуха, і агрегат не буде зносити.

• Якщо ви пройшли перший прохід з двома підгортальниками, і ваш агрегат знесло, причин може бути багато: брила з пирієм, трапився товстий корінь лопуха, крутий схил перпендикулярно до напрямку руху вашого агрегата тощо.

• Щоб не зносило ваш агрегат, можна додати допоміжний вантаж (баласт) 5—10 кг або й більше. Його підбирають дослідним шляхом залежно від щільності ґрунту.

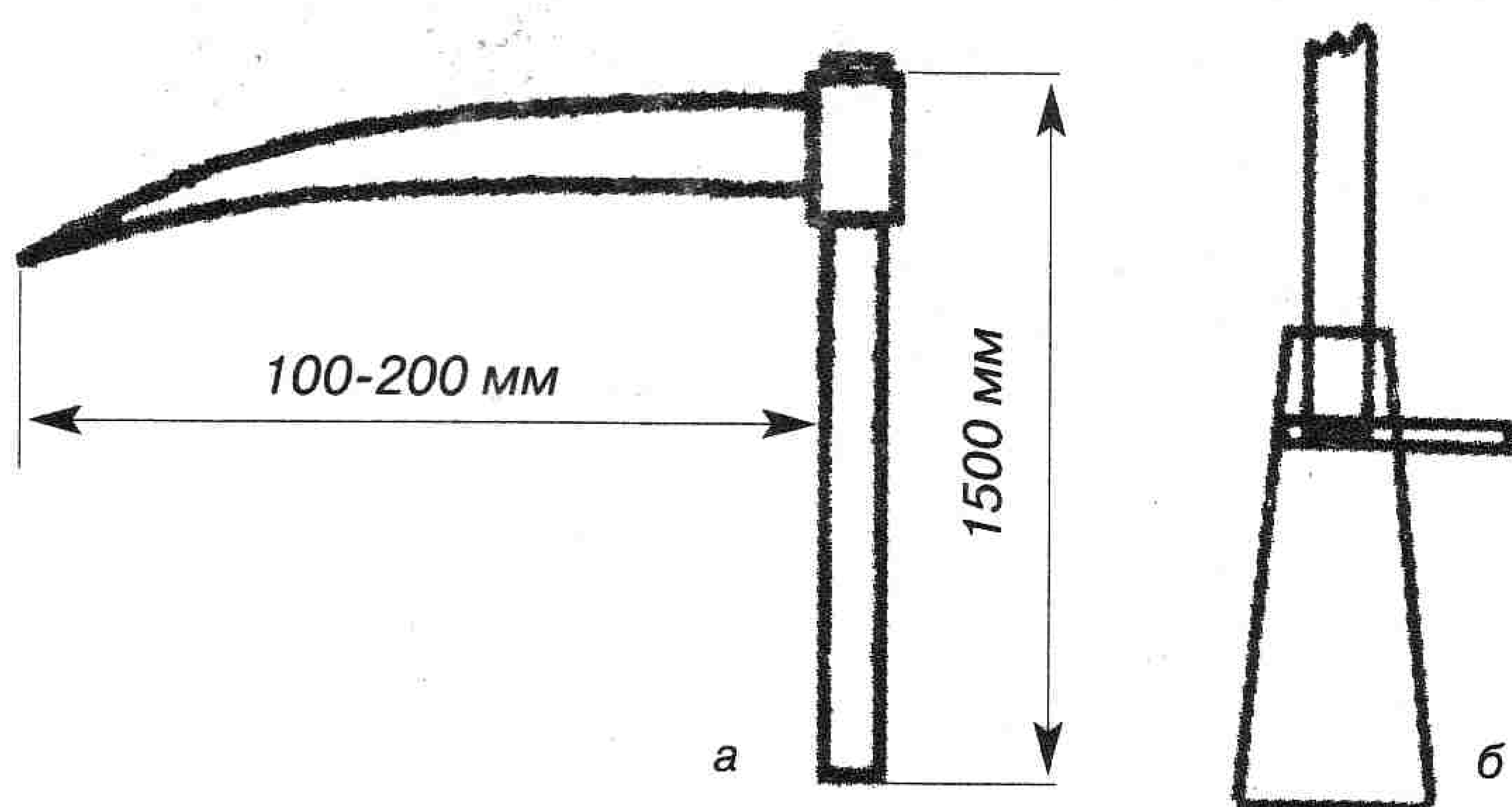
Знизу підгортальника і картоплекопача посередині можна приварити кіль, щоб його не знесло. Кіль можна зробити зі старої культиваторної лапи, з диска завтовшки 2—3 мм. Кіль придумав і першим застосував до свого мотокультиватора агроном з захисту рослин із сусіднього села Зозів Анатолій Степанович Швидкий (на жаль, вже покійний).

• Уже другий рік я висаджую і обробляю картоплю по-іншому. Від'єдную від мотокультиватора по дві крайні фрези, залишаю біля редуктора дві фрези — ліву й праву — і намотую на двох лівих і двох правих ножах алюмінієвий або сталевий м'який дріт діаметром 4 мм по 10—20 витків залежно від щільності ґрунту, тобто притупляю 2—4 ножі, щоб збільшити площу опору ножів до землі. Аби збільшити тягу, можна і 2—4 ножі перевернути так, щоб різали землю тупим боком. Тяга теж збільшиться для нарізання посадкових канав. Мотокультиватор з підгортальником направляю по сліду, зробленому чотиризубим маркером. Якщо граблі великі, сліди зробити можна і перекидним маркером.

• У цьому агрегаті є ще нереалізовані можливості. Якщо розрахувати і зробити ножі, вивернути їх під кутом, як лопаті літака, але трохи з меншим кутом, то посадкові канави можна робити і без підгортальника. Коли ж два ножі залишити такими, як вони є, а два — як лопаті літака, але з меншим кутом, тоді буде забезпечена тяга для мотокультиватора, а відтак і ще більша продуктивність праці під час готування посадкових канав для картоплі, і земля буде викидатись у гребінь. Це потрібно підібрати розрахунками, методом проб і помилок і залишити оптимальний варіант.

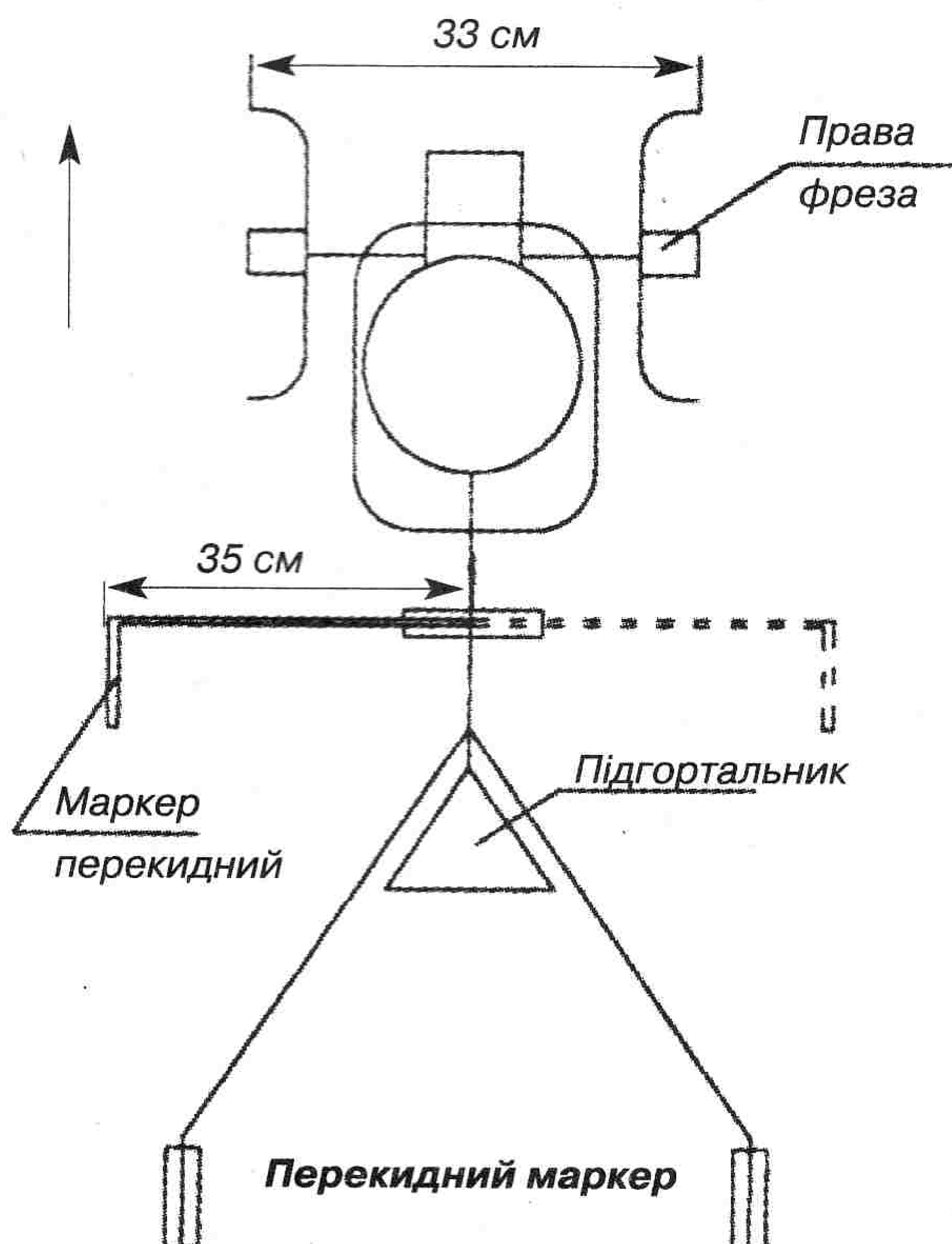
Мотокультиватором з двома фрезами я навіть висаджую картоплю і вирощую її і на незораному, і на некультивованому городі, а урожайність така ж, як і на зораному городі.

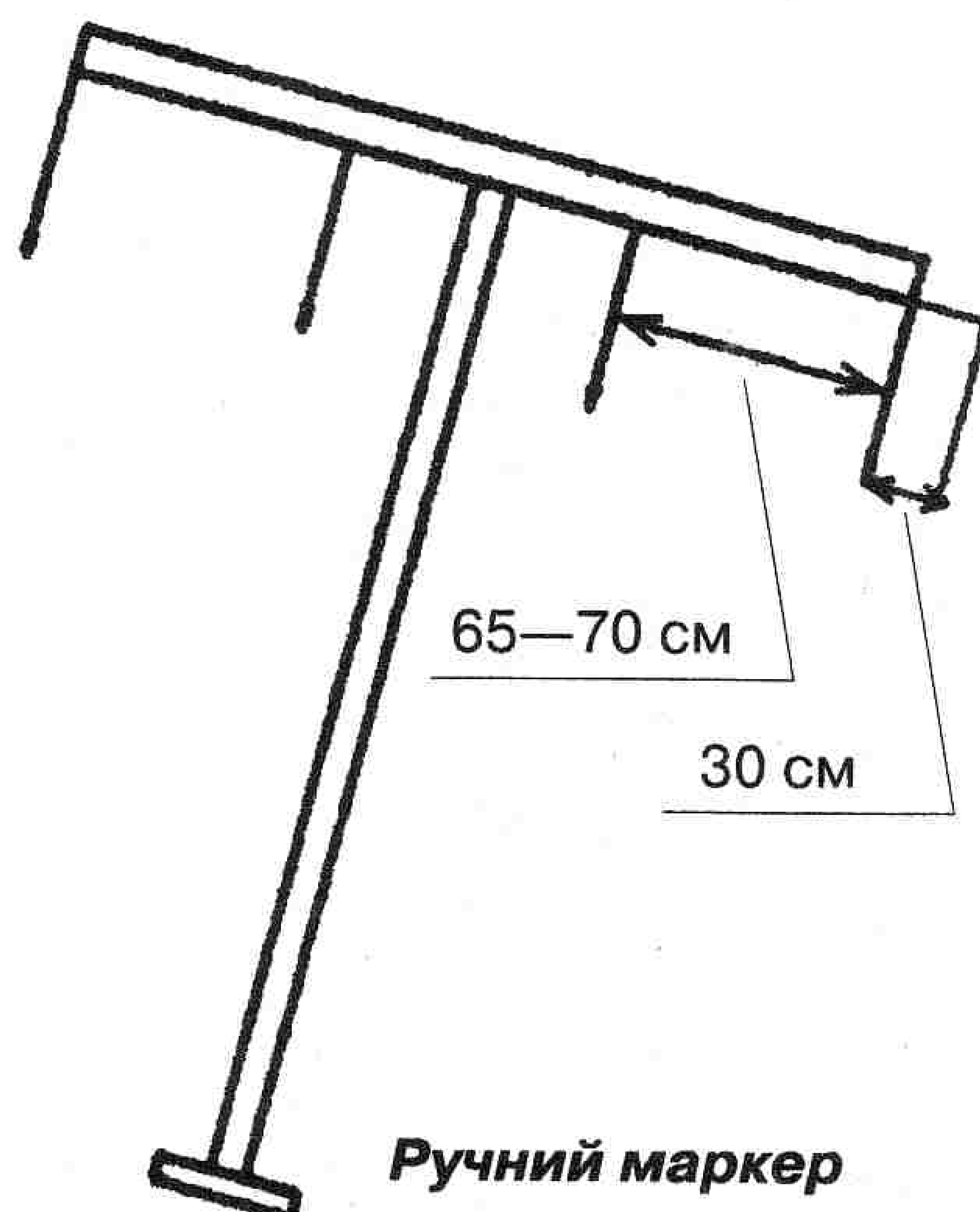
• Для боротьби з бур'янами картоплі, коли починає сохнути гудиння, можна використати маленьку косу, і скошувати бур'яни ще до збирання картоплі, не даючи можливість висіятися насінню бур'янів.

Спецкоса для боротьби з бур'янами перед викопуванням (а) і спецкопач (б).

Для викопування картоплі можна зробити і полегшений копач зі старої лопати.

ЩО КРАЩЕ: БІОТУАЛЕТ ЧИ ЗВИЧАЙНИЙ ТУАЛЕТ?

До редакції журналу надійшло багато листів з проханням ще раз розповісти про біотуалети.

Біотуалети потрібні там, де немає каналізації. Для дач, приватних будинків, ринків, кав'ярень, місць масових заходів, пляжів, АЗС, автостоянок, охорони, турбаз, кіосків тощо.

Головна перевага біотуалетів — це забезпечення звичних міських зручностей за відсутності каналізації та води. Крім того, вони не потребують окремого приміщення і тому дуже часто їх встановлюють біля ліжка хворого.

Незалежно від конструкції, біотуалет має дві частини: верхня — ємкість для води, спільна з унітазом, нижня — ємкість для стоків. У верхню частину заливають воду, в нижню засипають одну заправку порошка "Драй Кем" чи іншої рівноцінної марки для розрідження відходів і знищення запахів. Користуються ним як звичайним туалетом.

Неприємних запахів не виникає. Коли нижня частина наповниться, слід відокремити верхню частину, а нижню винести і випорожнити.

Яку модель краще вибрати?

Моделі — 345, 145 "Порта Потті" фірми "Тетфорд" (Нідерланди) і рівноцінні їм мають 12—літрову ємкість для стоків. У моделі "Порта Потті - 345" є індикатор рівня наповнення нижнього бачка. Ці моделі купують для хворих та людей похилого віку, кіосків, охорони тощо. Модель "Порта Потті"-165, 365 та рівноцінні їм інших фірм мають 21—літровий приймальний резервуар (базова 165 модель не має індикатора рівня).

Найпопулярніша у покупців — 365-та модель. Вона може бути трьох кольорів: білий, сірий і бежевий. 365-ту модель використовують на дачах, у приватних оселях, для інвалідів, у літаках, на АЗС, в туристичних будівлях, на яхтах і автопричепах, в офісах, складах, торговельних павільйонах, лікарнях, аптеках тощо. "Хіт" моди — наворочена модель 465 — має автоматичний злив і 21—літрову ємкість для стоків. Її купують ті, хто звик ні в чому собі не відмовляти.

Вага біотуалетів (без заправки) залежно від моделі 3,5—4,5 кг.

Вартість від 100 до 200 у.о. Придбати можна в господарчих магазинах та магазинах мережі "Епіцентр".

Порошок "Драй Кем" використовують у біотуалетах для дезінфекції, розрідження відходів та уникнення неприємних запахів. Витрата однієї упаковки для однієї людини — 8 місяців за цілодобового використання.

Ціна однієї упаковки (1 кг) — 15 у.о.

Рідина "Аква Рінз" використовується в біотуалетах "Порта Потті" для покращення ефективності змивання, а також для дезінфекції і очищення резервуара при кожному змиванні.

Ціна однієї упаковки (1,5 л) — 12 у.о.

Туалети—кабінки WoCo фірми "Тойка" (Польща)

Переносний туалет моделі WoCo створений як гігієнічна конструкція. Його використовують:

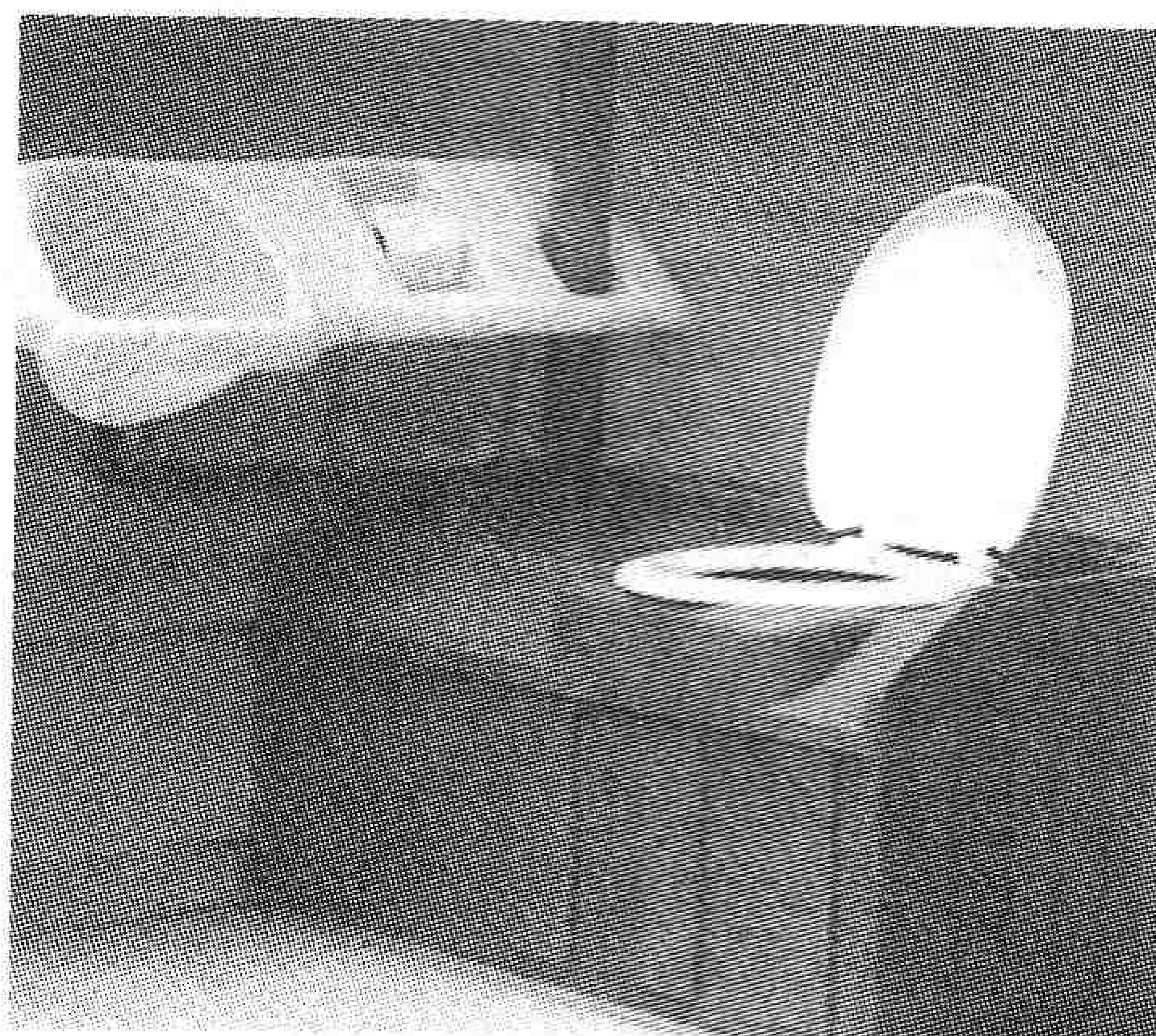
— на торгових ринках,
— на пляжах і в наметових містечках,
— на автостоянках і АЗС,
— на будівництві і при виконанні ремонтних робіт,
— у місцях скупчення людей тощо.

Тобто, переносний туалет WoCo використовують там, де немає стаціонарної каналізації.

WoCo зроблений із пластмаси високої якості. Кабіна змонтована функціонально і естетично. Практично всі громадяни, які побували на майдані Незалежності у м. Києві наприкінці 2004 року мали змогу побачити ці туалети.

Для функціонування туалету необхідно 350 г порошку "Драй Кем", який розводиться в 10 л води. Розведений порошок виливається у ємкість для стоків. Цей порошок забезпечує відсутність запахів і розрідження відходів.

Якщо "Драй Кем" не використовувати, а в ємкість для стоків залити тільки воду, то будемо "мати те, що маємо", тобто сильний, неприємний запах.

Очищення ємкості для стоків здійснюється за допомогою насоса асенізаторної машини через отвір в унітазі.

Розміри туалету: висота 240 см, ширина 112 см, довжина — 112 см.

Місткість для збирання стоків — 270 л. Маса туалету — 95 кг.

Кількість відвідувань — 700.

Ціна — 980 у.о.

Багато хто вважає, що встановлення біотуалету на дачі чи в приватній оселі позбавить їх від зайвих клопотів. Це зовсім не так. Крім матеріальних витрат, вам доведеться періодично опорожнювати його нижню частину, а вона важить, залежно від моделі, 12—21 кг. Крім того, після кожного випорожнення ємкості її бажано добре вимити.

Тому в громадській будівлі, на дачі та в приватній оселі краще змонтувати звичайний туалет. Зробити це нескладно навіть тоді, коли у вас відсутній стаціонарний водопровід.

Якщо у вас на другому поверсі (мансарді) є відкритий балкон, то на ньому можна розмістити ємкіть для збирання дощової води, спрямувати в неї ринву з даху другого поверху. Як ємкість можна використати одну або дві з'єднані між собою звичайні 200—літрові бочки (рис. 1). За відсутності відкритого балкону можна з

зовнішнього боку будинку під ринвою встановити ємкість для наповнення дощовою водою, яку слід підняти на висоту вище верхнього зрізу води в зливному бачку на 3—5 см.

У разі використання туалету в зимовий період ємкість для води розташовують на даху, утепливши його збоку тирсою чи іншим матеріалом.

Воду в ємкість накачують насосом з криниці чи свердловини.

Від ємкості до зливного бачка унітазу прокладають трубопровід. Перед зливним бачком на трубопровід встановлюють кульковий кран, щоб уникнути витоку води із ємкості при несправній груші зливного бачка. Перед користуванням туалетом відкривають кран для наповнення водою зливного бачка, який закривають після його наповнення.

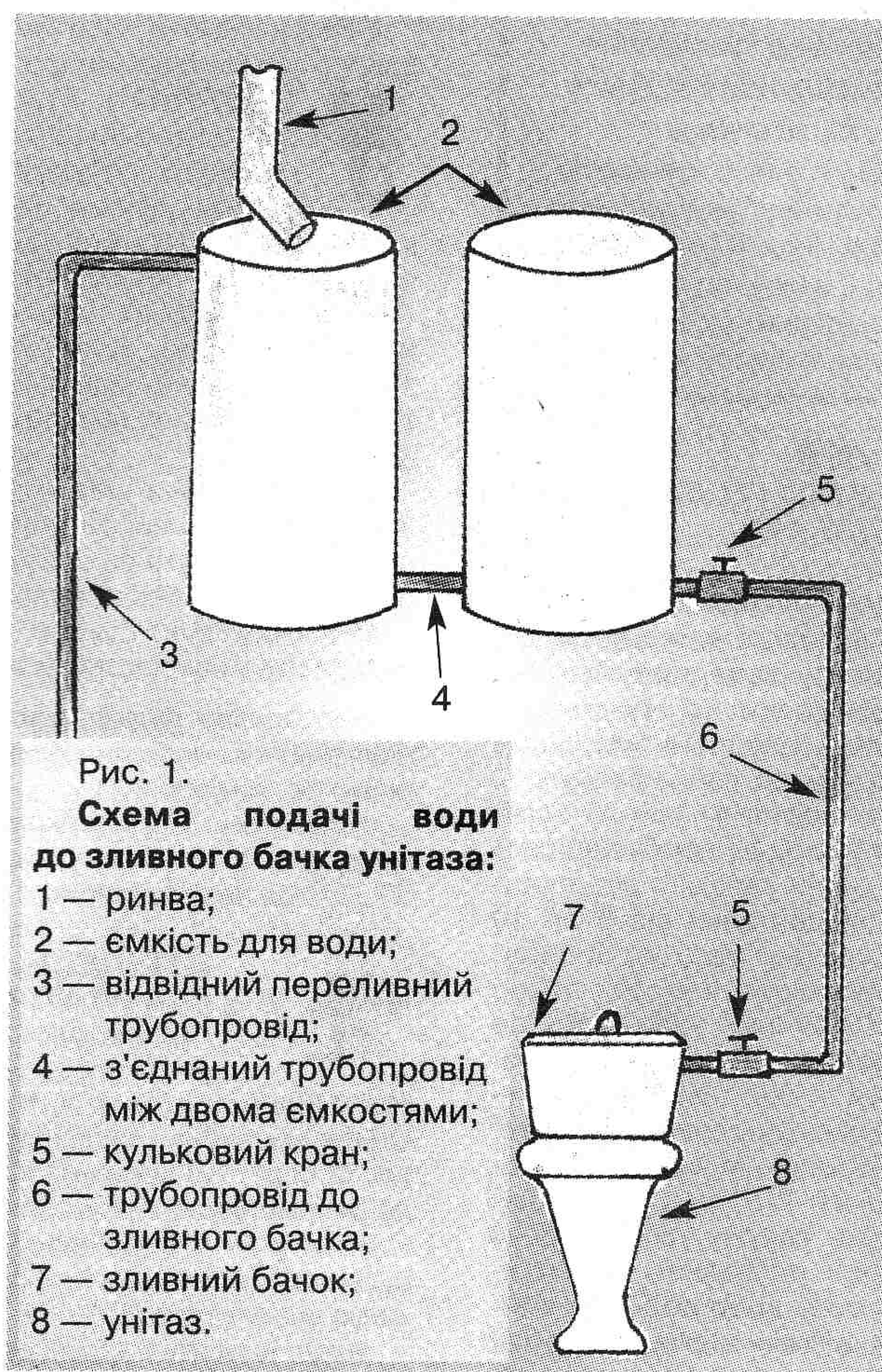

Рис. 1.
Схема подачі води до зливного бачка унітаза:
1 — ринва;
2 — ємкість для води;
3 — відвідний переливний трубопровід;
4 — з'єднаний трубопровід між двома ємкостями;
5 — кульковий кран;
6 — трубопровід до зливного бачка;
7 — зливний бачок;
8 — унітаз.

Щоб уникнути переливання води, в ємкості необхідно на рівні запланованого верхнього зрізу води зробити відвідний трубопровід, який виводять до ринви чи просто на дах. Як тільки з нього полилася вода, зупиняють наповнення ємкості. Можна також установити в ємкості поплавець для автоматичного відключення насосу при граничному рівні води. За наявності свердловини чи криниці можливі й інші варіанти вирішення проблеми подачі води до зливного бачка.

Інколи виникають проблеми з облаштування каналізації через відсутність необхідної ємкості чи залізобетонних кілець (пудел).

За бажання цю проблему теж просто вирішити. Якщо рівень залягання підґрунтових вод розташований нижче 5 м, то каналізаційну ємкість для стоків можна облаштувати із уже використаних тракторних шин.

Тут можливі два варіанти. Перший — у викопану яму глибиною 2,5 м укладають шини висотою до 2 м. Зверху заводять каналізаційний трубопровід і перекривають отвір верхньої шини залізом, бетонною плитою чи дубовими дошками завтовшки 50 мм. Поверх перекриття насипають шар землі 40—50 см.

Коли закладають шини від трактора "Білорусь", то такого каналізаційного колодязя для сім'ї із чотирьох осіб вистачить на 10 років, а можливо й більше, тому що вода та розріджені відходи будуть просочуватися у ґрунт через дно та щілини між шинами. Після заповнення колодязя поряд, але не ближче 3 м, риють новий каналізаційний колодязь.

Такі каналізаційні колодязі облаштовують там, де є проблема з асенізаторними машинами.

Слід пам'ятати, що небажано робити такі колодязі поблизу криниці та водойми, щоб не зашкодити своєму здоров'ю та мешканцям водойми.

Другий варіант — це герметичний колодязь із шин, який після наповнення відкачують за допомогою асенізаторної машини.

Дно колодязя бетонують і обробляють герметиком. Шини установлюють на герметик, що запобігатиме проникненню розріджених відходів у ґрунт. Верхню шину на рівні зрізу ґрунту перекривають залізним чи дубовим щитом. Щит декорують камінцями або іншим матеріалом.

При першому і другому варіанті, щоб уникнути просідання шин, всередині них встановлюють розпорки із пластмаси чи дуба та інших матеріалів, яким не завдає шкоди волога.

Останнім часом заможні люди встановлюють біотуалети і на присадибній ділянці. А бідніші, котрі не можуть дозволити собі цієї розкоші, бідкаються через неприємні запахи вуличних туалетів та складнощі з їх випорожненням. Не допомагає ні хлорка, ні інші препарати. Запах залишається стійким і неприємним.

Цієї проблеми теж можна уникнути. Головна помилка, яку допускають при будівництві вуличних туалетів — це герметичність ємкості для відходів та відсутність витяжної вентиляції.

Вигрібну яму для відходів краще робити квадратну з однією похилою стороною під кутом 45°.

Стінки ями бетонують, а дно залишається піщаним чи земляним, що не дасть можливості накопичуватися розрідженим відходам. Відходи будуть сухими. Отвір з похилого боку закривають металевою засувкою. Її зняття забезпечить легкий вибір відходів і перенесення у викопану неподалік яму за допомогою вил.

В одному з кутів туалета встановлюють витяжну трубу діаметром 80—100 мм, яка забезпечить вентиляцію вигрібної ями.

Таким чином вирішуються обидві проблеми: вентиляція, яка зменшить неприємні запахи, і полегшений спосіб випорожнення вигрібної ями. Відпадає і необхідність постійного спалювання туалетного паперу. Чим більше у вигрібній ямі паперу, тим легше його опорожнити. Похила стінка з отвором з боку засувки забезпечує повне випорожнення вигрібної ями.

Звичайно, очищення вигрібної ями за допомогою вил — не дуже приємна річ, але це значно краще, ніж вичерпувати її черпалкою.

Що ж до біотуалету, то часте випорожнення ємкості для відходів та її промивання — це теж не дуже приємна справа.

Тому перед тим, як витрачати кошти, варто замислитись над наслідками.

Володимир Мельничук

СПРИЯТЛИВІ І НЕСПРИЯТЛИВІ ДНІ ДЛЯ ВИСАДЖУВАННЯ РОСЛИН ЗА МІСЯЧНИМ КАЛЕНДАРЕМ

	Червень	
	+	–
Яблуня, груша, вишня, інші плодові дерева, кущі, а також кукурудза, бобові, огірки, кавуни, дині, цукіні, гарбузи, помідори, перець, баклажани	1, 2, 11, 12, 19, 20, 28, 29	
Картопля, буряки, морква, редька, редиска, інші рослини з коренеплодами	3, 4, 5, 13, 21, 22, 31	14, 15, 16, 25, 26
Соняшник, артишок, цвітна капуста, інші рослини, плід в яких формується на місці квітки	6, 7, 23, 24	
Салати, капуста, шпинат, петрушка, інші зеленні рослини	8, 9, 17, 18, 27	

Умовні позначення:
+ Сприятливі дні
– Несприятливі дні

Календар складено для відкритого ґрунту та теплиць

Рослини, в яких споживають надземні частини (вершки), садіть і сійте в дні, коли Місяць зростає.

Рослини, в яких споживають підземні частини (корінці), садіть і сійте в дні, коли Місяць убуває.

ЛЕВ. 31.05 (11.52) — 2.06 (23.18)

Новий Місяць 27.05 (8.26)

Нині дедалі частіше садові ділянки задерновують, не вирощуючи на ній овочів, лише тільки трави. Та при цьому слід дотримуватися певних умов. Зокрема, протягом усього вегетаційного періоду необхідно скошувати трави залежно від швидкості їх відростання від 6 до 10 разів. Скошену масу не забирають, а рівномірно розтрушують по площі. Садівники називають це мульчуванням. Трави, зокрема, вівсяниця лучна, тимофіївка у суміші з білою і червоною конюшиною чи люцерною забирають багато вологи із ґрунту. Ось чому задернену садову ділянку 3—4 рази щедро поливають, як правило, напуском води або дощуванням. Така технологія потребує підвищених доз мінеральних добрив, особливо азотних. Дерева підживлюють позакоренево 0,5%-ним водним розчином сечовини (50 г на 10 л води) відразу після цвітіння, потім ще раз через 2—3 тижні 4%-ним розчином (400 г на 10 л води) восени — після збирання врожаю.

Ще одна важлива деталь. Задернований сад полюбляють миші. Ось чому не забувайте обгорнути стовбури і нижні гілки під зиму і розкласти отруєні принади.

Щоб у редиски не погіршувалися смакові якості і рослини передчасно не стрілкували, їх поливають своєчасно, бажано через ситечко лійки, увечері чи в крайньому разі вранці.

ДІВА. 2 (23.18) — 5 (12.10)

Червень — нерідко бездощовий місяць. Ось чому в посушливий період сад і город необхідно поливати. Вода потрібна не тільки рослинам, але й ґрунту, оскільки лише за таких умов можуть відбуватися мікробіологічні процеси і розчинятися поживні речовини, які споживає рослина.

Терміни поливів і кількість води залежать від рівня вологості ґрунту, його механічного складу тощо. Найбільше вода необхідна у фазі росту пагонів і зав'язування плодів, тобто у травні—червні, липні і восени до початку морозів.

Кількість води на дорослу яблуню і грушу — від 10 до 50 відер за один полив. На вишню води потрібно удвічі менше.

На ранній фазі вегетації огірків, особливо до цвітіння, слід поливати щедро. До води можна додавати азотне добриво (1 чайну ложку на 10 літрів води), норма — 10 літрів на 10 квадратних метрів. Після цього полив припиняють і відновлюють у період плодоношення (через кожних 2—3 дні). Якщо ваші огірки виявилися гіркими, це означає, що їх поливали недостатньо.

ТЕРЕЗИ. 5 (12.10) — 7 (23.42)

Як правило, до того часу, поки крони дерев не з'єднуються, у міжряддях саду вирощують овочі, суниці, квіти. Коли ж крони з'єднаються, ґрунт краще утримувати під чорним паром. Навесні і влітку його розпушують, знищуючи бур'яни. Якщо ваш сад на крутому схилі, переходьте на задерніння ґрунту.

Якщо ви хочете мати соковиті і якісні буряки та моркву, їх слід поливати у канавки щедро, але нечасто.

СКОРПІОН. 7 (23.42) — 10 (8.06)

Для збереження вологи і поліпшення режиму підживлення рослин дуже важливо мульчувати ґрунт пристовбурних ділянок перегноєм, компостом, торфом, травою та іншими органічними матеріалами. Ця технологія особливо ефективна в районах недостатнього зволоження.

Мульчують ґрунт навесні після його розпушування у пристовбурних кругах. Для цього, відступаючи від штамбів на 9—12 см, рівномірно вкривають ґрунт мульчею шаром 8—10 см. У декількох місцях накидають кілька лопат землі, щоб вітер не здував мульчу.

З часом через шар мульчі пробиваються бур'яни, які слід якомога раніше виполювати. У сухе літо мульчу залишають до осені. Якщо ж літо дощове, то мульчу наприкінці серпня — у вересні знімають. Якщо мульча — перегній чи компост, то восени їх вносять у ґрунт під час перекопування. Солому, траву, торф складають у компостні купи.

Настає час підгортання картоплі. Але слід пам'ятати, що підгортати її необхідно тільки після дощу, навіть невеликого, але не сухою землею.

Якщо є змога, то найкраще поливати картоплю в теплу погоду водою з температурою 22—27° тепла, а в прохолодну — 50—60° до заходу сонця.

СТРІЛЕЦЬ. 10 (8.06) — 12 (13.20)

Повний Місяць 11 (21.03)

Нерідко перед садівниками постає питання: скільки і якого добрива необхідно вносити в плодовому саду. Точно це можна визначити, хіба що детальним аналізом. Однак досвідчені садівники вирішують цю проблему залежно від сили росту і врожаю у попередній рік. Та в середньому можна рекомендувати для глинистих і суглинкових ґрунтів: гною чи компосту 3—4 кг на квадратний метр, мінеральних добрив — сульфату амонію і суперфосфату — по 45 г на квадратний метр, калію хлористого (50%) 18 г.

Якщо вносять разом і органічні, і мінеральні добрива, то їхні дози зменшують удвічі. На піщаних і торф'янистих ґрунтах азотні та фосфорні добрива вносять у тих самих дозах, а калійних збільшують на 20—25%.

На чорноземах середня доза гною — 2—3 кг, азотних, фосфорних і калійних добив — по 7 г (діючої речовини) на квадратний метр. За можливості дозу органічних добрив можна збільшити.

Якщо у ґрунт вносили фосфорні й калійні добрива у попередній рік, то дози зменшують удвічі. Азотні добрива вносять щороку.

Для розмноження смородини заготовляють живці в період, коли починається здерев'яніння пагонів. Зрізують пагони завдовжки 5—6 см, залишаючи на них по два верхніх листки з наполовину вкороченими листковими пластинками, щоб менше випаровувалася вода. Перед садінням живці можна обробити стимуляторами росту. Висаджують живці не глибше половини їхньої довжини.

КОЗЕРІГ. 12 (13.20) — 14 (16.33)

Якщо визначилися з дозами внесення добрив у ґрунт, то слід продумати і період року. Зокрема, науковці рекомендують вносити калійні добрива восени. У невеликих дозах ці добрива вносять і навесні. Як підживлювач калійні добрива можна вносити і влітку.

Азотні добрива найчастіше застосовують навесні, а для підживлення — і влітку.

Великої шкоди майже всім сільськогосподарським культурам завдає травневий жук. Усі жуки живляться переважно увечері, вдень вони сидять на деревах. Ось чому їх можна струсити і знищити або ж віддати на з'їдання птахам. Якщо жуків не знищити, вони відкладуть у ґрунт яйця. З них протягом повної генерації з'являються в землі ненажерливі личинки, для боротьби з якими у виробничих умовах застосовують попередню обробку насіння інсектицидами. Під час перекопування ґрунту на ділянці виявляють личинки і знищують їх.

ВОДОЛІЙ. 14 (16.33) — 16 (19.06)

Науковці рекомендують вносити більше добрив у той рік, коли дерево плодоносить. Гній, фосфорні й калійні добрива вносять, як правило, в однакових дозах в урожайні і неврожайні роки. Азотні ж добрива вносять по-різному. У рік, коли на дереві немає плодів або їх мало, ці добрива вносять тільки навесні. Якщо ж листя має світло-зелений відтінок,

даюуть ще одне підживлення наприкінці травня або в першій половині червня.

У рік з високим і середнім урожаєм дозу азотних добрив збільшують. Вносять його навесні і ще додатково після червневого обсипання зав'язі, щоб забезпечити добрий ріст пагонів та плодів.

Для боротьби з ведмедкою на ділянках, де ростуть овочі і картопля, розкладають невеликі шматки жерсті, руберойду, фанери, картону. Ведмедка виповзає з своїх нірок і лізе грітися, ховаючись під ці покриття. Ці своєрідні пастки перевіряють з 10 до 12 години або надвечір і знищують шкідників. За сезон можна знищити до 200 дорослих ведмедок. Ефективним способом боротьби з ведмедкою є знищення гнізд з яйцекладкою, які знаходять, відрізаючи сапкою скибочки ґрунту вподовж нірки ведмедки.

РИБИ. 16 (19.06) — 18 (21.55)

18 (17.08)

Відомо, що повністю замінити основне удобрення підживленням не можна. Тільки раціональне співвідношення може дати ефект. Дози основного удобрення зменшують, якщо дають багато добрив у підживлення, і навпаки.

Підживлення швидше діє, якщо добрива вносити розчиненими у воді. Розчиняють їх у невеликій кількості води, а потім цей розчин розбавляють. Легко розчиняються азотні добрива, а також калійні, особливо у гарячій воді.

Важче розчиняються суперфосфат і амофос. З органічних добрив відмінні для підживлення гноївка, пташиний послід, коров'як. Рідку підживлювальну масу з коров'яку готують так. Діжку наповнюють коров'яком і майже до верху наливають у неї воду та залишають на 2 тижні. Цей міцний розчин (бовтанку) розводять водою: на відро бовтанки 3—4 відра води. На квадратний метр саду вносять відро розчину. Це дорівнює приблизно 2 кг коров'яку.

На стовбури яблуні та груші, на яких є врожай, а також на чатали (підпори) накладають ловильні пояси. Падалицю збирають і виносять з саду.

ОВЕН. 18 (21.55) — 21 (1.24)

Нерідко у червні випадає зовсім мало дощів. Якщо свою садову ділянку не поливаєте, то не слід здійснювати підживлення, хоча рослини ростуть дуже повільно. Вони страждають від нестачі води, а не поживних речовин. Коли ж сад поливають, але листя на деревах недостатньо темно-зелене, то слід здійснити один—два азотних підживлення. На піщаних і торфових ґрунтах разом з азотом вносять і калій. Зокрема, на квадратний метр дають 3—4 г азоту (9—12 г аміачної селітри, 15—20 г сульфату амонію) і 4 г калію (хлористого калію — 8 г).

Багато городників потерпають від дротяників — личинок жуків-коваликів. Дротяник має довге червоподібне, жовтувато-буре тіло завдовжки 7—10 мм. Цикл розвитку одного покоління жука — 3—5 років. Самки коваликів саме у червні відкладають яйця у щілини ґрунту, гнилу деревину, підстилку, переважно обираючи ділянки, зарослі бур'янами, пирієм, травами. Личинки розвиваються в ґрунті 3—4 роки. Живляться дротяники більшістю сільськогосподарських культур. Протягом всієї вегетації картоплі дротяники підгризають корені та утворюють вузькі довгі ходи в бульбах.

У зменшенні чисельності шкідників велику роль відіграє знищення бур'янів, обробіток ґрунту під садіння, внесення добрив. Заслуговує на увагу внесення у ґрунт аміачної селітри на глибину 15—20 см (150—300 г на 10 м^2), а також вапнування ґрунту.

На невеликих ділянках сходи картоплі можна поливати розчином марганцівки (3—5 г на 10 л води) з розрахунку 0,5 л на кущ.

ТЕЛЕЦЬ. 21 (1.24) — 23 (5.50)

Якщо плануєте підживити рослини вашої садової ділянки, то необхідно не тільки знати, скільки добрив внести, але і як. До речі, останній раз азотні добрива найчастіше вносять відразу після червневого обпадання зав'язей. Рідкі підживлення вносять у борозенки навколо рослини. Роблять найчастіше борозенку на рівні закінчення кола крони. Для вишні, сливи цього досить, для яблуні та груші ефективніше додатково до кільцевої борозенки зробити ще декілька борозенок і під кроною — в радіальному напрямку від штамба або ж декілька кільцевих борозенок під кроною. Борозенки роблять ширшими, глибиною до коренів. У борозни наливають розчин добрив і, коли рідина всмокчеться, їх засипають ґрунтом.

Прийнятна доза на один квадратний метр пристовбурного круга — по 3—4 г кожного добрива. Середня доза для плодово-ягідної суміші — 50 г на квадратний метр.

БЛИЗНЯТА.

23 (5.50) — 25 (11.49)

Новий Місяць 25 (19.05)

Грамотні садівники крім кореневого застосовують і позакореневе під-живлення, через листя (інколи і через штамб). При цьому слід пам'ятати, що у позакореневому підживленні поживні речовини швидше потрапляють у рослину, ніж при кореневому. Однак при позакореневих підживленнях не можна давати багато поживних речовин, оскільки міцні розчини можуть бути згубними для листя рослин. Основними під-живленнями вважають кореневі, а позакореневі застосовують як додаткові. Мікродобрива вносять у невеликих дозах. Ось чому досвідчені садівники віддають перевагу внесенню мікродобрив позакоренево.

Найбільшої шкоди завдає колорадський жук, коли листям картоплі живляться одночасно жуки, що перезимували, жуки літнього покоління, а також личинки.

Для боротьби з шкідником є чимало народних методів, однак слід пам'ятати, що одні й ті ж самі засоби можуть не спрацювати. Непогані результати дає присипання ранніх сходів картоплі ґрунтом, середніх та пізніх — при досягненні рослинами висоти 5—10 см. Завдяки цьому також знищуються бур'яни.

Червень 2006 р.

Число			День		
1	Чт.				
2	Пт.		23.18		
3	Сб.				
4	Нд.		2.06	☽	
5	Пн.		12.10		
6	Вт.				
7	Ср.		23.42		
8	Чт.				
9	Пт.				
10	Сб.		8.06		
11	Нд.		21.03	○	
12	Пн.		13.20		
13	Вт.				
14	Ср.		16.33		
15	Чт.				
16	Пт.		19.06		
17	Сб.				
18	Нд.		21.55	☾	17.08
19	Пн.				
20	Вт.				
21	Ср.		1.24		
22	Чт.				
23	Пт.		5.50		
24	Сб.				
25	Нд.		11.49	●	19.05
26	Пн.				
27	Вт.		20.10		
28	Ср.				
29	Чт.				
30	Пт.		17.16		

Входження Місяця в знаки зодіаку

РАК. 25 (11.49) — 27 (20.10)

Позакореневе підживлення проводять, обприскуючи листя рослини, причому рано вранці чи пізно ввечері. Вдень обприскують тільки в хмарну погоду, але не дощову. Слід дуже уважно визначити концентрацію розчинів. Міцні розчини азотних добрив обпалюють листя. Під час обприскування рослин з молодим листям слід застосовувати слабші розчини, ніж з огрубілим. З-поміж азотних добрив перевагу віддають сечовині.

Влітку для позакореневих підживлень на відро води можна брати 40—50 г сечовини, 15—20 г аміачної селітри, 300 г суперфосфату, 100—150 г сірчанокислого калію, 50—100 г хлористого калію, 200 г сірчанокислого магнію. Дози мікродобрив значно менші, зокрема 15—20 г бури, 10—15 г борної кислоти, 5—10 г сірчанокислого марганцю, 5-10 г сірчанокислого цинку, 2—5 г мідного купоросу, 1—3 г молібденовокислого амонію.

У боротьбі з колорадським жуком добрі результати дає обприскування картоплі настоєм з коріння оману (150 г на 10 л окропу, після кип'ятіння настоюють добу). Ефективно також обприскувати заготовленим з осені настоєм листя волоського горіха (2—і3 кг листя замочують за 3—4 тижні до обробки у 10 л води), міцним багатоденним настоєм полину та цибулиння.

Найефективніші ж результати дають хімічні засоби захисту, зокрема анометрин, фастак, децис, карате, цимбуш, шерпа, арріво та інші, які дозволені для використання на присадибних ділянках.

ЛЕВ. 27 (20.10) — 30 (7.16)

Щоб у деревах не було розломів (розривів) під вагою врожаю, для плодоносних дерев ставлять підпірки чи інші способи укріплення крони дротом, шпагатом, який просочують спеціальним засобом.

Встановлювати підпірки слід своєчасно, не пізніше того періоду, коли плоди виростають до величини грецького горіха, коли гілки відхиляються від звичайного положення приблизно на 20—30 см.

Підпірки слід ставити вертикально. Точка опори повинна збігатися з центром ваги плодів на гілці.

Якщо для укріплення крони використовують дріт чи скобу, то під неї треба підкладати дерев'яні пластинки або шматочок брезенту. Завдяки цьому дріт не буде врізатися в кору.

ХТО ПІДКАЖЕ?

Як виготовити гончарний круг?
Яка для цього потрібна глина і як на кругові працювати.

Віталій Саміла, **Вінницька обл.**

Як можна влаштувати фонтан на присадибній ділянці. У нас на периферії таких майстрів не знайти.

Галина Васютинська, **Вінницька обл.**

Можливо, хтось знає і зможе описати схему роботи (якщо я правильно називаю) газогенератора — установки, за допомогою якої при спалюванні березових дров працювали автомобілі у воєнні й післявоєнні роки.

С. Голіпко, **Черкаська обл.**

РЕМОНТ КВАРТИРИ

СТАРУ ФАРБУ ЗНІМАЙТЕ ГАЗЕТАМИ, ШИБКИ І ПІДЛОГУ ЗАХИСТІТЬ МИЛЬНИМ РОЗЧИНОМ

Напередодні ремонту в квартирі обробіть підлогу мильним розчином: 20—30 г мила на 1 л води. Після ремонту бруд, що потрапить на підлогу, і навіть фарба, легко відмиються.

Під час фарбування рам цим же розчином можна вкрити шибки, ручки та інші ділянки, які ви не збираєтеся фарбувати.

Видалити стару побілку зі стелі можна сухим способом, не розмиваючи її водою та не розводячи бруду. Для цього скористайтеся гострим шпателем, зсипаючи побілку в широку тару. Якщо площа "очищення" велика, краще виготовити спеціальний шкребок у вигляді короба з довгою трубкою, яка править за ручку, і на нього надіти торбинку для збирання сміття

Очистити стіни й, особливо, стелю від водоемульсійної фарби буде легше, якщо наклеїти на них старі газети. Після тужавіння клею і висихання газети знімаються разом із шаром фарби.

Стелю фарбують у першу чергу. Причому, останній шар фарби або побілки має наноситися щіткою обов'язково в напрямку до світла (до вікна). А попередній, відповідно — впоперек. Інакше, хоч би як ретельно ви виконували роботу, сліди від щітки будуть помітними.

Фарбу слід наносити тонким шаром. Після висихання фарби нанесіть її повторно.

Г. Ткаченко

БУДЬМО ПРИВАБЛИВИМИ

НЕ ЛИЧАТЬ ОКУЛЯРИ? ВИ НЕ ТАКІ ПРИМІРЯЛИ

Дібрати красиві окуляри до лиця — неабияке мистецтво. Тому пропонуємо вам кілька порад.

Трикутному обличчю з випнутими вилицями й гострим підборіддям личать окуляри у вигляді метелика, в яких верхній край оправи ширший за нижній.

До круглого обличчя краще підійдуть окуляри великі, геометричної форми, з тонкими дужками (ні в якому разі не круглі, що повторюють форму обличчя).

Обличчю широкому у вилицях і в середній частині, з різко вираженими кутами нижньої щелепи, личать великі окуляри плавної (овальної) форми.

Овальне обличчя має гарний вигляд у будь—якій оправі.

За допомогою окулярів можна оптично вкоротити довгий ніс, якщо носити їх трохи нижче. Короткий ніс можна приховати, якщо перемичка оправи "сидить" на ньому високо.

Людям з теплим персиковим відтінком шкіри краще личить жовта оправа. А срібна та чорна — якщо шкіра біла, кольору слонової кістки або з кремовим відтінком.

До гардеробу з широкою гамою кольорів краще дібрати оправу нейтрального тону.

Білявкам треба уникати надто темної оправи та оправи світло—рожевих тонів, яка зливається з кольором шкіри

Г. Давиденко

СПОЖИВАЧУ!

ЯК УПІЗНАТИ ПІДРОБЛЕНУ ПАЧКУ СИГАРЕТ

Загальновідомо, що палити шкідливо Та бажаючих затягнутися тютюновим димом, на жаль, не меншає. Якщо й далі справи йтимуть так, прихильників здорового способу життя буде стільки ж, як пінгвінів у Сахарі.

І все ж, як визначити, де підроблені сигарети, а де справжні?

Перш за все, треба знати, в кого купувати. Найкраще користуватися послугами одного і того ж продавця — він не зацікавлений обдурювати постійного клієнта.

Тим, хто торгує сигаретами у великому асортименті, немає сенсу пропонувати підробку. Це ж скільки треба було б часу, сигарет і упаковок, аби розкласти все по пачках! Ризик великий, а зиску — майже ніякого. Інша справа — продавці кількох пачок сигарет і, як правило, однієї марки. Саме їх і варто остерігатися. Підступ тут цілком ймовірний.

Купуючи сигарети, зверніть увагу на прозору плівку, що захищає їх від вологи. Вона має легко відокремлюватися від верхньої частини пачки. Для цього передбачений спеціальний ярличок. Смикнув за нього — і жодних проблем. Цього не скажеш про підробку. Щоб відділити плівку від фальшивого "кемела", треба добряче постаратися. Рідко коли вдасться впоратися без гострого предмета.

Зазвичай, "бізнесменки" використовують пачки, що вже були в ужитку. Їх скільки завгодно валяється скрізь. На зворотньому боці таких пачок залишаються залами. Обійтися без них ще нікому не вдавалося

У заводській упаковці між пачкою і плівкою, що її обтягує, ви ніколи не побачите залишків тютюну. Справа навіть не в естетиці — так передбачено технологією. Спочатку пачку набивають сигаретами, а потім загортають плівкою. Поки що на таку "дрібницю" любителі легкого прибутку не зважають.

Г. Коваленко

МИЛО ЗІ ЗМИЛКІВ

Залишки мила покладіть у сіточку для розфасовки овочів, закріпивши її з обох кінців. Підвісьте недалеко від крана чи покладіть у мильницю і користуйтеся як звичайним шматком мила.

Шматочки невикористаного мила покладіть у посудину (каструлю, ківш тощо), влийте воду, щоб вона ледь покривала вміст, через 8—10 годин на слабкому вогні доведіть до кипіння. Коли маса охолоне, залийте нею пластикові форми (можна баночки з—під сметани чи майонезу). Затверділі шматочки звільніть від форм — мило готове до використання.

Добре висушені змилки пропустіть через м'ясорубку і додайте холодної води. З отриманої суміші (нагадує круте тісто) зліпіть кулясті фігурки, зовнішніми обрисами схожі на мило. Протягом тижня вони висохнуть і будуть нові шматочки мила.

Якщо шматочки мила, що залишилися, залити окропом, то отримаєте рідке мило. Його можна використовувати для миття посуду, раковин тощо, а якщо додати до мильного розчину небагато нашатирного спирту — то й для прання білизни.

С. Демченко

Цілющі властивості Її Величності-ванни

Хто з нас, під кінець важкого робочого дня, особливо у п'ятницю, не мріє про те, аби якнайшвидше дістатися домівки, і трішечки поніжитися у гарячій ванні та ще й з пінкою. Ця думка допомагає нам підбадьоритися та набратися нових сил, аби працювати далі. І коли ми нарешті досягаємо поставленої мети, і приймаємо гарячу ванну, ми з насолодою поринаємо в обійми води, і усі наші проблеми видаються маленькими і непомітними. А між тим, далеко не всі знають, що процедура прийняття ванни, замість того аби принести задоволення, може зашкодити нашому організму. Адже при неправильному "купанні" першими зазнають удару шкіра і серце. Проте при дотриманні усіх правил водних процедур ванна приносить не просто неймовірну насолоду, а й користь для нашого тіла.

Доглядати за своїм тілом варто не менш ретельно, ніж за обличчям та руками. І найголовніший метод догляду — водні процедури, а саме — ванна. Так, ванна, а не душ, який підходить для щоденного використання, аби змити із себе денну втому чи збадьоритися зранку. Але чи правильно ми приймаємо ванну, чи повністю використовуємо те, що вона може дати нашому тілу? Мало хто знає, що температура води повинна бути не вищою 37—38°С, інакше після процедури з'явиться відчуття втоми. Варто пам'ятати, що приймати ванну потрібно перед вживанням їжі або через 1,5—2 години після. Навіть якщо ви чудово почуваєтеся і маєте прекрасне здоров'я, не варто затягувати водні процедури більше ніж на 20—25 хв, інакше зросте навантаження на серце. І взагалі, краще, якщо вода не буде "покривати" ділянки серця. А ось трішечки поррухатися у воді й помасажувати своє тіло — дуже корисно. Приймати ванну потрібно не більше двох разів на тиждень. Один раз — після важкого робочого дня, другий — у кінці робочого тижня, аби повернути витрачені сили. Ті, хто щоденно приймає ванну, замість традиційного душу, рано чи пізно стикаються з проблемою сухої шкіри. І навіть гірше. В деяких місцях можуть з'являтися червоні плями, які до того ж викликатимуть свербіж. Після ванни бажано розтерти тіло сухим махровим рушником, обов'язково скористатися якимось косметичним засобом для тіла і трішечки відпочити.

Поєднуємо корисне з приємним!

Впоратися з утомою, депресією, різними недугами допоможуть спеціальні добавки: солі, трави, ароматизатори, піни. Це не тільки корисно, але й приємно!

Пари солей сприятливо діють на стан людини: організм повністю розслаблюється, м'язи отримують тепло й спокій. Ванни із солями рекомендуються тим, хто має невралгії, екзему або псоріаз, хронічні захворювання суглобів, порушений обмін речовин. При хронічній втомі й швидкій стомлюваності допоможуть ванни з 5—6 краплями олії чайного дерева. Рожева олія сприяє загоєнню ранок на шкірі, тонізує її, знімає нервове й психоемоційне напруження. При целюліті додайте у воду 3—5 крапель олії грейпфрута або червоного апельсина, при сухій проблемній шкірі дуже допомагає рожева олія, при бронхіті й простудних захворюваннях — олія розмарину або лаванди. Головне — не перестаратися, 2—6 крапель цілком вистачить. При запальних процесах допомагають ванни з березових листків і бруньок. Розслаблююче, заспокійливо, седативне діють лаванда й меліса, їх корисно застосовувати перед сном. Ще в працях Арістотеля згадувалося про цілющу дію материнки звичайної при різних неврозах, порушенні менструального циклу. Вона заспокоює, поліпшує загальне самопочуття. Увечері зробіть настій — 100—200 г трави на 2—3 л води, вилийте його у ванну й полежте в ній. Нездужання як рукою зніме! Також знімає втому, нервове напруження, поліпшує сон і пом'якшує шкіру ванна з додаванням хвойного екстракту: 50—70 г порошкоподібного, 100 мл рідкого або 1—2 таблетки.

Приймаємо ванну Клеопатри?

Для сухої і нормальної шкіри більше підходить свіже молоко, а ось для жирної — краще кисле. З кислого молока можна робити маску для волосся. Всього 10—15 хвилин з пов'язкою на голові і ваше волосся заблищить, як шовк. А ще жінки Середньої Азії віками мили голову кумисом і славилися своїм розкішним волоссям. Залиште склянку молока у холодильнику на добу. Потім обережно (не збовтуючи!) злийте верхню половину. Рідша частина за своїм складом, котра залишилася, дуже нагадує лімфу у людському тілі. Після того, як ви прийняли ванну, розітріть себе цим молочком.

Підготувала Ірина Куриневич

Пропоную ...

...іриси, лілійники, гіацинти, тюльпани, нарциси. Конверт — каталог.

З.К. Глуменко,
вул. Щорса, 20, с. Кожанка, Фастівський р-н, Київська обл., 08550

...обприскувачі "РЕТ" на 4, 6 і 10 літрів рідини за 12, 16 і 22 грн. Накачуються автонасосом, підкачувати не треба. Пересилка 6 грн. Прекрасно розпилюють, зручні, надійні.
П/с 30, м. Івано-Франківськ, 76007

...в'єтнамські свині.
м. Київ, тел. 8 (067) 90-89-126

...міні-піги і в'єтнамські свинки.
вул. Ватутіна, 41, с. Неграші, Києво-Святошинський р-н, Київська обл., тел. 8 (044) 469-98-57, 8 (050) 442-98-57

...шиншили дорослі і молодняк.

А/с 3, смт Голованівськ, Кіровоградська обл., 26500,
тел. 8 (050) 98-205-90

...саджанці троянд з відкритою та закритою кореневою системою на зріз та озеленення, в т.ч. виткі, грунтопокривні, штамбові. Саджанці плодових та кісточкових культур. Запрошуємо до співпраці оптових покупців та садові центри, виконуємо попередні замовлення.

Володимир Петрович Цукур, Дмитро Вікторович Бєлих,
вул. Лугова, 36, Жуляни, м. Київ, 03169, тел. 8 (044) 250-81-43, 8 (297) 552 30, моб. 8 (067) 71-22-710, 8 (067) 283-98-86

...корейські травоїдні дорослі свині та молодняк.
Київська обл., тел. 8 (050) 383-79-15, 8 (04497) 99 672

...міцелій грибів: боровика, шиї-таке, печериці, гливи, опеньок, маслят, барана. Вічнозелені, кімнатні: банан плодоносний, кавове дерево, мирт. Троянди, хризантеми — мініатюрні, гортензія. Смородину, лимонник, айву, малину. Книги.

Борис Олександрович Карпич,
п/с 32, м. Харків, 61052

...багаторічники (70), тюльпани (100), інші цибулинні. Недорого набори тюльпанів. Конверт — каталог.

Л.Д. Жечева,
вул. Некрасова, 40, м. Ізмаїл, Одеська обл., 68606

...іриси, тюльпани, хризантеми, багаторічники.

Н.В. Мартиненко,
вул. Ватутіна, 21, м. Кагарлик, Київська обл., 09200

...свіжозібране насіння суниць: безвусих Рюген, Алі, Суприм, Барон Солемахер, ремонтантних Брайтон, Приб'ют, Проміненс; шпалерних Ліон, Геркулес з червня 2006 року.

Олег Грогуль,
вул. Мічуріна, 18, кв. 27, м. Козятин, Вінницька обл., 22100

...молодняк в'єтнамських свиней.
Полтавська обл., тел. 8 (066) 30-13-854, 8 (05364) 9-32-41

...найвеликоплідніша малина: Краса Росії, Ізобільна; ремонтантна Недосяжна, Геракл та інші.

М.М. Макаренко,
с. Любомирка, Олександрівський р-н, Кіровоградська обл., 27316

...свиноматку і кнура — молодняк в'єтнамської породи.

Поляковський,
тел. 8 (04477) 2-63-90, 8 (277) 2-63-90

...молодняк: кохінхін чорний, брама світла.

Андрій Григорович Боднюк,
вул. Горького, 13, м. Іллінці, Вінницька обл., 22700, тел. 8 (04345) 2-41-60, 8 (097) 886-15-45

...недорого цибулини тюльпанів. Дітка. Вигонка. Конверт — каталог.

Сергій Лукич Васильєв,
с. Лозанівка, Приморський р-н, Запорізька обл., 72151

...поросята в'єтнамської породи.

Антоніна Борисівна Кулик,
с. Юшки, Кагарлицький р-н, Київська обл., тел. 8 (066) 750-38-86, 8 (066) 760-19-49

...в'єтнамські поросята.
Миколаївська обл., тел. 8 (05133) 2-12-68, 8 (095) 498-85-77

...виготовлення теплиць, зимові сади, тепличний дріт для обігріву ґрунту.
Тел. 8 (096) 778-45-25, 8 (050) 133-94-02

...бджоли.
Ірпінь, тел. 8 (297) 92-9-31

...свині в'єтнамські.
м. Полтава, тел. 8 (0532) 58-83-31

... лілії, гладіолуси, тюльпани, нарциси, клематиси — сучасні сорти для зрізу та квітників. Низькі ціни, безкоштовні інструкції, консультації, каталог у вашому конверті.

Галина Миколаївна Дейцева,
п/с 33, м. Кременчук-8, Полтавська обл., 39608, тел. 8 (05366) 68-951

...саджанці, живці комплексностійких сортів винограду. Конверт — каталог.

Е.М. Олефір,
вул. Авраменка, 18-84, м. Запоріжжя, 69120, тел. 8 (0612) 67-49-53, моб. 8 (066) 772-58-89

...тюльпани 300 сортів (60 бахромчастих), нарциси, гіацинти, дрібноцибулинні.

Анастасія Іванівна Базильчук,
п/с 100, м. Київ, 04074

...30 сортів гіацинтів, крокуси, нарциси, іриси, лілійники. Конверт — каталог.

В.В. Литвин,
вул. Щорса, 7/9, кв. 53, м. Київ, 03150

...система крапельного зрошення, комплект (сотка і більше)
Тел. 8 (050) 923-32-97

...інкубаційні яйця, добові курчата, молодняк порід: кохінхін чорний, голубий, брама куріпчаста, золотиста, світла, темна; орпінгтон різних окрасів, юрловські голосисті, орловські ситцеві; цесарки, павичі. Племінний молодняк чистопородних в'єтнамських свиней, а також дорослі свиноматки.

С.М. Гезун,
вул. Шевченка, 162-а, с. Родниківка, Уманський р-н, Черкаська обл., 20300, тел. 8 (050) 383-82-88

...молокожиромір, металошукач.
Тел. 8 (097) 570-60-17

...конструкції підземного і крапельного поливу рослин (5 грн.) і каталог порад.

П/с 4, м. Тараща, Київська обл., 09500

...молодняк: кохінхін чорний, орпінгтон палевий.

С.Ф. Палазюк,
тел. 8 (0432) 58-25-47

...тюльпани (50), початківцям передбачені знижки, замовляйте спецкаталог. Чесність гарантую. Підписаний конверт — каталог.

Г.М. Караваєв,
вул. Батюка, 62-80, м. Слов'янськ, Донецька обл., 84116

...курчата: брама, кохінхін, орпінгтон.

Л.О. Літун,
вул. Желюка, 20, м. Тульчин, Вінницька обл.,23600, тел. 8 (235) 2-16-20

...поросят корейської породи.

Олена,
Бершадський р-н, Вінницька обл., тел. 8 (097) 38-69-470

...корейські поросята, свиноматки, кнури.
Тел. 8 (04344) 41-2-34

Вийшли у світ нові книжки видавництва "Дім, сад, город"

Листопадні дерева, кущі та ліани.

– Балабушка В.К., Балабушка М.П., Ібрагім Л.В., Ульяненко Н.В., Ульяненко В.Ю. — К., — 2006. — 114 с.

Узагальнено досвід багаторічної роботи колективу авторів з насіннєвого та вегетативного розмноження аборигенних та інтродукованих видів дерев, кущів, ліан та їхніх форм. Наведено дані про способи підготовки насіння до сівби, строки сівби, ґрунтову схожість, способи та строки вегетативного розмноження рослин, зокрема зеленими й здерев'янілими живцями (з використанням стимуляторів росту), окуліруванням, щепленням, поділом куща. Зазначено можливість вирощування та поширення рослин у різних регіонах України, їх вимоги до ґрунту, світла та вологи, декоративні якості рослин і можливості їхнього використання в зеленому будівництві та декоративному садівництві. По кожному роду наведено кількість деревних рослин у світі та інтродукованих в Україну, подано стислу характеристику рослин, їх поширення на земній кулі.

Книга ілюстрована чорно-білими та кольоровими малюнками.

Вічнозелені рододендрони в Україні.

— Зарубенко А.У. — К., — 2006. — 80 с.

У книзі наведено коротку ботанічну характеристику видів роду рододендрон та екологічні умови їх зростання, відомості з інтродукції цих рослин в Україні, опис вічнозелених видів, різновидів, гібридів та культиварів, а також детальну агротехніку їх розмноження. Усі ці рослини представлені в колекціях і до певної міри вивчені в окремих ботанічних садах і дендропарках України.

Книга розрахована на працівників зеленого будівництва, фахівців розсадників декоративних рослин, садівників-аматорів, студентів, вчителів, школярів та на широке коло читачів.

Книги можна купити в редакції журналу "Квіти України" або замовити поштою (післяплатою).

Бузок.

— К. — "Дім, сад, город". 2005. — 70 с.

Дана характеристика найпоширеніших видів бузку, сортів бузку звичайного. Описані морфологічні та біологічні особливості, агротехніка вирощування, способи розмноження, вигонка бузку, шкідники і хвороби та заходи боротьби з ними.

Хвойні дерева та кущі.

— Балабушка В.К., Маринич І.С., Ібрагім Л.В., Фесак В.А. — К., "Дім, сад, город", 2005. — 62 с.

У цій роботі наводиться характеристика біологічних, екологічних та декоративних особливостей хвойних дерев та кущів, їх форм, перспективних для озеленення населених міст України. Величезна кількість декоративних форм за характером росту та забарвленням хвої дає змогу створити широку палітру барв у садах, парках і садибах. Розрахована на широке коло читачів.

Цветы и творчество. Руководство по флористике

Табунщиков Н.П. — К., — 2006. — 208 с.

Научно-популярная книга о творчестве флористов, об использовании цветов человеком в различные исторические периоды, о традициях использования цветов восточными славянами. Подробно рассматривается теория и практика создания цветочных композиций. Специальный раздел "Вторая жизнь цветов" посвящен работам из засушенных растений. Впервые приводятся собранные литературные сведения о влиянии комнатных растений на человека.

Издание 2-е, полностью переработанное и дополненное, обширно иллюстрировано примерами. Книга рассчитана на широкий круг любителей цветов и флористики.

Ціна книги 55 грн. (включаючи поштові витрати).

ЦЕНТР ПОСЛУГ "ДІМ, САД, ГОРОД" ПРОПОНУЄ ПІСЛЯПЛАТОЮ:

Насіння квітів та овочів (Італія, Франція, Голландія)

КВІТИ: гербера гібридна великоквіткова (суміш кольорів, 0,3 г) - 13 грн.; петунія гібридна великоквіткова, бахромчаста (суміш кольорів, 0,2 г) - 13 грн.; петунія гібридна великоквіткова, махрова (суміш кольорів, 0,2 г) -13 грн.; петунія витка (суміш для корзин, балконів, горщиків, 0,4 г) - 6 грн.; петунія великоквіткова (суміш кольорів 0,5 г) - 6 грн.; стреліція - 13 грн ; гвоздика Шабо (біла, жовта, червона, рожева, смугаста, суміш кольорів, 0,4 г) - 6 грн.; стокротка помпонна (суміш кольорів, 0,25 г) - 6 грн.; дзвіночок махровий (суміш, 0,8 г) - 6 грн.; майори великоквіткові, махрові (жовті, червоні, білі, суміш, по (1 г) - 6 грн.; братки великоквіткові (віола гігантська), кольори білі, темно-червоні, рожеві, жовті, голубі, сині та суміш, (0,25 г, 0,3 г) - 6 грн.; кермек (прекрасний сухоцвіт для зимових букетів), кольори білий, жовтий, червоний, синій, бузковий, оранжевий та суміш (0,3 г) - 6 грн.; фіалка духмяна багаторічна ,низька (0,6 г) -6 грн.; флокс Друмонда (0,6 г, суміш) -6 грн.; хризантема Каріната (1,5 г) -6 грн.; целозія гребінчаста (0,8 г) - 6грн.; целозія пір`іста (0,6 г) - 6 грн.; чорнобривці карликові (1 г) - 6 грн.; чорнобривці високі (1 г) - 6 грн.; шавлія карликова розкішна (0,3 г) 6 грн.; трава для котів (3,5 г) - 5 грн.; примула (0,11 г) -6 грн.; незабудка (0,4 г) - 6 грн.; портулак махровий (0,4 г) 6 грн.; кохія (1 г) - 5 грн.; мірабіліс (2 г) -5 грн.; лаванда (0,5 г) -6 грн.; левкой Гігант Ніцци (0,5 г) -6 грн.; лобелія (0,2 г) -5 грн.; антиринум (0,7 г) -5 грн.; колеус суміш (0,25 г) -6 грн.; іпомея блакитна (1,5 г) та суміш (2 г) - по 6 грн.; дельфініум (0,6 г) - 6 грн.; годеція махрова (0,6 г) - 6 грн.; гіпсофіла біла та рожева (1 г) - 6 грн.,; гіпсофіла багаторічна (1 г) - 5 грн.; гвоздика турецька (1 г) - 6 грн,; аліссум білий (0,5 г) - 5 грн.; бальзамін садовий махровий (1 г) - 5 грн.; календула махрова великоквіткова (2 г) -5 грн.; люпин "Галерея"жовтий -5 грн.; горошок духмяний суміш (3,5 г) - 6 грн.;сонях декоративний махровий повний (2 г) -6 грн.;наперстянка суміш (0,4 г) -6 грн.; волошка садова велико квіткова, суміш (1 г) -6 грн.; вербена велико квіткова (0,1 г), суміш -5 грн.; льон голубий багаторічний (0,2 г) - 5 грн.; жоржини "Помпон" ,суміш (0,2 г) - 5 грн.; сальпіглосис"Імператор" (0,05 г) 5 грн.; мак східний багаторічний "Піцикато" (0,1 г) - 5 грн.; дельфініум багаторічний "Пасифік гігант" (0,2 г) суміш - 6 грн.; лакфіоль садова "Чері" F_1 (0,5 г) -5 грн.; космідіум "Брюнет", жовто-коричневий (0,1 г) -5 грн.;

КІМНАТНІ РОСЛИНИ: гербера -13 грн.; аспарагус пір`їстий Plumosus (0,5 г) -6 грн.; бальзамін кімнатний (1 г) - 6 грн.; кактуси ,суміш (0,2 г) - 6 грн.; пасифлора (0,4 г) -6 грн.; стреліція - 13 грн.; колеус (0,25 г)- 6 грн.; цинерарія "Сенеціо " F_1 (0,01 г) 6 грн.

ВИТКІ РОСЛИНИ: тунбергія крилата (0,25г) -5 грн.; квамокліт лопастний (0,2 г) -5 грн.; вислоплодник (0,05 г) -5 грн.; іпомея голуба (1.5 г) - 6 грн.; іпомея, суміш кольорів (2 г) - 6 грн.; іпомея рожева (1,5 г) - 2 грн.

ОВОЧІ: перець солодкий Ріг Бика ,ранній (1,5 г) - 6 грн.; Квадрат Асті , жовтий та червоний (1,5г) - 6 грн.; Бел Бой F_1,червоний великий (0,23 г) -13 грн.; Голда F_1,жовтий великий (0,23 г) -13 грн.; помідори: низькорослі Сан Марцано, сливка рання (2 г) -5 грн,; високорослі Сан Марцано, довга сливка (1 г) -5 грн.; великі круглі для їжі та переробки Сан Пьєтро (2 г) -5 грн.; Рома V/F, велика сливка , гарна для консервації (2 г) -5 грн.; Волове Серце (1,2 г) - 5 грн.; Зимове Гроно гроновидні, зимові, округла сливка, плоди однакового розміру, гарно зберігаються (1,5 г) - 5 грн.; Кемпбел 30 -низькорослі для переробки (2,2 г) - 5 грн.; Кемпбел 31, низькі , плоди однорідні, високої товарної якості ,лежкі (2,2 г) - 5 грн.; огірки: Білий,білого кольору (3 г) - 5 грн.; Паризький корнішон (3,5 г) - 6 грн.; Піонер F_1 універсальний (40 нас.) -13 грн.; кавун надранній Цукристий Малюк (3 г) - 6 грн.; Крімсон Світ, ранній (1 г) - 4 грн.; диня типу Супер Стар, середньорання (4 г) - 6 грн.; Канталупо,рання, м'якоть помаранчева (4 г) - 6 грн.; Супермаркет F_1 надрання (0,4 г) - 13 грн.; Ананас (1 г) - 4 грн.; кабачки Смугастий італійський кущовий 18-20 см, середньоранній (7 г) - 6 грн.; Зелений Міланський,кущовий 16-18 см, ранній (7 г) - 6 грн.; салати латук кучерявий, надранній (9 г) - 5 грн; головчастий Тріумф літа (6,5 г) - 5 грн.; ромен Орлані салатовий, ранній (6г) -5 грн.; цибуля Червнева біла, рання (4 г) - 5 грн.; біла Серпнева, велика, кругла, пізня (3,5 г) - 5 грн.; біла Травнева, рання (4 г) - 5 грн.; Пармська золотиста, велика, кругла, пізня (4 г) - 6 грн.; золотиста Денсіті 2, рання (4 г) - 5 грн.; Техас Грано 502 золотиста, кругла, типу Грандина, рання (3 г) - 5 грн.; Дантона F_1, середня (1 г) - 3 грн.; Тамара F_1, пізня, для зберігання (1 г) - 4 грн.; капуста білоголова Парел F_1,рання, 75 дн., - 4 грн.; Леннокс F_1 (пізня) - 4 грн.; червоноголова Кабеца Негра, середня, 90-100 дн., (5 г) - 5 грн.; капуста цвітна: Палла ді Неве, рання, 80-85 дн., сніжно-біла (2 г) - 6 грн.; Джесі, рання 90-95 дн., біла (2 г) - 6 грн.; Неаполітанський гігант, пізня, 110-120 дн., сніжно-біла (2 г) - 6 грн.; Гудман, рання (20 шт) - 4 грн.; морква Нанте 2, рання, 18-19 см (7 г) - 5 грн.; Берлікумер, пізня, 21-22 см (7 г) - 5 грн.; Флакко 2, пізня, 22-24 см (7 г) - 5 грн.; Наша F_1, надрання,16-20 см (3 г) - 13 грн,; Скарла, пізня (3 г) - 4 грн.; буряки: Циліндра - 4 грн.; баклажани: Чорна Красуня, ранній (2,5 г) - 6 грн.; Сфумата ді Роса, округлий, біло-рожевого кольору, середньоранній (2,2 г) - 6 грн.; гарбуз Центнер, круглий помаранчевий,15-20 кг (4,5 г) - 5 грн.; базилік фіолетовий - 6 грн.; базилік зелений, духмяний - 6 грн.

ГАЗОННІ ТРАВИ: "Королівський сад" -суміш низькорослих високоякісних холодо- та посухостійких трав, росте повільно, 100 г - 6 грн.; "Смерканок" - трава для затінку , 100 г - 6 грн.; "Спортивне змагання" - зносостійка трава, 100 г - 6 грн.; "Спортклуб" - трава для спорту, 100 г - 6 грн.; "Англійський газон" - травосуміш для саду, 100 г - 7 грн., Можливе формування в більших упаковках.

ДЕКОРАТИВНІ ТРАВИ. Багаторічні: пенісетум, ячмінь гривастий, міскантус, келерія пірамідальна, келерія блакитна, щучник звичайний, щучник дернистий, трясунка середня, сеслерія нитчаста, медова трава, перлівка фіолетова, хістріх, просянка розлога, колосняк піщаний, колосняк велетенський, перлівка війчаста, костриця блакитна, горделімус європейський.Ціна одного пакету - 2 грн. Однорічні:уніола, пайза хлібна, фаляріс, мишій персицький, мишій довгоколосковий, чумиза, трясунка велика. Ціна одного пакету - 1.80 грн.

НАБОРИ НАСІННЯ КВІТІВ ТА ОВОЧІВ: айстр на зріз (10 сортів) - 8 грн.; голчастих айстр (10 сортів) - 8 грн.; півонієподібних та трубчастих айстр для зрізу (10 сортів) - 8 грн.;

НАБОРИ: багаторічників із колекції ботсаду (20 найменувань) - 20 грн.; насіння квітів для дітей (швидко та добре проростає) - 7 грн.; "Альпійська гірка" - 10 грн.; сухоцвітів та декоративних трав -20 грн.; декоративних трав (10 шт.) - 15 грн.; дворічників та багаторічників (10 найменувань) - 8 грн.; квітів для балконів,вікон, терас (10 шт.) - 8 грн.; квітів для рабаток (низькорослих та сланких, 10 шт.) - 8 грн.; однорічників для букетів та на зріз (10 найменувань) - 8 грн.; квітів (20 найменувань) - 15 грн.

НАБІР ГОРОДНИКА - 10 грн.

НАБІР ОВОЧІВ ТА КВІТІВ (10 овочів та 10 квітів) - 15 грн.;

Стимулятори росту Емістим С (універсальний), Івін (овочі ,квіти), Потейтін (картопля) - по 6 грн.

ЧАРКОР - регулятор росту для укорінення живців, рослин - 6 грн.

Добрива для зимового підгодовування кімнатних квітів, рослин, розсади (15 г)- 2 грн.

НАБОРИ БОРОДАТИХ ІРИСІВ 5 шт (2 голубих,2 жовтих,1 фіолетовий), висилаємо весною при плюсових температурах,замовлення висилати окремо. Ціна - 10 грн.

ДІТКИ ГЛАДІОЛУСІВ (100-120 шт.) - 4 грн.

Умови пересилки. ***Для оформлення замовлення необхідно написати потрібні вам набори, перелік насіння та кількість. Витрати за пересилку фіксовані залежно від вартості замовлення. Розрахунки зроблені згідно з державними поштовими розцінками.***

Якщо вартість замовлення становить від 5 до 10 грн., то вартість пересилки + 6 грн.; 11—15 грн. + 6,50 грн.; 16—20 грн. + 7 грн.; 21—35 грн. + 9 грн.; 35—50 грн. + 11 грн.; 51—60 грн. + 15 грн.; 61—80 грн. + 20 грн.; 80—100 грн. + 25 грн.

Гроші наперед і в конвертах не висилайте. Чітко пишіть повну адресу з індексом, прізвище, ім'я, по батькові.

Замовлення надсилайте на адресу: 02002, Київ-2, а/с 208.

Найкращі препарати для захисту рослин. Рекомендації професіонала

На сьогоднішній день в торговельній мережі України для захисту саду і городу від шкідників та хвороб пропонується великий вибір препаратів з різними діючими речовинами в будь-яких препаративних формах. І простий пересічний селянин, дачник чи фермер губиться в цьому розмаїтті препаратів. За консультаціями ми звернулися до відомого фахівця з захисту рослин на присадибних ділянках кандидата біологічних наук Юрія Платоновича Дяка.

Кор.: Одна з найбільших проблем присадибних ділянок – колорадський жук. Які інсектициди краще використовувати? Які з них безпечніші та економічно вигідніші?

На сьогоднішній день більше 70% препаратів від колорадського жука, що продаються на території України, виробляються на основі однієї діючої речовини – імідаклоприд. Чому?

Дяк Ю.П.: Тому що імідаклоприд належить до нового класу хімічних сполук – групи неонікотиноїдів. Препарати на його основі характеризуються високою ефективністю, екологічною безпечністю, відсутністю звикання жука та системною дією. У зв'язку з цим найпопулярніші препарати виробляються на основі імідаклоприду. Серед них є як добре відомі препарати, які вже заслужили шану споживачів (наприклад Бомбардир), так і багато генеріків та новинок (наприклад, Протижук). Імідаклоприд як діюча речовина застосовується в різноманітних препаративних формах – в формі розчинів, змочуваних порошків та в водорозчинних гранулах. Найбільш безпечніші з-поміж них— водорозчинні гранули. Що ж до порошків та розчинів, на мій погляд,— це вчорашній день. Розчини можуть під час застосування випаровуватися, при зберіганні перемерзати та частково втрачати дієвість, а порошки при зберіганні — злежуватись, а під час застосування – утворювати пил. Тому водорозчинні гранули, з санітарно-гігієнічної точки зору, найсучасніша форма випуску та застосування імідаклоприду.

Кор.: А як бути з препаратами, які використовуються для протруєння (вимочування) бульб картоплі, що набуло широкої популярності?

Дяк Ю.П.: На мій погляд, якщо ви вирощуєте картоплю для себе, — цей метод — не найкращий. Тому що при його застосуванні збільшується пестицидне навантаження на екологію та затрати коштів на одиницю вирощеної продукції. Крім того, слід також не забувати, що присадибні ділянки, зазвичай, розміщені поряд з джерелами питної води, тому зазначений метод слід застосовувати дуже обережно. А такі препарати, як Бомбардир, використовуються при масовому виході личинок жука, отже, саме вчасно, і пестицидне навантаження в цьому разі буде значно нижчим.

Кор.: Так все-таки, який препарат з інсектицидів найкращий?

Дяк Ю.П.: Про це потрібно запитати у людей. Адже найточнішою мірою оцінки є популярність препарату та відгуки його користувачів. За результатами опитувань дачників та городників України, а також продавців спеціалізованих магазинів, одним з найпопулярніших препаратів є Бомбардир. Бомбардир 2006 року випуску — єдиний препарат, де діючою речовиною є імідаклоприд в гранулах, який захищено від підробок спеціальною технологією виготовлення пакетика. В нижній його частині є прозоре віконце, через яке добре видно гранули Бомбардира. **Підробка неможлива** через те, що технології, за якою виготовляють пакетики для Бомбардира, в Україні немає. Їх виготовляють за кордоном, тому фальсифікатори не зможуть підробити Бомбардир. До того ж фасування Бомбардира здійснює НВФ «Вассма» — провідне спеціалізоване підприємство в цій галузі.

Кор.: Що ви порадите для знищення бур'янів?

Дяк Ю.П.: На мій погляд, одними з найкращих препаратів є Напалм та Гліфос. Напалм — новинка, що тільки виходить на ринок України, а Гліфос — препарат давно відомий і популярний. Діючою речовиною в цих препаратах є ізопропіламінна сіль гліфосату. Це малотоксичні та максимально дієві препарати.

Напалм – новий гербіцид із гліфосатної групи для суцільного знищення бур'янів. Він проникає через листкову поверхню та розноситься по рослині. Бур'яни гинуть через 7-10 днів після внесення гербіциду. Для ефективної дії Напалму температура повітря повинна бути вище 12°С.

Препарат рекомендовано для знищення одно- та багаторічних злакових і дводольних бур'янів. Напалм випускають в упаковці 300 мл, яка розрахована для обробки приблизно 10 соток та 1л — на 30 соток, залежно від забур'яненості поля.

Гліфос – відомий гербіцид гліфосатної групи для суцільного знищення бур'янів. Упаковка 100 мл розрахована на 10-20 л води залежно від виду бур'яну. У 2006 році на ринку з'явиться Гліфос у новій упаковці — 40 мл. (На одну сотку). Цю розфасовку зручно використовувати на невеличких ділянках землі.

Кор.: А як бути з різноманітними хворобами, адже пам'ятаємо минулий рік, коли по всій Україні хвороби спричинили величезні втрати врожаю помідорів, картоплі та плодово-ягідних культур.

Дяк Ю.П.: В останні роки на присадибних, дачних ділянках найбільшу тривогу викликає захист помідорів і картоплі від фітофторозу, винограду – від мільдью. Однак для вирішення даної проблеми необхідно лише знати, чим і коли обробляти рослини. Я рекомендую високоефективний продукт фірми «Дюпон де Немур» – ТАНОС. Танос — це ефективний захист овочевих культур від фітофторозу, а винограду — від мільдью. Унікальність Таноса полягає в тому, що йому властива профілактична, лікувальна й антиспорулююча дія. Препарат дуже швидко проникає в рослину. Лікувальні властивості виявляються навіть через 1-2 дні після зараження. Препарат складається з двох діючих речовин. Це забезпечує захист від збудників хвороб як зовні, так і з середини рослини. Танос ефективний проти альтернаріозу, фітофторозу, мільдью, білої та сірої гнилей.

Танос випускають у дуже зручній для споживача препаративній формі – водорозчинні гранули. Упаковку – 6 г розчиняють в 5 л води. Вона розрахована для обробки 1 сотки. Препарат краще застосовувати профілактично – до моменту зараження рослини. Танос застосовують до 4 разів за сезон з інтервалом 10-14 днів. Висока ефективність і зручна упаковка забезпечують переваги Таноса перед іншими фунгіцидами.

Серед городників і дачників великою популярністю користується «бордоська суміш». Однак, її застосування супроводжується рядом недоліків: труднощі приготування, засмічення форсунок обприскувача, неможливість змішування з піретроїдами, неоднорідність покриття листкової поверхні, домішки важких металів у вапні та ін.

Для вирішення цих проблем пропонується препарат на основі сульфату міді – Купроксат, 34,5 % к.с. виробництва фірми Нуфарм, Австрія.

Купроксат – ідеальна заміна бордоської суміші. Унікальність продукту – в дрібно дисперсному стані частинок міді. Це забезпечує покриття одиницею об'єму робочого розчину більшої листкової поверхні. Наявність прилипача в складі продукту забезпечує надійне утримання препарату на поверхні рослини. Препарат готовий до застосування. Упаковка 50 мл на 10 л води дуже зручна для використання. Препарат застосовується для захисту помідорів і картоплі від фітофторозу та яблуні від парші.

Більше двадцяти років на ринку засобів захисту рослин відомий препарат Фундазол 50% з.п. Його широко використовують проти борошнистої роси на плодових та квітах. Препарат широко застосовується для обробки цибулинних квітів перед садінням. Значною популярністю Фундазол користується серед виробників грибної продукції. Він ефективно захищає міцелій від сторонньої мікрофлори. Препарат Фундазол розфасований по 10 г на 10 л води, що дуже зручно для споживача. Фундазол – фунгіцид, перевірений часом. Фундазол у дрібній розфасовці (для дачників, огородників та фермерів) розфасовується на НВФ «Вассма».

Взагалі, споживачам слід звертати увагу, хто є фасувальником препаратів. Даний вид діяльності ліцензований і потребує спеціального обладнання, контролю за виробництвом та якістю продукції. Адже, якщо фасування відбулося неточно (тобто недостатня чи надлишкова доза), це може призвести до недостатньої дієвості препарату або навіть до втрати врожаю. Крім того, продукція вироблена псевдо-фасувальниками та підробниками, не завжди відповідає тому, що написано на упаковці. Також в Україні є низка фасувальників, які працюють під чужим ім'ям або навіть взагалі без ліцензії.

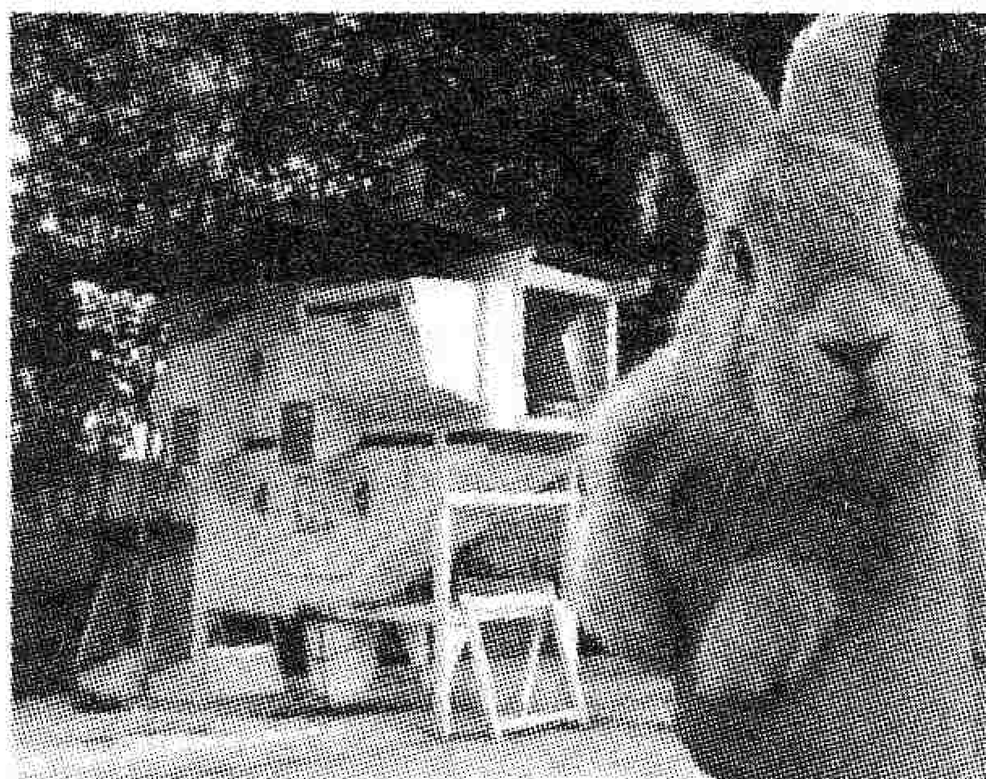
Засобам захисту рослин, які виробляються чи фасуються НВФ «Вассма», можна довіряти.

На виробництві НВФ «Вассма» відбувається фасування великого спектру відомих препаратів, серед яких інсектициди Бомбардир, Протижук, Арріво, фунгіциди Танос, Купроксат, Фундазол, Чемпіон, гербіциди Напалм, Гліфос, родентицид Бродисан-А та інш.

Я рекомендую купувати агрохімікати, що виробляються НВФ «Вассма» в спеціалізованих магазинах і тоді ви гарантовано отримаєте потрібний продукт.

Кандидат біологічних наук
Юрій Платонович Дяк

НЕЗВИЧАЙНІ МОЖЛИВОСТІ ДОМАШНЬОЇ МІНІ - ФЕРМИ

Про методику Михайлівського акселераційного кролівництва в Україні вже відомо чимало. До цієї теми спостерігається також значний інтерес з боку різних газет і журналів. Адже така незвична методика мало кого залишає байдужим. Вона щоразу викликає безліч питань, запальних коментарів і прямо протилежних оцінок - від захоплення до повного неприйняття. Хоча нічого дивного - акселераційний метод є настільки революційним, що всі звичні стандарти традиційного кролівництва він просто перевертає з ніг на голову...

Напевно, багато хто з читачів так чи інакше знайомий із загальноприйнятим способом розведення кроликів. Зазвичай тварини утримуються в простих клітках, встановлених, як правило, в сараї. Час від часу вони бідують від різних хвороб-епідемій, які викошують мало не все поголів'я. Не допомагають навіть регулярні щеплення. Такий плачевний стан справ до болю знайомий багатьом господарям практично в кожному регіоні країни. Причина цих бід полягає в сукупності негативних для кролика чинників: порушена екологія, негігієнічні умови утримання, годівля, що не відповідає природним потребам організму, різноманітні стреси призводять до масової загибелі, вагомих збитків і гірких розчарувань. За рік від тих тварин, що дивом залишилися живими, вдається все-таки одержати кілька кілограмів не дуже якісного м'яса і копійчаної вартості шкурки. Щоб отримати з такої, здавалося б, ризикованої справи істотну віддачу - подібна можливість для звичайного кролівника видається просто фантастичною. Але, як виявляється, в акселераційному кролівництві все може бути зовсім навіть навпаки...

Нагадаємо, що акселераційну методику кролівництва винайшов академік І.М. Михайлов, відомий російський учений. Ігор Миколайович здійснив своє відкриття на основі серйозних біологічних і фізіологічних досліджень. Михайлов довів на прикладі кролика, що тварина, яка не отруює себе власними відходами і яка годується молоком матері до тримісячного віку, а також одержує досхочу тепла і кормів, може набагато швидше рости і продуктивніше розмножуватися без будь-яких ліків і щеплень. А заодно набуває особливих якостей м'яса і хутра, та ще й надзвичайно сильного імунітету до всіх хвороб! Технологія заснована на поглибленому вивченні потреб кролика і їх повному забезпеченні. Завдяки чому усуваються причини, що викликають в звичайному кролівництві поголовну захворюваність тварин, уповільнення росту молодняку, перевитрату кормів, низьку якість м'яса і хутра. На сьогодні акселераційне кролівництво в світі вже широко замінює звичайне. Про значимість відкриття багато що скаже такий факт: в Китаї цей метод включений в державну (!) програму розвитку сільського господарства...

Основа акселераційної методики - в застосуванні специфічної конструкції агрегату для утримання кроликів. Він представляє собою оригінальну ярусну споруду - МІНіферму (саме МІНіферму, а не клітку) з відповідними секціями для різних вікових груп. Працює така МІНіферма в напівавтоматичному режимі і вимагає для обслуговування тільки півгодини вільного часу раз на 7 днів. Адже годівниці і напувалки в ній сконструйовані таким чином, що якщо їх заповнити, то запасу корму і води вистачає на цілий тиждень і вони цілодобово доступні для тварин. Мало хто знає про головну особливість кролячого шлунку: вона така, що кролик повинен постійно щось жувати. Спеціальні спостереження показали, що дорослі особини приймають їжу до 80 разів на добу. При звичайному 2-3-разовому годуванні забезпечити природні потреби тварини неможливо. Крім того, організм кролика потребує значної кількості води. В МІНіфермі акселерат може пити її досхочу, а не тоді, коли наливає недбалий господар. Взимку вода підігрівається, а влітку - прохолодна. Вона ще й самоочищається завдяки особливій конструкції вакуумної напувалки. В результаті такого безперервного і повноцінного режиму харчування, як це не дивно, кормів кролик почав споживати в 4 рази менше. В МІНіфермі кролячі послід і сеча поступають в спеціальний піддон, який також замінюється раз на тиждень. Агрегат обладнаний спеціальною системою природно-примусової вентиляції повітря, внаслідок чого він не має неприємного запаху і не приваблює мух, а акселерат дихає тільки чистим повітрям. Експлуатація МІНіферми передбачає також електропідігрів маточників. В результаті застосування такого нововведення отримали подвійний ефект: зекономлена енергія кормів тепер спрямовується на бурхливий ріст, тобто - акселерацію; а ще стало можливим одержувати стабільні круглорічні окроли (кожен - по 8-15 кроленят) незважаючи на холоди і морози.

Завдяки акселераційній методиці молодняк кроликів харчується материнським молоком на протязі перших 3-х місяців життя, а далі вже переходить на звичайний корм. Оскільки на підсосі тварини знаходяться набагато довше, ніж звичайно, то їх організм одержує найбільш цінні речовини, тим самим набуваючи особливо сильного імунітету. Внаслідок цього, а також інших названих раніше чинників акселерат не хворіє взагалі. Росте він в 3 рази швидше від звичайного кроля: товарної ваги (4-6 кг) набирає всього за 4 місяці. Його молочне м'ясо винятково смачне, не містить холестерину, пестицидів, запаху власних випорожнень, будь-яких інших хімікалій. Як запевняють лікарі, воно навіть здатне виводити з організму людини радіацію, лікувати виразку шлунку і значно підвищувати імунітет. При вмілому господарюванні м'ясо одержують майже безкоштовно, тому що все повністю окуплює і приносить прибуток вже сама шкурка, а точніше хутро акселерата. Так-так, це не описка - саме хутро, яке називається «мікраксель». Адже у акселерата воно теж особливе: високоноске (гарантія на випадання ворсин - до 20 років) і надзвичайно гарне. За експертними оцінками спеціалістів за якістю і красою «мікраксель» прирівнюється до хутра песця, норки і навіть шиншили. З нього зазвичай шиють вишукані жіночі шуби, а також м'які і міцні ковдри з яскраво вираженим лікувальним ефектом.

Використання такої незвичайної ферми-агрегату в домашньому господарстві відкриває для її господаря нові, невідомі раніше можливості. Адже виготовити МІНіферму можна самостійно, площі вона займає всього 1,4 кв.м, а встановлюється в будь-якому зручному місці - навіть під вікном житлового будинку. Служить МІНіферма довго - 10-15 років. Один раз побудувавши, господар кожного наступного року отримує від неї (підходячи тільки раз в тиждень) не менше 100 кг чудового м'яса і 35-40 шкурок з красивим і особливо міцним хутром на одну повнорозмірну шубу. Виходить такий собі домашній «міні-цех», який сім'ю і нагодує, і одягне. При цьому істотно економляться корми, відсутні проблеми з кролячими хворобами, загибеллю і, відповідно, з ліками та щепленнями. А яке тут поле діяльності для ініціативних і заповзятливих! Бо ж можна і не однією МІНіфермою обзавестися, а, наприклад, кількома десятками. Адже клопотів з ними небагато - впорається одна людина. А вкладені кошти в акселераційному кролівництві подвоюються з дивовижною швидкістю. Наприклад, вкладений господарем на початку року умовний капітал у розмірі 1000 гривень подвоюється вже через 4 місяці. Далі через кожні 4 місяці сума знову подвоюється, і в кінці року вже маємо 8000 гривень. В якій ще галузі відшукається такий вражаючий обіг коштів?

Безумовно, на перший погляд в акселераційній методиці розведення кроликів присутні багато незрозумілих і навіть «фантастичних» моментів. Причина - в недостатку інформації по цій темі. Той матеріал, що інколи трапляється, в більшості розрізнений, а іноді - навіть суперечливий. Але можемо порадувати читачів: по даній темі зовсім недавно видана спеціальна брошура під назвою «Необычайные возможности домашней МИНифермы». Поданий в ній систематизований матеріал допоможе вам повною мірою зрозуміти сутність революційного винаходу, побачити його переваги і перспективи, розповість про успішний практичний досвід. Видання буде цікавим і корисним кожному, хто цікавиться цією по-справжньому новою галуззю тваринництва.

Читачі журналу «Дім, сад, город» мають виняткову нагоду безкоштовно замовити брошуру «Необычайные возможности домашней МИНифермы» поштою. Для цього потрібно РОЗБІРЛИВО заповнити купон-замовлення (або ж просто написати заявку), разом з ним вкласти в конверт поштові марки на 1 грн. (для пересилки) і відправити його за адресою:

П/с 20 «Заявка-ДСГ», вул. Незалежності, 54,

смт Стара Вижівка, Волинська обл., 44400

Шановні читачі! Акселераційна методика кролівництва, безумовно, варта належної уваги. Тому покваптесь ознайомитися з новими можливостями для успішного і прибуткового господарювання, що відкриваються з незвичайною домашньою помічницею - МІНіфермою!

лінія відрізу

КУПОН-ЗАМОВЛЕННЯ ДСГ

(заповнити розбірливо)

Прошу **безкоштовно** вислати за вказаною адресою брошуру "Необычайные возможности домашней МИНифермы". *Поштові марки на 1 грн. додаю.*

Ваші П.І.П.: ____________________

(прізвище)

____

(ім'я, по батькові)

Ваша адреса: ____________________

____

(вулиця, номер будинку, квартири, населений пункт, район, область)

Індекс: ______ *Підпис:* ______

лінія відрізу

З першими весняними променями сонця на лісових галявинах з'являються жовті поникі дзвіночки цієї лісової "сплячої красуні", яка пробуджується разом з весною. Мабуть, саме тому первоцвіт отримав багато народних назв, які нагадують про весну: веснянка, первенець, весніважка, первесниця, ранньоцвіт, скороспілка. У різних регіонах України ще його називають: бабки, баранці, буковки, дзвінки, ключики, котики, переліг, сметанник, черевички, смоктунчики тощо.

Росте первоцвіт у світлих, розріджених лісах, на галявинах, схилах, уздовж лісових доріг, по просіках. В Україні трапляється декілька видів первоцвітів: високий, борошнистий, довгоквітковий, або Галлера, великочашечковий, дрібний, безстебловий. У лісах найчастіше можна побачити первоцвіт лікарський, або весняний (Primula officinalis). Це багаторічник з родини первоцвітих (Primulaceae), з коротким кореневищем та видовженими тонкими додатковими корінцями. Листки завдовжки 5—20 см, суцвіття безлисте, поникле, заввишки 10—30 см, з яскраво-жовтими п'ятичленними квітками. Цвіте у травні, плодоносить у червні-липні.

Найбільше ця рослина вражає своїм біохімічним складом: аскорбінової кислоти (вітаміну С) в ній від 500 до 6000 мг%! А після висушування зберігається 80—90% цього вітаміну. Недарма ж у багатьох країнах (Голландія, Англія) первоцвіт вирощують як ранню овочеву, вітамінну та лікарську культуру. Крім того, листки первоцвіту містять каротин, ефірну олію, флавоноїди, сапоніни.

Для лікувальної мети первоцвіт використовують у вигляді настою сухих квіток (як заспокійливий засіб), подрібнених сухих коренів (при захворюваннях дихальних шляхів), свіже й висушене листя — загальнозміцнювальний та вітамінний засіб.

Первоцвіт весняний.

ПЕРВОЦВІТ – ПРИМУЛА

Як овочеву культуру споживають молоді листки первоцвіту, з них готують вітамінні салати, супи, запіканки, омлет, чай, напій, наливки, суху ароматичну суміш. Найцінніший та найсмачніший первоцвіт у салатах. Їх готують так, як із звичайних салатних культур, додаючи свіже листя первоцвіту. Декілька рецептів страв з первоцвіту можна знайти в розробках фахівців з питань дієтичного харчування.

Омлет. Протушкувати у вершковому маслі або в олії протягом 10 хвилин нарізане листя первоцвіту (100 г), залити сумішшю з чотирьох яєць та 60 г вершків, підсолити за смаком (на 4 порції).

Запашне коріння первоцвіту, яке має анісовий аромат, застосовують для ароматизації страв, вин, чаю. Для цього проміті й висушені корені подрібнюють і просівають через сито.

Рисова запіканка. До рисової каші, звареної з 100 г рису, додати 80 г кисломолочного сиру, 4 г порошку з коренів первоцвіту, 40 г родзинок, 1 яйце, збите з цукром (30 г). Цю масу викласти на деко шаром 3 см, зверху змастити сумішшю яйця й сметани і запекти в духовці. До столу подавати з маслом, сметаною, солодким соусом.

Напій. По 3 г порошку з коренів та листя первоцвіту заливають двома склянками окропу і кип'ятять 5-10 хвилин, проціджують через декілька шарів марлі, додають ще 0,5 л кип'яченої води та 100 г меду. Розмішують, охолоджують.

Незважаючи на те, що первоцвіт — лісова рослина, він добре росте в садах, на городах, у теплицях і навіть у горщиках на підвіконні. До речі, це досить красива декоративна і медоносна рослина. Щоб виростити її у себе на городі, треба викопати декілька рослин, пересадити їх на грядку й стежити, щоб не надто пересихав шар ґрунту, у якому розміщені корені, і поливати за потребою. Краще робити це рано навесні.

Для збереження вологи можна замульчувати площу навколо пересадженої рослини. Звичайно, у перший рік після садіння листя первоцвіту не збирають, даючи змогу рослині добре прижитися і розростися.

У деяких країнах первоцвіт вирощують у теплицях промисловою культурою. Для цього використовують спеціально відібрані сорти з високою продуктивністю, пристосовані до культивування в захищеному ґрунті.

Вирощувати дикорослий первоцвіт на великих ділянках недоцільно. Але якщо ви вирішите пересадити кілька рослин, нехай вони будуть рідкісним екзотом на городі чи в садку.

Первоцвіт весняний належить до тих видів, які охороняються в Україні, тому треба дбайливо ставитися і зберігати популяцію цієї рослини в лісах. А для овочевих потреб можна використовувати декілька рослин, вирощених власноруч у садку.

Н.М. Смілянець

ВІДГОДІВЛЯ СВИНЕЙ У ПРИСАДИБНИХ ГОСПОДАРСТВАХ

Свинарство — найрентабельніша галузь тваринництва. Адже з домашніх тварин свиня найплодовитіша. Період поросності в неї усього три місяці, три тижні й три дні. Свиноматка від одного опоросу може дати близько 700 кг м'яса в забійній масі за рік. Якщо з цього приплоду хрячків пустити на забій, а свинок забити після весняного разового опоросу, то поросят можна одержати втричі більше, а це додатково близько 1600 кг м'яса.

Щоб правильно відібрати для відгодовування порося та організувати раціональне відгодовування, слід дотримуватися певних зоотехнічно-ветеринарних вимог, які господар повинен знати досконало. Адже свиня в особистому господарстві "переробляє" відходи кухні, саду, городу в поживну та корисну свинину лише тоді, коли господар правильно та високопоживно годуватиме тварину і створить для неї належні умови утримання у стійлі.

Щоб на відгодування затрати були щонайменші, а віддача найбільша, в першу чергу, слід правильно відібрати порося. Для цього молодняк краще відбирати з весняного опоросу, бо влітку господар матиме достатню кількість зелених та соковитих кормів і до осені може вигодувати порося масою до 150 кг. Порося повинно бути добре розвинутим і в двомісячному віці важити 16—18 кг.

Під час відбору поросяти стежать, щоб у лопатках воно було не ширше, ніж у спині, та мало довгий і прямий тулуб, широку спину, рівні крижі, окіст довгий, м'ясистий, круглий з боків та ззаду. По можливості, слід придивитися, чи порося їсть з апетитом, "хапає" корм чи його смокче. Слід купувати порося, яке їсть з апетитом. Краще відгодовувати двох—трьох поросят разом, тоді вони краще поїдають корм, ніби наввипередки, а якщо в загорожі одне порося — воно поїдає корм гірше.

На присадибних ділянках краще розводити і відгодовувати місцеву породу свиней. На нашу думку, це поголів'я української білої після парування з ландрасом, яке добре себе зарекомендувало під час відгодовування. Однак, з цих питань краще порадитися із спеціалістом.

Коли ви купили на ринку порося, йому слід забезпечити належні санітарні умови утримання і в перші п'ять днів витримати на напівголодній вуглеводній дієті.

Уникати згодовування молочних продуктів, білкових кормів та комбікорму, не допускати стресів, бо це може призвести до виникнення набрякової хвороби, яка майже завжди призводить до загибелі тварини. Доступ до води повинен бути вільний. Після цього періоду давання корму варто збільшувати поступово.

Раціон слід змінювати залежно від віку тварини. До 16-тижневого віку жива маса збільшується за рахунок кісток та м'яса, тому в раціоні мають переважати мінеральні речовини та білок, бажано молочні відходи, рибне та м'ясо-кісткове борошно. В цей період корму повинно бути достатньо, а його нестача знизить ріст і розвиток поросяти, а відтак подовжиться термін відгодовування та збільшиться витрата кормів.

У молодняку з 16-тижневого віку збільшується відкладання жиру в організмі, а відповідно в раціоні слід збільшувати частку вуглеводних кормів. Якщо ви хочете мати більше м'яса або бекону, то треба стежити, щоб ваш "вихованець" надто не ожирів на останній стадії відгодовування.

У невеликих приватних господарствах свиней слід годувати картоплею, гарбузами, кухонними та молочними відходами, меленим зерном. Кращою зеленою масою для них є кропива та люцерна, які повністю задовольняють організм у вітамінах та мікроелементах. З цих кормів ліпше робити суміші, які тварина краще поїдає. Тварині масою 85 кг до раціону можна вводити 3—4 кг вареної картоплі в суміші з 1,5—2 кг концентратів. Бажано, щоб у раціоні було до 1/3 частки ячменю, який багатий на амінокислоту лізин, конче необхідну для росту й розвитку свиней.

У віці 2—8 тижнів поросятам рекомендується давати вдосталь знежиреного молока, а старшого віку — також вдосталь, але не більше 3,5 літрів на голову з установленим раціоном. Годувати поросят слід в один і той же час, до якого вони швидко звикають. Стійла для свиней слід обладнувати у приміщеннях, ізольованих від інших тварин та птиці, бо сумісне утримання може призвести до виникнення спільних хвороб. Стіни й настил таких стійл повинні бути міцними, оскільки тварини їх легко розгризають. Враховуючи те, що свині люблять чухатися, у вигульних двориках під нахилом ставлять квадратні колоди, закріплені на двох стовпах. Відтак не слід забувати щепити поросят проти бешихи та інших хвороб, які періодично з'являються в окремому регіоні. Для цього господар має проконсультуватися у лікаря ветеринарної медицини.

Живу масу відгодованих свиней можна визначити, перемноживши довжину від потиличного гребеня у сантиметрах до кореня хвоста на обхват грудей за лопатками. Результат ділять на коефіцієнт 162 для нижчесередньої вгодованості, 156 — для середньої і 142 — для вищої. Подані поради, перевірені практикою, і ті, хто ними користуються, принесуть успіх тим господарям, які утримують свинопоголів'я.

Л.К. Волинець,
доктор ветеринарних наук, професор,
Інститут ветеринарноїмедицини

Запобігання хворобам свиней у домашніх умовах

Ті, хто вирішив відгодувати свиню у домашніх умовах, повинні знати про найпоширеніші хвороби. Адже хвороби гальмують прирости ваги і можуть бути навіть причиною загибелі тварини.

Насамперед, потрібно пам'ятати, що купувати поросят необхідно тільки в благополучних господарствах. Корисно знати, що температура тіла в здорових свиней 38—40°С, а кількість дихальних рухів — 10—20 на хвилину.

Причин хвороб дуже багато, але найпоширеніші пов'язані з порушенням годування й утримання поросят у перші дні життя. Там, де утримуються поросята, температура повітря повинна бути в межах 24—26 °С. За нижчих температур організм тварини переохолоджується, молодняк слабшає, у нього знижується апетит, а відтак може виникнути захворювання.

Велике значення для вирощування здорових поросят має правильна організація підгодовування, що починають із сьомого дня. У новонароджених поросят інтенсивний білковий та мінеральний обмін. Їхні енергетичні потреби задовольняються материнським молоком лише в перші дні після народження і тому на сьомий день рекомендують вводити до раціону крейду, деревне вугілля, підсмажений ячмінь.

Слід пам'ятати, що з молоком свиноматки поросята одержують на добу не більше міліграма заліза за потреби 7 мг. Запаси заліза у поросят закінчуються на п'ятий—сьомий день після народження, у них значно знижується кількість гемоглобіну в крові, що призводить до аліментарної анемії (недокрів'я). Хвороба розвивається непомітно: блідість шкіри, набряклість вік, нерухомість, зниження апетиту, розлад шлунково-кишкового тракту.

Щоб уникнути цих небажаних явищ, на п'ятий—сьомий день життя поросят підгодовують розчинами залізного та мідного купоросу (сірчанокисле залізо й сірчанокисла мідь). Розчин краще вводити поросяті в рот протягом 15—20 днів по 1 чайній ложці щодня. Ще краще поросятам на другий—третій день після народження увести внутрішньом'язові феродекстранові препарати (фероглюкін, декстрофер) у дозі 1—2 мл.

Ці протианемійні засоби є комплексними сполуками тривалентного заліза й феродекстрану, стимулюють кровотворення, посилюють обмін речовин, підвищують резистентність та живу масу організму.

Разом з ін'єкціями залізодекстранових препаратів бажано давати тваринам вітамінно-мінеральні суміші. Згадані препарати застосовуються не тільки з профілактичною, а й з лікувальною метою.

Для нормалізації мікрофлори шлунково-кишкового тракту у перші дні життя поросятам згодовують пропіоново-ацидофільну культуру (ПАБК) по 30—45 мл на голову. Її можна придбати у ветеринарних аптеках. ПАБК є також джерелом вітаміну B_{12}, відсутність якого різко знижує резистентність новонароджених поросят, а в поросних свиноматок може порушуватися вагітність, розсмоктуватися ембріони.

З першого тижня життя порося підгодовують коров'ячим молоком. Потім їм згодовують каші з ячменю, вівса, а пізніше — сухі суміші концентратів, соковиті корми, трав'яне борошно, подрібнену зелену масу. Особливо корисна кропива. Кропива містить у листі та стеблах, окрім каротину, вітаміни B_1, K, C_1, дубильні і ряд інших поживних речовин. Цінність кропиви ще й у тому, що під час звичайного сушіння або силосування вона зберігає ту кількість вітамінів, що й свіжа. Велике значення вона має, насамперед, як додаткове джерело вітаміну А для поросят. Досвід показує, наприклад, що достатньо ввести до раціону 5 % сухої кропиви, щоб вилікувати А-авітамінози.

Також з метою профілактики А-авітамінозу у тварин взимку доцільно згодовувати їм зелень, вирощену гідропонним способом, що дуже легко зробити в домашніх умовах.

У теплий період молодняку надають прогулянки, оскільки перебування на свіжому повітрі зміцнює організм тварин. У цей час особливо стежать за тим, щоб поросята були досхочу забезпечені водою, а в зимовий період дуже корисний сінний настій.

Сприятливо впливає на організм тварин пасовищне утримання порісних і підсисних свиноматок.

Із заразних хвороб поросят раннього віку найбільшу небезпеку становить колібактеріоз, що виявляється спадом сил, проносом, зневодненням організму, пришвидшеним диханням та пульсом, розвитком септичних процесів. Джерелом збудника хвороби є хворі а також ті тварини, які вже перехворіли, матері-носії патогенних варіантів кишкової палички.

Чинниками передачі є заразні корми та предмети, що їх оточують. Найчастіше ця хвороба зауважується за недотримання елементарних санітарних правил утримання тварин та їхнього неповноцінного годування, якщо в приміщенні брудно і волого, не ведеться боротьба з щурами та мишами.

У віці від 3 до 12 місяців свині найсприйнятливіші до спеки, що зумовлюється специфічним збудником і засвідчується септицемією. Якщо хворих тварин не лікувати, вони гинуть. Тому хворобу краще профілактувати, для чого проводиться поголівна імунізація свиней, починаючи з двомісячного віку.

Крім того, слід ретельно знешкоджувати збірні харчові відходи, що використовуються для годування свиней. Це попередить захворювання тварин на чуму, що викликається вірусом. Ця хвороба невиліковна і закінчується загибеллю.

Великої шкоди завдають свиням гельмінтозні захворювання, з-поміж яких найбільше поширений аскаридоз, який зумовлюється нематодою Ascaris suum, що паразитує у тонких кишках. Трапляється повсюдно.

Самець — до 250 мм завдовжки і 3 мм завширшки. Довжина самки — до 400 мм і ширина — 4 мм. Вона відкладає за добу до 200 тис. яєць. Яйця стійкі до хімічних речовин, холоду, але не витримують висихання, високої температури, сонячного проміння; нападної стадії у зовнішньому середовищі досягають за 3—4 тижні. У шлунково-кишковому тракті господаря з яйця вилуплюється личинка, яка через слизову оболонку проникає у кров, з плином якої заноситься до легень, звідки під час кашлю потрапляє до рота, заковтується твариною і розвивається у кишківнику до статевозрілої аскариди. Після 10—15 місяців паразитування залишає господаря.

Джерело збудника нападу — заражені аскаридами свині. Заражається молодняк від інвазованих свиноматок, якщо вони поїдають ґрунт на випасі, особливо на тлі мінеральної нестачі в організмі відбувається масове зараження.

У поросят у період міграції личинок заважується кашель, вологі хрипи, підвищення температури тіла, змінюється апетит, чергування проносу із закрепом, схуднення, відставання у рості та розвитку, ознаки отруєння, недокрів'я й інше.

Яйця аскарид та їхні личинки небезпечні для людини.

Для лікування призначають солі піперизину двічі на добу (вранці й увечері) у суміші з кормами в дозі 0,3—0,4 г на 1 кг живої маси; кремнефтористий натрій у дозі 2,7 г свиням живою масою до 20 кг; 4,5 г — масою від 20 до 40 кг; 6,3 — понад 40 кг. Препарат підмішують до сухого корму, закладаючи його до самогодівниць на 2 дні. У дні лікування кількість сухого корму зменшують на 25 %, напування не обмежують.

З метою запобігання аскаридозу організовують повноцінне мінеральне та вітамінне годування, влаштовують тверді підлоги у свинарниках та вигульних двориках. У неблагополучних із захворювання господарствах проводять профілактичну дегельмінтизацію свиней піперизином навесні та восени.

Перша преімагінальна дегельмінтизація поросят через 35—40 днів після народження, друга — через 2 тижні і третя — через місяць після відлучення. Свинарники-маточники дезінвазують перед кожним туром опоросів, свинарники для дорощування поросят та відгодівельники — перед черговим заповненням приміщення.

Пам'ятайте, що повноцінне годування свиней, створення належних умов утримання, чистота в приміщеннях та на вигульних майданчиках, знищення мух і гризунів є показником високої культури та сприяють швидкому відгодовуванню свиней у домашніх умовах.

П.А. Нарожний,
кандидат ветеринарних наук,
П.І. Івашков,
кандидат сільськогосподарських наук,
доценти Луганського національного аграрного університету

ПОРОСЯТА — ХИЖАКИ

(Правдива історія)

Григорій Степанович купив на базарі в порядного господаря, як видалося йому з розмови під час торгів, двоє симпатичних поросят. Як це робив Григорій Степанович уже не один раз за своє життя, оселив їх у невеличкому хліві, де ще тримав курей і корову. Так він зробив і цього разу.

Словом, Григорій та його дружина Марія Петрівна, як і годиться сумлінним господарям, старанно доглядали своїх улюблених біленьких хрюшок. І вони обоє росли на славу.

Та ось одного ранку Григорій Степанович, прочинивши двері до хліва, очам своїм не повірив: на підлозі було розкидане куряче пір'я, а в ньому він побачив ще й погризені курячі лапи.

"Невже це внадилися тхори чи куниці? — спалахнула тривожна думка в Григорія Степановича. — Раніше ж такого в нас ніколи не було. Звідки вони забралися до хліва?" Стурбований господар зайшов до хліва і побачив, що його кури, які ще залишилися живі, позлітали з сідала і забилися в темний куток. Потім він вигнав їх з хліва. Двох із дванадцяти не було.

"Видно, не один тхір чи куниця були тут, коли аж двох поїли? — Знову стурбувався Григорій Степанович. Ти бачиш, яке горе внадилося? — повернув голову до загорожі, де утримувалися поросята, підійшов ближче й подивився, як же почуваються його хрюшки, але те, що побачив, — ще більше занепокоїло: поросята лежали спокійно, ба навіть, ніби чимось були вельми задоволені, а біля одного куряче пір'я, біля іншого — куряча лапа. — Так що, виявляється, не тхори і не куниці поїли курей, а ви, поросята? — Здивувався Григорій Степанович, бо вперше у своєму житті побачив, щоб свині їли курей, і обурився з того. То ви ще й загорожу поламали, аби їх дістати? То, виявляється, що й ви, свині, також хижаки? Ви не тільки любите картоплю та ботвину їсти, ви ще й курятину полюбляєте? Он які ви — свині! Тож правильно в народі мовиться: вік живи й вік учися. Ну що ж, тепер, ласуни курятини, я так загорожу ваше стійло, що ви вже, аби й залізні зуби мали, то ви його не "прогризете".

Попоравшись у хліві, Григорій Степанович розповів дружині, що накоїли цієї ночі їхні поросята, а Марія Петрівна, почувши таку новину, не менше тому здивувалася, ніж її чоловік.

Оскільки і я, автор цих рядків, також уперше почув про те, що свині їдять живих курей, звернувся до знайомого зоотехніка та знайомого ветлікаря, аби вони мені пояснили, як могло так статися, що в Григорія Степановича поросята не просто поїли курей, а для того, аби дістатися до такої ласої поживи, навіть проламали огорожу.

Обидва мої знайомі сказали: так, справді буває, що свині їдять живих курей. А чому? Це трапляється тому, що їхнім мамам чи бабусям, а то й і прабабусям колись господарі, не подумавши про наслідки, готуючи годівлю, висипали до неї юшку чи борщ, словом, якусь страву, у якій було зварено і куряче м'ясо, або вилили ту воду, у якій мили куряче м'ясо. Ті їхні мами та далекі бабусі та прабабусі зберегли у своїй свинячій пам'яті запах та смак курячого м'яса і передали генетично у спадок своїм нащадкам. Напевно, в цих словах спеціалістів є життєва правда.

А ще і зоотехнік, і ветлікар висловили й таку пораду для тих господарів, котрі тримають свиней винятково на відгодівлю чи то сала, чи м'яса: їх неодмінно потрібно тримати в такому приміщенні, у якому, окрім них, не повинно бути ні курей, ні корів, ні кіз, словом, ніякої іншої живності.

Чому? Виявляється, чи то кури, чи корови, чи будь-яка інша живність просто нервує таких свиней і своїм запахом і тіла, і того всього, що господар кладе їм для годування, і своїм неспокоєм, бо, скажімо, півень серед ночі може заспівати, коза замекати, а корова заревти, а все це разом впливає на спокій свині, на її апетит, вона гірше спить і гірше засвоює те, що спожила, а відтак і повільніше росте і не набирає тієї маси, яку могла б набрати, аби утримувалася окремо в іншому приміщенні, а не в хліві, у якому утримуються інші види тварин та птахи, скажімо, гуси чи качки, не кажучи вже про індиків.

Гадаю, що випадок Григорія Степановича та його дружини Марії Петрівни з їхніми поросятами може бути повчальним для тих, особливо молодих, господарів, котрі збираються відгодовувати свиней на забій.

Записав на Київщині І. Куштенко

Я ВИРОЩУЮ В'ЄТНАМСЬКИХ СВИНЕЙ

Шановна редакціє журналу "Дім, сад, город", мені надходить дуже багато листів, у яких люди просять докладніше розповісти, як я утримую в'єтнамських свиней. Оскільки кожному відповісти я не маю змоги, то вирішив відповісти через ваш журнал.

В'єтнамські свині невибагливі до корму, а також вони плодючі та швидко ростуть. За один опорос свиноматка, що утримується у належних умовах, може привести 20 і більше поросят. Одна свиноматка за один рік може опороситися 2—2,5 раза, народивши 40—50 поросят.

Ще одна особливість свиней цієї породи: що для відтворення їх можна починати використовувати у віці 4—5 місяців. З Інтернету я дізнався, що свиноматку можна використовувати до 30 років. Правда це чи ні стверджувати я не можу, але за ці три роки, що я утримую свиней в'єтнамської породи, переконався, що чим старша свиноматка, тим більша кількість і краща якість поросят.

Найчастіше перед господарем, який починає розводити в'єтнамських свиней, постає питання: як годувати і що робити з поросятами, в тому числі і в'єтнамської породи, яких купили на ринку або у свинарів-аматорів?

Для того щоб поросята росли здоровими, а господар був ними задоволений, необхідно підготувати приміщення — воно має бути теплим і сухим. За день—два до того, як купувати порося, потрібно дезінфікувати приміщення. Для цього використовують хлорне (5%) чи свіжогашене вапно (20%). Ці розчини повинні мати температуру близько 80°С. Окрім цих розчинів, я кварцую приміщення лампою протягом 10—15 хв.

Удома поросят бажано помити теплою водою з милом (краще господарським), витерти і помістити до теплого приміщення. Годувати поросят потрібно не менше трьох разів на добу вологими мішанками, що складаються з вареної картоплі, ячмінної, пшеничної, кукурудзяної дерті з додаванням води та молока 1:1.

Крім вологих мішанок, згодовую кабачки, гарбузи, столові та кормові буряки, траву, бадилля, сіно.

Після тижневого привикання бажано дати поросятам глистогінне. Через два тижні, порадившись з місцевим ветеринаром, бажано зробити щеплення. Хоча в'єтнамські свині мають сильний імунітет, хвороби в них такі ж, як і в звичайних свиней.

У якому віці парувати поросят і як одержати здорове потомство?

Оскільки статевозрілість у в'єтнамської свині настає дуже рано (2,5—3 місяці), то свинку від хрячка потрібно відсадити у віці 2,5 місяця. Щоби мати міцне потомство, парувати необхідно у віці 4—5 місяців за досягнення свинкою маси не менш як 30 кг. Свинка приходить в охоту з інтервалом 18—22 дня.

Ознаки. У тварини припухають статева петля і соски, виділяється слиз із статевих шляхів. У свинки погіршується апетит, вона часто принюхується і прислуховується, а коли натиснути на зад, стоїть нерухомо. Ці ознаки засвідчують про те, що тварину можна злучати.

Свинок рекомендується покривати двічі: перший раз після виявлення охоти, вдруге — через 12—15 годин після першого покриття. Бажано удруге покривати свинку іншим плідником. Це сприяє одержанню міцнішого приплоду, а також підвищенню плідності свиноматки. Якщо на 20—22-й день після парування свинка не виявляє ознак статевої охоти, то її вважають порісною.

Формувати раціон порісних свинок слід так, щоб не припуститися ожиріння чи виснаження. Частка високопоживних кормів повинна бути більша, ніж у відгодівельних свиней. За 7—10 днів до опоросу грубі корми повністю виводять з раціону, а об'єм соковитих та зелених зменшують на 50%. У цей період свинкам згодовують переважно бовтанку з висівок, а також невелику кількість подрібнених коренеплодів.

Період порісності триває у середньому від 113 до 118 днів. За 2—3 дні до опоросу стежити за свинкою потрібно особливо пильно. Ознаки наближення опоросу такі: збільшення зовнішніх статевих органів та молочних залоз, опускання черева. За одну добу до опоросу в сосках свиноматки з'являється молоко. За 4—5 годин до опоросу свиноматка починає брати в зуби сіно або солому (підстилку) і робити кубло. Після цього наглядати за твариною потрібно частіше. Приготувати рушник або інші чисті ганчірки, ножиці, йод, розчин марганцівки.

Під час опоросів господарю бажано бути присутнім, хоча у мене були випадки, коли приходив уже після опоросу, і малюки обсохли і стояли в кутку під лампою. Бажано, щоб лампа була спеціальна (червона з ультрачервоними променями).

Тривалість опоросу за нормальних потуг 2—4 години, за слабких — 10 годин і більше. Через дві години після початку опоросу я вколюю свиноматці окситоцин (3 мл за вухо). Після цього швидше відбувається опорос і очищається свиноматка. В основному під час виходу плоду навколоплідна оболонка мимовільно розривається. Бувають випадки, коли вона залишається цілою, тоді її потрібно швидко розірвати, тому що порося може задихнутися.

Потрібно швидко витерти рот і ніс від слизу, а потім, не поспішаючи, — і весь тулуб поросяти. Пуповину необхідно обрізати ножицями на відстані 5—6 см від живота поросяти, після чого її слід припекти йодом і покласти порося під лампу. Якщо опорос триває більш як дві години, малюків підсаджують під вим'я матері, не чекаючи закінчення опоросу.

Перед підсадкою поросят вим'я свиноматки необхідно протерти слаборожевим розчином марганцівки. Слабких поросят підсаджую під передні молочніші соски. Бувають випадки, коли свиноматка не підпускає малюків до повного очищення. У таких випадках я кожному поросяті вводжу до рота "Пиг-протектор", який містить концентрат молозива.

Після виходу місця (плаценти), потрібно його прибрати, щоб свиноматка не з'їла його і потім не почала їсти порося. Треба прибрати мокру підстилку і підстелити сухе сіно.

У приміщенні, де відбувається опорос, повинна бути температура 17—18°С, а під лампою, де утримуються поросята, 23—25°С. На третій день після опоросу вводжу поросятам суіферовіт (2 мл кожному) і відтинаю два верхніх ікла.

Біля свиноматки залишаю поросят за кількістю сосків. Інших вигодовуємо штучно коров'ячим чи козиним молоком. Перед тим як напувати поросят цим молоком, кип'ятимо його і розбавляємо 50 на 50% з водою.

У перші дні поросят потрібно напувати через кожні дві години (вночі — через 3 години). Давати молока за один раз необхідно стільки, скільки тварина вип'є за 3—4 хв. Оскільки випоювання соскою забирає багато часу, то необхідно якнайшвидше привчити поросят самостійно пити молоко з м'якого посуду.

Молоко повинне зберігатися у посуді не більше півгодини. Після цього посуд потрібно прибрати, помити і готувати вже для наступного годування. Перед годуванням молоко варто підігріти до 40°С.

З 7—8-го дня можна додавати рідку кашу, краще з ячмінної дерті. Крім цього, з 10-го дня я даю у сухому вигляді "стартовий" комбікорм для поросят і використовую його до 45 днів.

З 15-го дня починаю давати належно подрібнені соковиті корми (яблука, моркву, кабачки, гарбузи, буряки, топінамбур, траву влітку й сіно узимку).

Тим поросятам, що утримуються біля свиноматки, так само з 10-го дня даю за загородкою, щоб не з'їла свиня, "стартовий" комбікорм і кип'ячену воду.

На 9—10-й день поросятам повторно вводжу суіферовіт — 3 мл/гол.

Щоб запобігти захворюванням, додаю поросятам до корму біовіт (темно-коричневий порошок) у кількості 1%. За надмірного проносу, коли порося не хоче підходити до корму, проколюю енроксил чи енрофлоксацин (за інструкцією).

Оскільки дози дуже маленькі, використовую інсуліновий шприц на 1 мл.

Отже, виконуючи всі ці рекомендації, ви доволі швидко зможете розв'язати продовольчу та фінансову проблему вашої сім'ї, а в подальшому — міста і всієї країни.

В.А. Яценко,
с. Горенка, Київська обл.

ОСЬ ТАК Я УТРИМУЮ ВУХАСТИХ

Шановна редакціє журналу "ДСГ", я палкий шанувальник журналу, який передплачую з 1994 року, але пишу до вас уперше.

На сторінках журналу хочу поділитися багаторічним досвідом розведення та утримання кролів.

На жаль, так мені здається, що останнім часом у наших приватних господарствах їхнє поголів'я зменшується.

На мою думку, кролівництво — це найдоступніший та найпродуктивніший спосіб виробництва дієтичного м'яса та дешевого хутра.

Кормова база доступна як для міського, так і для сільського жителя. Ці тварини не дуже вибагливі до умов утримання, високопродуктивні, а також не потрібно великих витрат для організації домашньої ферми.

Для тих, хто хоче розводити кролів, порадив би не розводити безпородних. Економічно це невигідно (це моя особиста думка). Не бажано позичати свого плідника іншим господарям, бо з часом це може призвести до його втрати. Обов'язково потрібно робити щеплення від "ВГХК" та міксоматозу. (Надія, що хвороба омине, нерозумна). Вакцинувати потрібно двічі на рік від "ВГХК" й один раз від міксоматозу в другій половині року, тому що вакцина, приготовлена на один рік, дає збої (це знаю з особистого гіркого досвіду.

Я особисто користуюсь вакциною російського виробництва Покровською та нашою українською, але перевагу віддаю першій.

Для змішування крові під час парування допускаю один раз: (батько + дочка — мати + син) для закріплення певних якостей.

Належні результати дає схрещування порід Велетень (самка) + Фландор (самець), такі гібриди за 8—10 місяців набирають 7—8 кг. Практичніше розводити кролів (особливо в зимовий період) у належно підготовлених приміщеннях. Головне, щоб у них була чистота, відповідна температура, освітлення.

Для годування кролів використовую: коренеплоди, сіно (особливо бобових культур), а також зерносумішки злаків та бобів. На зиму для профілактики заготовляю листя акацій, горіхів, липи, осики, верби, клена, деякі можна заготовляти разом з гілками, а також хвою ялини, сосни за винятком весняно-літнього періоду.

Чудовим профілактичним кормом є оболонки часнику, цибулі, а також чорнобривців. Останні заготовляю пізно восени перед приморозками. Вириваю з корінням і підвішую на горищі.

За багаторічного розведення кролів завжди практикував і практикую надалі якомога якісніше і за коротший час виростити кроля. І в цьому я досяг, на мою думку, непоганих результатів. За період від народження і до досягнення 4,5 місяця (це період, протягом якого я відгодовую кролів) жива маса становить 4—5 кг, а це 2,2—2,7 кг чистого м'яса. А велику роль у цьому відіграє (як я вище зауважував) порода.

Ось що виходить.

На відгодівлю одного кроля протягом трьох місяців (не враховуючи 1,5 місяця, коли кроленя перебуває під кролицею) я затрачаю 9 кг кормосуміші, 20 кг різних коренеплодів та 10 кг сіна в зимовий період, а влітку — трава.

Отже, на одного кроля до забійної маси витрачається від 0,09 коп. на день до 17 коп., тобто 11,76 грн. за весь період відгодовування до забою. А, продавши м'ясо, можна отримати (у нашому регіоні) за 1 кг кролятини 20—25 грн.

Гарантія продуктивності тварин — це їхнє правильне годування, завдяки чому можна збільшити забійну масу на 20—25%, підвищити цілісність поголів'я, поліпшити якість шкурок та забезпечити розвиток здорового життєздатного приплоду.

Якщо когось зацікавить ця моя замітка, прошу телефонувати за таким номером: 8-(097) 835—46—45 з 8^{00} до 10^{00} та з 18^{00} до 21^{00}.

К.В.,
м. Хмельницький

ЯК ВИГНУТИ ОБІД НА КОЛЕСО

Коли після демобілізації з армії працював у редакції районної газети, поїхав якось до лісу по дрова. Дружина лісника сказала, що Андрій Якович там, де гнуть ободи на колеса. Туди й поїхав.

А там уже кипіла робота. Одні чоловіки варили в довгому металевому жолобі бруски-рейки з дерева, інші закладали їх у зачіп і накручували на кам'яний круг, треті фіксували кінець тієї рейки і все повторювалося спочатку. Лісник А. Я. Савков, ніби диригент, керував тією роботою.

Сказав ліснику, чого я приїхав, а тоді попросив його розповісти на сторінках газети, як усе те робити, щоб із рівного бруска дерева мати обід на колесо до воза. Андрій Якович спочатку відмовився, а коли я переконав його, що це корисна справа, а колгоспи та й інші організації, у яких транспортом слугують коні, в скруті щодо коліс, почав розповідати:

— На обід колеса, як і на інші складові воза, годиться чорний ясен. Дерево ріжемо пилкою-циркуляркою на бруски 12х15 см, довжиною до 4,5—5 м, щоб був запас для упору і вигинання. Далі ті бруски розпарюємо у воді, яка кипить не менше двох діб. По зрізу можна судити, наскільки просякнута деревина.

Для вигину слугує кам'яне жорнове колесо, закріплене в землі. Поруч — вбитий у землю відрізок залізничної рейки, який слугує опорою початку дерев'яного бруска і його кінця, коли обвести брусок навколо жорнового круга. Роботу ту здатні виконати два—три чоловіки, якщо брусок належно розпарений. Таких брусків-ободів на круг входить чотири. Це — якраз на один віз.

Дані ободи сохнуть кілька днів. Від прямих сонячних променів їх слід затінити, щоб не потріскалися. А коли ободи висохнуть, вони легко знімаються з кам'яного круга. Замість такого круга можна використати пень товстого дерева відповідного діаметра, поки він свіжий. Але з часом коріння підгниває і пень, коли на нього натиснути, зміщується. Невигідно та й небезпечно.

Інший круг має дві опори. На нього накручуються дещо довші бруски-рейки. Виходить обід колеса до воза і полозок для санок.

Про той метод написав до газети та ще й додав малюнки. Але лісник переконав редактора, що друкувати те не слід, бо мовляв, негативно вплине на прибутки лісництва, якщо колгоспи самі будуть гнути ободи.

На той час, можливо, лісник мав рацію, хоч лісництва ніколи не були бідними. Тепер на ободах для коліс можна мати неабиякий бізнес. Адже кількість коней, а відтак і упряж в особистих чи фермерських господарствах постійно зростає. А гарних возів часто бракує саме через те, що немає ободів на колеса.

Щоб змайструвати воза, а особливо для невеликого домашнього господарства, у якому утримується різна живність — від курей, кролів, кіз та корови, а, може, й двох, чого тільки не використовують господарі, скажімо, як колеса — різні автомобільні і мотоциклетні шини, маховики, шківи, а то й дерев'яні круги. Усе те — не довговічне, ускладнює конструкцію воза, а головне — обмежує можливість перевезень. На такий візок з низькохідними осями коліс, у якому поміст для сидіння піднятий на ресорах, багато не навантажиш.

Виникає настійна потреба мати доброго, міцного, всюдихідного воза на дерев'яних колесах. А щоб змайструвати такого воза, слід вигнути ободи для коліс. Далі теслярі знають, як усе те зробити.

Г.А.Скоряк,
м. Вінниця

ЗАПРОШУЄМО СТВОРИТИ СПІЛЬНУ ФЕРМУ

Добрий день, шановна редакціє "Дім, сад, город!" Щиро дякуємо вам за цей журнал. Наша сім'я передплачує його вже третій рік.

Ми живемо в селі на Одещині. Місця у нас надзвичайно гарні. Нижче нашого будинку — річка, пасовище. Поруч є два порожніх будинки.

А пишу я вам про це ось чому. Ми з сім'єю хочемо організувати ферму, але нам самим це господарство створити буде дуже нелегко. Ви ж самі знаєте, як ведуться господарські справи сьогодні в селах України. І ми подумали, що, можливо, є такі люди в нашій державі, які думають так само, як ми, і, можливо, збираються організувати своє господарство, схоже на наше.

Тож ми й звертаємося, шановні працівники редакції нашого журналу, аби ви надрукували цей лист з нашим зверненням до тих людей, які захотіли б разом з нами взятися до справи й організувати таку ферму.

Ми з чоловіком безробітні, але в нас є невелике господарство, тобто тримаємо домашню живність та обробляємо городи. Ось і хотіли б створити робочі місця для себе і для інших людей на такій нашій спільній фермі.

А також хотілося б прочитати в журналі поради й думки інших господарів: як краще і легше створити подібну ферму в селі.

Наперед вам щиро дякуємо.

І ще. Адресу, будь ласка, не друкуйте, а залиште її в редакції. Якщо ж хтось до нас писатиме, то перешліть листа нам.

З глибокою повагою — читачі вашого й нашого журналу.

Під лежачий камінь вода не тече

Добрий день, шановна редакціє!

У вашому журналі, який я передплачую уже років вісім, часто друкується реклама на вітамінну добавку "Аматор" і листи тих, хто її використовує у різних куточках України.

Я також її використовую і маю добрі результати, а друзі і знайомі відмовилися від неї, бо для них це велика морока щоразу відміряти, зважувати і ретельно змішувати компоненти.

Я теж спершу мав таку мороку і шукав шляхи, щоб зменшити витрати часу на приготування комбікорму для 20—30 курей у домашньому господарстві, і став витрачати близько 10 хв. на 20 кг комбікорму.

Я почав з того, що вигодував з допомогою "Аматора" 60 курчат і жодне не пропало, і, годуючи далі з добавкою "Аматор", одержав результати, про які писалося в журналі "ДСГ".

Прошу, якщо можливо, надрукувати мою статтю, гадаю, мій досвід комусь знадобиться, а хто ще не використовує "Аматор" і хоче, щоб курчата всі збереглися і кури добре неслися, нехай залучиться до цієї справи.

*З повагою **М.Г. Гутник,***
вул. Первомайська, с. Никанорівка,
Слов'янський р-н, Донецька обл., 84187.

Талон
для участі в лотереї (передплата 2006)

Поштова адреса ....
....
П.І.П. ....
Телефон ....
Номер передплатної квитанції на II півріччя 2006 р.
....
....

Увага! Ксерокопія талона не дійсна.

50 виграшів

"Дім, сад, город"

КОЗИ — ВИГІДНІ ТВАРИНИ
(ІЗ ВЛАСНОГО ДОСВІДУ)

Доброго Вам дня, пане головний редакторе і доброго дня усьому колективу редакції "Дім, сад, город"! А також, будь ласка, дозвольте через наш улюблений журнал привітати всіх читачів журналу і побажати їм у Новому, 2006 році, успіхів у нашому спільному господарюванні.

Я щиро дякую за публікацію мого листа (№ 10, "ДСГ" за 2005 р.). Прошу вибачення у шановних читачів за те, що не вказала свою адресу, а тільки номер телефону. Не думала, що хтось захоче поспілкуватись. У читачів було багато запитань стосовно кіз. Телефон я вказала київський, я там часто живу — допомагаю дочці виховувати внучку, але більшу частину часу живу в селі у старшого сина під Харковом, там телефону немає.

Адреса: Тетяна Поперечна, вул. Польова, 18, с. Солоницівка-2, Дергачівський р-н, Харківська обл., 62370.

На той час, як писала листа до журналу "Дім, сад, город", у мене було чотири дорослі кози і 7 козенят, дуже шкода було їх позбавляти життя, тому роздали людям за символічну плату, як-то мовиться, аби в хороші руки. Залишилося дві простенських кози для власних потреб, якщо хтось захоче і дасть Бог навесні козенят, то я їх випою і віддам людям. Хай напишуть мені за вищевказаною адресою.

Дочка розповідала, що після виходу статті було дуже багато дзвінків, телефонували буквально з усієї України, дочка не встигала всім детально відповісти по телефону. Просимо нас вибачити, бо у дочки не вистачає часу — виховує дитину і працює на трьох роботах.

В останній час, судячи з зацікавленості читачів, в Україні козівництво набуває розмаху, мабуть, тому, що молочна галузь переживає не кращі часи, а ще, напевно, тому, що козине молоко, зважаючи на його унікальний хімічний склад та бактерицидні властивості, лікарі рекомендують споживати хворим на туберкульоз, онкохворим та іншим ослабленим людям.

З-поміж усіх свійських тварин, як нам відомо, у козиному молоці найвища опірність хворобам.

Завдяки своїй лужній реакції козине молоко можна вживати від хвороб шлунка.

Я сама помітила, як тільки захворіє в господарстві на пронос козеня або якась інша тваринка, потрібно дати випити свіжовидоєне, ще тепле козине молоко і не потрібні ніякі ліки.

А для годівлі поросят краще використовувати кисле молоко, для телят воно майже не підходить, мабуть, тому, що коров'яче молоко має іншу реакцію, а тому козине молоко телята засвоюють дуже погано.

Тож, завдяки саме лужній реакції, козине молоко гальмує ріст ракових клітин у тих хворих, котрі страждають на онкозахворювання.

Відомо, що лікувальною основою онкотрав є саме алкалоїди з лужною реакцією: чистотіл, алкалоїд гемохелідонін та метоксихелідомін, болиголов — алкалоїд коніїн, його дія подібна до дії кураре.

Та, мабуть, усе ґрунтується на тому, що речовини з лужною реакцією гальмують дію фермента гіалуронідази, від якої залежить інвазивність (проникність) ракової пухлини.

Кози дуже люблять пастися у заростях бузини. І нашу першу козу малі діти пасли саме в бузині ще й приносили добрий оберемок того пагілля на ніч у годівницю, а я, пам'ятається, усе сварила хлопців, що таке смердюче зілля приносять на корм, діти виправдовувалися тим, що це для кіз улюблені ласощі, можливо, й тому та наша перша безпорідна кізка давала 6 л молока на добу, враховуючи те, що я не мала часу її підгодовувати, просто, поставилася до дітей так, щоб вони байдики не били і мали якусь корисну справу.

Вим'я у неї було чимале — особливо увечері, коли переповнене молоком, доходило до того, що дійки волочилися по землі, а щоб вона їх не поранила, і були чисті, то я з обрізків байки пошила кілька торбинок, які часто прала, міняла, вим'я підв'язувала в торбинці до хребта, й на ті часи — сімдесяті роки — це була досить просто казкова тварина, скажімо, женуть увечері мої пастушки нашу "корівку" додому, а довкола лунає сміх — коза в бюстгалтері.

А доїли її просто до трилітрової банки, банка вранці, банка увечері, молока не бракувало. А оскільки і пастухи, й доярки були хлопці, то наша Маня полюбила все чоловіче товариство, а жінок, у тому числі й мене, била нещадно, роги мала чималенькі, про цю її рису характеру знав увесь наш закуток — як тільки з'явиться у кінці вулиці — тільки спідниці шелестять — за хвіртку чимшвидше, а хто був необізнаний, доводилося вибачатися.

Жила вона в нас довго, років з десять, достеменно не пам'ятаю, купила ще тоді, коли діти ходили до початкових класів, а коли навчалися потім в інституті, вона ще була і доїлася добре, жила б і довше, але трапилася напасть — бородавки на вимені, сільські господині добре знають, що це таке, і починається з невеликих, темних цяток, згодом вим'я перетворюється на суцільний струп, аптечні ліки не допомагають, крім кіз хворіють і корови. Потім прочитала в якійсь ветеринарній

брошурці розповідь ветлікаря про давній народний засіб обмивати вим'я відваром трави медунки лікарської (Pulmonaria officinale L.), цвіте навесні, квітки спочатку пурпурові, потім фіолетові, сині, листя шершаве. Траву збирають у червні—липні.

Коза один рік була ялова, не було цапка, але доїлася, молока було трохи менше, але воно було густіше, жирніше. Іншого разу ми не помітили, що наша Маня "в надії", доїли до самого отелу, кози, зазвичай, перестають доїтись за 2—3 місяці до окоту козенят, вони краще за нас засвоїли вислів: що ми є те, що ми їмо. Недавно прочитала в газеті "Зож" унікальний рецепт болгарських лікарів, які лікують онкохвороби ягодами бузини.

Зараз у мене 2 простенькі кози, влітку дають по 2—3 л молока кожна, нічим особливим я їх не підгодовую, немає чим, пасуться на березі, а гілок, які вони полюбляють, тут немає, мабуть, і надої від того гірші.

А взагалі-то прогодувати кіз набагато легше, ніж корову: вони їдять багато чого такого, що не смакує коровам.

Отже, молока в мене менше, але сухої речовини (сиру) в молоці більше теж майже вдвічі.

Козине молоко погано сепарується, а щоб краще відділялися вершки, його потрібно підігрівати.

Домашній сир робимо так. Молоко скисне (а кисне воно через лужну реакцію довше за коров'яче і спочатку має незвичайний присмак), потім зберу сметану, додаю трохи (як на чий смак) солодкого молока, нагріваю до гарячого стану, не кип'ячу (якщо проґавити момент і молоко все-таки закипить, то сиру буде мало і він буде твердий), газ вимикаю, а коли маса охолоне, виймаю сир шумівкою на друшляк. Сметану можна вживати просто так, можна збивати масло, воно, на відміну від коров'ячого, білого кольору, саме тане в роті (не зрівняти з магазинною Бог знає з чого виготовленою масою, що носить назву масло).

Багато читачів цікавляться зааненськими козами, я їх не вирощувала, в сусідки була, за величиною вона більша від простої, але молока давала менше, висопородна худоба потребує особливого догляду.

Можна навіть роздоїти 4—5-місячне козеня, кажуть, — це молоко дуже смачне і поживне, так би мовити, "царське" молоко.

Моя сусідка так експериментувала, а щоб та кізочка не виснажилася, підгодовували її ж власним молоком.

З власного досвіду можу зазначити — найкраще кізку спаровувати за віком на другий рік її життя, тоді вона підросте, зміцніє і даватиме більше молока. Можна парувати й першого року, але на перший—другий рік молока менше. Первістки, спаровані на другий рік, давали по 4 л молока на добу. Це було в умовах Хмельниччини, там було вдосталь гілок, які вони люблять більше, ніж траву та сіно.

Дякую за увагу всім, хто відгукнеться на мого листа. Бажаю гарного здоров'я, у господарстві молочних кіз. Не забувайте, будь-ласка, кози, як і все живе, люблять любов та ласку, тільки тоді вони щедро віддячать вам.

З щирою повагою ***Тетяна Поперечна.***

ПІСЛЯПОЛОГОВИЙ ПАРЕЗ — ХВОРОБА НЕБЕЗПЕЧНА, АЛЕ ВИЛІКОВНА

Шановна редакціє журналу "Дім, сад, город"!

Пише до вас постійна читачка вашого журналу. Мені дуже хотілося б на сторінках журналу "Дім, сад, город" прочитати публікацію спеціаліста щодо такої хвороби великої рогатої худоби, як парез післяпологовий.

Від чого він виникає, які методи боротьби з цим захворюванням треба вести, чи можливо попередити це захворювання?

Якщо так, то які профілактичні заходи треба застосовувати?

Якщо корова вже хворіла парезом, то чи можна сподіватися, що це не повториться під час наступного отелення?

З повагою до вас ***К. Богуш,***
с. Ведильці, Чернігівський р-н, Чернігівська обл., 15542

Післяпологовий парез — тяжке захворювання, яке трапляється переважно у високопродуктивних корів, рідше — у кіз, овець, свиней. У корів ця хвороба виникає у перші години дня після отелення.

Які ж основні ознаки ви можете побачити? Це швидке наростання пригніченості, парез кінцівок з вимушеним лежачим положенням, голова опущена на грудну клітку. Одночасно ви можете у тварин реєструвати зниження температури тіла, шкіри, кінчиків рогів, нерухомість повік, відсутність реакції, інколи — випадання язика, зупинка передшлунків, хрипи в гортані, трахеї, бронхах за відсутності кашлю, важке дихання.

В овець та кіз від післяпологового парезу спостерігаються розлади руху, параліч задньої частини, зниження рефлексів, нерухомість повік, розлад ковтання, інколи — випадання язика, зупинка передшлунків та закрепи.

У свиней у таких випадках буває залежування після опоросу, параліч, відмова від корму, відсутність реакції та затримка виділення калу й сечі.

Якщо своєчасно не звернутися до ветлікаря, тварина може загинути за декілька годин або днів.

Причини виникнення післяпологового парезу:

- неповноцінна годівля високопродуктивних корів у період тільності, яка призводить до зниження в організмі вмісту глікогену та кальцію;
- надмірне згодовування тільним коровам концентратів, за недостатньої даванки грубих та соковитих кормів;
- за тривалого стійлового утримання без прогулянок;
- анемія головного мозку у зв'язку з різким відтоком крові до вимені.
- протяги та холод у приміщенні під час пологів та після них.

Післяродовий парез треба диференціювати від ацетонемії, залежування та післяпологового зараження. Цю диференціацію може провести лише ветеринарний лікар.

Лікування. Після здоювання молока й обтирання дійок 70-градусним спиртом до всіх чотирьох доль вимені негайно подають повітря апаратом "Еверса". Цю процедуру може виконувати лише ветеринарний лікар. Після цього кожну дійку перев'язують бинтом на 15—30 хв. Якщо це не дало позитивного результату, вдування повітря повторюють через 3—6 годин або й раніше. Усе тіло корови, особливо задню частину, добре розтирають джгутом сіна або соломи, після чого тварину тепло вкривають і стелять суху підстилку. Корисно прогріти ділянку крупа гарячим піском, грілками.

Деякі лікарі-практики вводять до кожної долі вимені через сосок свіже молоко іншої (здорової) корови до повного заповнення. Накладають гумову трубку довкола тулуба спереду вимені на молочні вени на 20—60 хв. Можна накладати джгут на основу вимені. Всі ці процедури здійснює ветеринарний лікар.

Під шкіру тварині ветеринарний лікар вводить 4 г кофеїну в 10—20 мл стерильної води, а у вену — 100—200 мл 10%—ного хлористого кальцію і 150—200 мл 40%-ного стерильного розчину глюкози.

Увага! Під час післяпологового парезу корова не може ковтати через параліч горла! Тому категорично забороняється вливати ліки через рот, бо рідина потрапить не до шлунка, а до легень, що призведе до небажаних наслідків.

Якщо своєчасно подати повітря до вимені, корова піднімається на ноги через 2—4 години, а інколи — й через 15—20 хв.

Профілактика.

1. У сухостійний період щоденно виводити тварину на прогулянку.
2. Забезпечити повноцінну годівлю та вводити до раціону корми з більшим вмістом вуглеводів та кальцію.
3. Не давати або значно зменшити давання концентрованих кормів за два тижні до отелу й особливо тим коровам, у яких в минулому уже був післяпологовий парез.
4. За 2—3 дні до отелення і в перші 2—3 дні після отелення ветеринарний лікар вводить тварині внутрішньовенно раз—двічі на день по 200—400 мл 25%-ного стерильного розчину глюкози.
5. В останні дні тільності або в перші 2—3 дні після отелення корові вводять через рот або внутрішньовенно 10%-ний розчин хлористого кальцію.

Н.Я. Боцуляк, *ветеринарний лікар*

БЕЗ АМАТОРА НІКУДИ!

Добрий день! Мене звати Ольга Степанівна. Я вже давно на пенсії, і всі мої дні проходять у домашніх турботах, спілкуванні вечорами із сусідками, та за читанням преси. Років три тому привезла мені дочка з міста ваш журнал і тепер я його постійна читачка. У вашому журналі часто друкуються відгуки людей про вітамінно-мінеральну добавку *Аматор*. Я довго не рішалася її купити, тому що в нинішній час найчастіше слова залишаються просто словами, і не хотілося марно витрачати гроші, яких у мене, як у пенсіонерки, не так вже й багато. Але все-таки в жовтні 2003 року, в одну з поїздок до міста, зайшла у ветаптеку, купила *Аматор*-несучка і залишилася дуже задоволена. Тому що через два тижні побачила результат, що описувався в журналі. Тепер мої кури одержують корм тільки з *Аматором*. Вирішила поділитися своїм досвідом з читачами журналу "ДСГ" і розповісти, про *Аматор*, про те, як з ним можна заощаджувати гроші.

Усе своє життя я жила в селі, із самого дитинства допомагала матері по господарству, у городі, на кухні. І все, що вмію робити - це тільки завдяки мамі. З малого віку вона мене вчила, як готувати їжу, як працювати в городі, коли і що саджати, за якими із тварин як доглядати, і що найбільша турбота потрібна найменшим і беззахисним. Так щовесни на мої плечі лягало вирощування курчат, а яка це морока - знають усі. Навіть коли я виросла та вийшла заміж, вирощування курчат так само залишалося моїм головним болем. Шкода було бачити, як, незважаючи на всі зусилля, вони вмирають. Адже на ці маленькі пухнасті грудочки дмухнути боїшся, тому що будь-який протяг, будь-яка інфекція можуть їх убити. Ось і тремтиш над ними, як над рідними дітьми. Яйця дрібно покриши, сир перетри, зелень порубай, воду змінювати постійно треба, температуру підтримуй, чистоти дотримуйся. Тільки найчастіше не приносять користі всі турботи, більшість курчат гине, і з якої причини - невідомо. Дивишся за ними, доглядаєш, а результат сумний.

Якось у 2004 році, навесні, перед тим, як купувати курчат, зайшла до ветаптеки, там мені запропонували почитати листівку про *Аматор* - курча. Удома її уважно прочитала, помислила й вирішила таки ризикнути: годувати і курчат з добавкою *Аматор*, дуже переконливо в листівці про усе було написано, та й мої кури на *Аматорі* - несучці неслися, як заведені. А написано було: як ти не трясися над ними, як не доглядай, якщо будеш годувати неправильно, все одно велика частина загине. Тому що неправильне харчування - основна причина загибелі молодняку. Адже ростуть вони швидко і тому їхній організм має потребу у великій кількості вітамінів і мінералів. Кожен вітамін і мінерал підтримує в організмі правильний обмін речовин, і недолік хоча б одного з них викликає серйозні порушення і хвороби, що найчастіше призводить до загибелі курчат. Одержати ці вітаміни і мінерали курчата можуть тільки з кормом, але сир, яйця, зелень, дають лише 25-30% потрібних організмові вітамінів, незважаючи на те, що в них міститься чимало корисних речовин. А ми тільки цим кормом і годуємо їх завжди. Тому, для того щоб виростити і зберегти весь молодняк здоровим і міцним, його треба годувати домашнім комбікормом, рецепт якого написаний на упаковці *Аматор*. У ньому є всі потрібні вітаміни та мінерали для правильного розвитку молодого організму, завдяки цьому усі курчата виживають і в майбутньому стають здоровими несучками, що несуть багато яєць. Послухалася я тоді аматорщиків, і не пошкодувала, результат був відмінний. Ну, уявіть, яйця, сир, зелень дрібнити не треба, змішав сухі компоненти комбікорму і готово. Головне курчата всі живими залишилися, і виросли з них міцні несучки. Із сусідками поділилася, але вони якось відмовчалися. Але вже на наступний рік мої сусідоньки поміняли думку про вітамінно-мінеральну добавку *Аматор*. Чому? Зараз розповім.

Якось увечері, як звичайно, вийшла на вулицю, з сусідками посидіти, побалакати. Мова зайшла про майбутню покупку курчат. У нашому селі курчат завжди купують дуже рано, на початку березня. Обговорювали, як годувати, як утримувати, переживання свої висловлювали. Я нагадала, що минулої весни додавала до корму курчатам вітамінно-мінеральну добавку *Аматор* - курча, тільки не в той корм, яким звичайно годуємо курчат, а в правильний домашній комбікорм, зроблений своїми руками. **І всі курчата живі залишилися!** Отут моя сусідка заявляє, що вона теж не турбується, тому що торік годувала курчат готовим заводським комбікормом і жодне курча теж не здохло, і мороки менше, не треба купувати усі компоненти окремо, відміряти і змішувати. Усі зацікавилися, ціну запитали, виявляється, коштує готовий комбікорм чимало, 3 грн за кілограм. Я, звичайно, сказала, що це зайва витрата грошей. На що сусідка відповіла, що й *Аматор* коштує дорого, ще й усе для комбікорму купи, що теж обійдеться недешево. Я заперечити не могла, тому що навіть цін не пам'ятала. Ну, слово за слово і посперечалися ми з нею. Вирішила я довести, що вона зайві гроші витрачає на заводський комбікорм. Я буду все записувати, скільки витратила на корми за місяць, скільки з'їли курчата, і вона також пообіцяла так робити. Загалом, домовилися по 20 курчат взяти і через місяць розрахунки показати.

Перед тим як їхати на ринок за компонентами комбікорму, дістала упаковку *Аматор*-курча і порахувала, скільки і чого мені знадобиться на місяць для 20 курчат. За фахом я продавець, усе життя в торгівлі, так що рахувати вмію добре. Наступного дня поїхала до міста: у ветаптеці купила *Аматор*, на ринку кукурудзу, пшеницю, макуху соняшникову, рибне борошно, сухе молоко, крейду. І не забула записати, скільки за якою ціною я все купувала. Вийшло в мене всього 20 кілограмів. Приїхала додому, приготувала комбікорм і відправилася за курчатами, їх саме на продаж до магазину привезли. Купила 20 міцних, красивих курчат. Годувала їх правильним домашнім комбікормом, дотримувалася норми годівлі, воду змінювала, температуру підтримувала. Як і торік жодне курча не здохло. Хоча за це я не переживала, знала, що по-іншому не буде. Увечері виходила, як завжди, на лавочку посидіти. Тільки із сусідкою більше не розмовляла. На городі через сітку в землі копаємося, та мовчимо, ніяких розмов, як раніше. Незвично було, усе життя пліч-о-пліч, а тут, немов води у рот понабирали. Але робити нічого, суперечка є суперечкою. Минув місяць, стала я рахувати, скільки з'їли мої курчата, та в скільки мені це обійшлося. Значить так, що я купувала : кукурудзу - 4,2 кг по 30 копійок, пшениці - 10,8 кг по 60 копійок, макуху соняшникову - 3,2 кг по 40 копійок, рибне борошно - 1,3 кг по 7 грн, сухе молоко - 200 грам по 14 грн, крейду 200 грам по 3 грн, і *Аматора* я купила одну упаковку за 5,5 грн. Вийшло, що я витратила за місяць 27 гривень 02 копійки на корм моїм курчатам. Увечері на вулицю я йшла з розрахунками у зошиті. Почекала, поки усі зібралися, виклала розрахунки, дивлюся: сусідка моя почервоніла і показала свої. У неї троє курчат здохли, а 17, що залишилися з'їли 22 кг корму по 2,8 грн. Це вийшло на 61 гривню 60 копійок. Так іншого я і не очікувала, була упевнена, що виграю суперечку, тому що за той час, що купую Аматор, він мене жодного разу не підвів, ще допоміг суперечку виграти, і не залишитися у дурнях. **Спасибі *Аматору* за це!**

Усі відразу розпитувати стали: де *Аматор* купити можна, де компоненти комбікорму, а сусідка, що програла мені, цілий вечір мовчала і вже ідучи додому, визнала свою поразку, сказала, що наступного місяця буде годувати курчат з вітамінно-мінеральною добавкою *Аматор*.

Аматор знову довів, що людям, які виготовляють його, можна довіряти, вони роблять справді якісний продукт, такий потрібний нам, селянам. *Аматор* - **це** не тільки корисна вітамінно-мінеральна добавка для тварин, а ще й **економія грошей!** Мої сусіди зрозуміли це, і цього року теж по ринках і ветаптеках бігали, усе для домашнього комбікорму купували. Ніхто не пошкодував. А ви, якщо ще не купили *Аматор*, купуйте, він точно не підведе вас. Я і мої сусіди переконалися в цьому, і тепер без *Аматора* нікуди.

Шепитько О.С. *Запорізька обл.*

МАЄТЕ БАЖАННЯ — УСПІХУ ЗДОБУДЕТЕ

Ми з чоловіком прожили у місті 35 років. Чотири роки тому, не дочекавшись пенсії (я залишилась без роботи), вирішили переїхати до села. У нас була тільки пасіка — все інше для нас було новим. Город — 80 соток, старий сад, який майже не плодоносив. Почали з саду. Старі дерева зрізали, але залишили пеньки, на яких росли нові пагони. Через рік чоловік прищепив на ці пагони живці і майже всі вони прижилися. Завели курей, гусей, індиків.

Потім захотіли випробувати себе на більшому. Купили дві пари травоїдних в'єтнамських вислочеревих свиней. Привезли їх взимку малесенькими. Першій парі, яку придбали в Україні, було три тижні, другій, привезеній з Угорщини, — один місяць. Не маючи зовсім ніякого досвіду у цьому, було страшнувато, але цікавість перемогла. І, виявляється, якщо є бажання, то можна всьому навчитися і подолати всі труднощі.

Сіно в нас було заготовлене, а супчики варили з дерті (0,5 л на всіх). Коли настала весна, то стало веселіше. Ми давали поросятам кропиву, потім усі бур'яни, які виполювалися на городі. А коли з'явилися яблука, то для свинок — це справжні ласощі.

Влітку, коли дозрівають кабачки, згодовуємо, притрушуючи висівками. Пізніше так згодовуємо і гарбузи. Поросята дуже люблять моркву, кормові буряки, бурячиння. Із задоволенням їдять і варену картоплю, яку змішуємо з січкою зеленої люцерни, конюшини. Люблять пастися. Виводимо на пасовище дзвінком, потім також дзвінком кличемо до загону. У свиней обов'язково повинна бути чиста питна вода.

З ранньої весни і до пізньої осені свині живуть у загоні (4 сотки). Для них — це розкіш, а для нас полегшення, бо не треба прибирати. Паруються свинки десь із трьох місяців. Перший опорос був у 8 місяців, другий — у 13. Ці виводки ми продали, і таким чином повернули витрати в 10 разів. Третій опорос уже від трьох свиноматок ми залишили собі — кабанчиків — на відгодування (хочемо побачити на власні очі, який прибуток), а свинок — на маток.

Тепер, коли ми побачили, скільки їдять свині і птиця, то вирішили зменшити поголів'я птиці до мінімуму.

Якщо хтось зацікавиться, то ми можемо поділитися досвідом і поросятами.

В.Б. Кулик,
с. Юшки, Кагарлицький р-н, Київська обл.,
тел. 8 (066) 750-38-86; 8 (066) 760-19-49

САЛАТИ ЗБУДЖУЮТЬ АПЕТИТ

До редакції надійшов лист від Світлани Анатоліївни Пацук (с. Соснове Чернігівської області). Вона пише: "Хочу запропонувати читачам журналу кілька простих рецептів. Страви, приготовлені за цими рецептами, смачні. Вважаю, що жодне застілля не буває без салатів. Як і кожна господиня, я маю свої рецепти і хочу ними поділитися з читачами"

Ковбаса солодка

Салат "Весна"

Щоб приготувати салат, треба мати: пучечок редиски, 2 круто зварених яйця, пучечок зеленої цибулі. Для заправки — майонез, сметана або олія.

Редиску та цибулю ретельно вимити, дати стекти воді. Редиску нарізати кружальцями, цибулю та яйця дрібно посікти, все перемішати та заправити майонезом або будь-якою іншою заправкою.

Паштет "Вишуканий"

Щоб приготувати паштет, треба мати: 1 банку консервованої риби в олії, 1 цибулину, 1 морквину, 2 картоплини, 2 яйця.

Моркву, картоплю і яйця відварити і почистити. Потім пропустити через м'ясорубку разом з цибулею, консервами та 2 столовими ложками вершкового масла. Все треба посолити за смаком, заправити майонезом, ретельно вимішати та перекласти в салатницю.

Салат "Ніжність"

Щоб приготувати салат, треба мати: 200 г свинячого язика, 200 г крабових паличок, 4 яйця, 200 г свіжих огірків, жменьку родзинок, майонез. Відварений і очищений язик охолодити і нарізати соломкою. Круто зварені яйця та огірки також нарізати. Родзинки розпарити. Всі складові змішати, заправити майонезом і посолити за смаком.

Салат "Буряковий"

Столовий буряк червоного кольору треба зварити, охолодити, почистити і потерти на тертушці. Додати подрібнені ядра горіхів, пропущений через часникодавку часник і запарені родзинки. Заправити майонезом, посолити за смаком й перемішати. Пропорція складових салату залежить від смаків.

Салат "Екзотика"

Салат "Ліверний"

Пупки, печінку, сердечка будь-якої домашньої птиці зварити, нарізати соломкою й злегка підсмажити. Додати подрібнені варені яйця. Картоплю зварити, охолодити, нарізати шматочками.

Завчасно треба підготувати мариновану ріпчасту цибулю: почистити, помити, нарізати шматочками та замаринувати в оцті. Замариновану цибулю додати, перекласти в салатницю. Все заправити майонезом, посолити за смаком та ретельно вимішати.

Салат "Екзотика"

Треба мати такі продукти: 0,5 л консервованих білих грибів, 1 баночку консервованої кукурудзи, 1 маленьку головку капусти, 2 апельсина, майонез та сіль — за смаком.

Капусту нашаткувати, додати почищені і дрібно нарізані апельсини та кукурудзу (рідину відцідити). Білі гриби перед тим, як класти до салату, подрібнити. Перед подачею до столу всі складові посолити, заправити майонезом і добре вимішати.

Салат "Заморський"

Треба мати: 2 невеликі цибулини, 5 варених яєць, 1 баночку консервованої кукурудзи, 200 г крабових паличок, 1 склянку рису.

Цибулю очистити, вимити, подрібнити і замаринувати в оцті. Яйця натерти на тертушці. Крабові палички тоненько нарізати. Рис зварити до готовності й охолодити. Всі компоненти з'єднати, заправити майонезом і посолити за смаком.

Кожен салат прикрасити, як підкаже вам ваша фантазія, а навесні найкраще прикрашати салати кружальцями редиски, огірків та подрібненою зеленню цибулі, кропу, петрушки.

Грінки "Їжачки"

Треба мати: один батон, 200 г вершкового масла, 1 оселедець, 1 яблуко, 1 варену морквинку, 1 плавлений сирок, 1 баночку паштету.

Яблуко та моркву почистити. Оселедець почистити та видалити з нього кістки. Яблуко, моркву, оселедець та плавлений сирок пропустити через м'ясорубку. До отриманого фаршу додати 2—3 столові ложки майонезу і добре вимішати. Батон нарізати скибочками, кожну скибочку намастити маслом. На одну половину викласти паштет, а на другу гіркою викласти приготовлену суміш. "Очі" їжачкам зробити із маслинок, а ніс — із шматочка помідора.

Салат "Заморський"

А на десерт пропоную смачненький тортик.

"Холодна фантазія"

Треба мати: 3 пачки різнокольорового желе, 1 літр сметани, 1,5 склянки цукру, 400 г печива крекер, 25 г желатину.

Желе приготувати за інструкцією, яка є на упаковці. Коли желе охолоне, його треба трохи підморозити у морозильній камері. Желатин залити 10 столовими ложками холодної кип'яченої води і залишити, щоб набухав 30—40 хв. А тим часом сметану збити з цукром, додати подрібнене печиво. Готове желе нарізати кубиками. Коли мине 30—40 хв., желатин треба підігріти до повного розчинення. Охолодити до кімнатної температури.

Усі складові перемішати, викласти у форму для тортів та поставити десерт у холодне місце, щоб охолов. Прикрасити за смаком ягодами суниці, шматочками мармеладу тощо.

Смачного Вам!

"Мені подобається у журналі "Дім, сад, город" рубрика "Господиня". Я дуже люблю готувати і придумувати рецепти різних страв. Особливо солодощів.

З повагою до читачів журналу Іра", — так написано в листі, який надійшов із смт Вендичани Могилів-Подільського району Вінницької області.

Ковбаса солодка

Треба мати: 400 г печива (2 пачки), 100 г вершкового масла, 1 банку згущеного молока, 300 г ядер грецьких горіхів, 2 чайні ложечки порошку какао.

Печиво поламати і пропустити через м'ясорубку, потім викласти у глибоку салатницю. Додати розм'якшене вершкове масло та банку згущеного молока. Ядра грецьких горіхів підсмажити, а потім дрібно посікти. Усі складові ретельно перемішати, отриманій масі надати форму ковбаси, загорнути у вощений папір або в спеціальний (для харчових продуктів) целофан і витримати в холодильнику. Перед подачею до столу нарізати скибочками.

Апельсин у шоколаді

Треба мати: апельсин, 100 г шоколаду, 1 склянку ядер грецьких горіхів. Апельсин очистити від шкірки і розділити на часточки. Шоколад розтопити на водяній бані до рідкого стану. Ядра грецького горіха підсмажити і якомога дрібніше посікти. Часточки апельсина треба занурити у шоколад, а потім обкачати у горіхах. Викласти на блюдо і поставити до холодильника. Коли шоколад затвердне, десерт готовий до вживання.

Морозиво

Треба мати: 8 яєчних білків, 2—3 склянки цукру, 2 столові ложки какао. Всі складові збити міксером. Додати 1 пачечку завчасно розмоченого желатину. Збити все разом. Вилити у форму, на дні якої розтоплено плитку шоколаду (100 г). Перед вживанням морозиво має бути у морозильній камері 12 год.

РЕКЛАМА ЛІКАРСЬКОГО ПРЕПАРАТУ

Дачна аптечка

Дачні травми – чим допомогти?

З таким запитанням ми звернулися до дільничного лікаря-терапевта Марущак Ольги Миколаївни.

О.М.: – В моїй практиці це дійсно актуальне питання, адже весна та початок літа – найважливіші пори року для селян і дачників, а робота на присадибних ділянках і городах завжди пов'язана з травмами. Мало кому вдається цього уникнути. На жаль, дуже часто трудовий ентузіазм перемагає обачність, і тоді неминучі наслідки – забиття, розтяги, вивихи, синці та набряки. І саме зараз таких скарг побільшало.

***Кореcп.:** – Без сумніву, деякі травматичні ушкодження потребують лікарської допомоги. А що можна порекомендувати нашим читачам у разі самостійного знеболювання незначних травматичних наслідків?*

О.М.: – Найкращим і найефективнішим у цьому випадку визнане комбіноване застосування декількох засобів – знеболювальних, протизапальних та таких, які чинять венотонізуючу і протинабрякову дію. В своїй практиці я використовую **Індовазин® гель**, до речі, чи не єдиний в Україні комбінований препарат, що має одразу всі ці терапевтичні ефекти. Фармакологічну ефективність **Індовазину** забезпечує оптимально підібрана терапевтична доза діючих речовин, а саме поєднання індометацину та троксерутину, які, з одного боку, знімають біль та запалення при забиттях, травмах та розтягах, а з іншого – швидко усувають набряки, гематоми, синці, значно зменшуючи проникливість та ламкість капілярів, зміцнюючи судинну стінку та покращуючи мікроциркуляцію. Тому я вважаю, що мати **Індовазин® гель** в дачній аптечці – ідеальне рішення, щоб самостійно позбутися негативних больових наслідків активної праці та відпочинку на присадибних ділянках.

Ви зі мною погодитесь, що дуже важливий фактор для місцевих знеболювальних – це ціна. **Індовазин® гель** коштує десь близько 10 грн., але великої туби 45 г моїм пацієнтам вистачає надовго завдяки простому і економному використанню: згідно потреби 1-2 см гелю втирають в ураженні ділянки шкіри 3-4 рази на добу, а виражений знеболювальний та протинабряковий ефект спостерігається вже на 2-3-й день.

За додатковою інформацією звертайтеся за безкоштовним телефоном **8-800-500-24-30**.

Лікарський засіб, р. п. МОЗ України № UA/0400/01/01 від 10.01.04.
Виробник – Балканфарма-Троян АД, власність корпорації АТ Актавіс.
Перед застосуванням обов'язково ознайомтеся з інструкцією та проконсультуйтеся з лікарем. Зберігайте в недоступному для дітей місці.

У номері:

Щедра грядка
Капуста Л. Огірки на різні смаки 4
Сопронюк М.В. Сподобалися китайські огірки 5
Савенко Н.М. Екзоти з родини гарбузових 6
Карпич Б.О. Гриби на дачі 7
Нерівний Л.М. Город без бур'янів 8
Седнєв В.В. Біогумус — альтернатива хімічним добривам 9

Ходімте в сад
Поліщук Є.І. Садіть дерен повсюдно 14
Толстой В.Г. Яблуня на горобині 15
Цибульник С.М. Ловильні пояси ефективні впродовж всього літа 16
Безкоштовна вкладка "Господар" (журнал у журналі) 17-32

З поля, з лісу, з лугу
Смілянець Н.М. Первоцвіт — примула 33

Домашня ферма
Волинець Л.К. Відгодівля свиней у присадибних господарствах 34
Нарожний П.А., Івашков П.І. Запобігання хворобам свиней у домашніх умовах 35
Куштенко І. Поросята — хижаки 36
Яценко В.А. Я вирощую корейських свиней 37
К.В. Ось так я утримую вухастих 38
Поперечна Т. Кози — вигідні тварини 40
Боцуляк Н.Я. Післяпологовий парез — хвороба небезпечна, але виліковна 41
Кулик В.Б. Маєте бажання — успіху здобудете 43
Конкурс "Господиня 2006" 44

„ДІМ, САД, ГОРОД"
виробничо-практичний журнал
№5, травень, 2006 р.
Головний редактор — **М.І. Халимоненко**
Головний художник — **Т.П. Колодницька**
Заступники головного редактора **Б.К. Донгаш, І.Ф. Куштенко**
Зав.відділами **А.М.Капітульська, О.В.Кисленко**
Літературний редактор — **М.П.Чернецька**
Дизайн, верстка — **В.В. Дубчак**
Комерційний директор **Г.А.Донець, тел. 292-90-45**
Реклама **В.В.Пацера, тел. 292-90-49**
Оголошення **О.К.Шевченко, тел. 292-95-11**
E-mail:reclama@dimsadgorod.com
Розповсюдження, маркетинг **Т.І.Лазебник, тел.292-94-60**
E-mail: lazebnik@dimsadgorod.com
www.dimsadgorod.com

Видання зареєстровано, серія КВ, № 3536 від 3.10.98
Підписано до друку 30.03.2006 р.
Загальний тираж 143 134 прим.
Ціна договірна.

Адреса редакції та видавця: вул. Краківська, 20, Київ-94, 02094.
Тел. (044) 292-95-13
E-mail: dsg@dimsadgorod.com

Комп'ютерний набір, верстку зроблено у редакції журналу «Дім, сад, город».
Надруковано у друкарні ТОВ «Новий друк».
м., Київ, вул. Магнітогорська, 1.
Тел.: (044) 559-73-19;
тел./факс: (044) 292-80-50.

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

УСІ ТЕЛЕФОННІ НОМЕРИ РЕДАКЦІЇ, ЩО РАНІШЕ ПОЧИНАЛИСЯ ЦИФРАМИ 552, З 22 ЛЮТОГО ЗАМІНЕНІ НА 292.

Передплатні індекси комплектів журналів у складі:

«Дім, сад, город» + «Виноград. Вино» — **22430**.
«Дім, сад, город» + «Квіти України» — **22431**.
«Дім, сад, город» + «Яблунька» — **22432**.
«Дім, сад, город» + «Будьмо здорові» — **22433**.
«Дім, сад, город» + «Пасіка» — **22434**.
«Дім, сад, город» + «Наш дім» — **21871**.
«Дім, сад, город» + «Бібліотека «Дім, сад, город» — **21869**.
«Дім, сад, город» + «Календар садівника і городника» — **90245**.

На першій сторінці обкладинки: Левчук Ліля із с. Бутковичі Іванківського р-ну Волинської обл. Фото надіслане на фотоконкурс "Наша родина"

Індекс 74142

Передплачуйте наші видання!

Всеукраїнський щомісячний виробничо-практичний журнал

Дім, сад, город

Журнал "Дім, сад, город" видається з 1989 року. Найпопулярніше в Україні, справді народне видання для всіх, чиє життя і праця пов'язані із землею.

Журнал "Дім, сад, город" (укр.). Передплатний індекс 74142

Журнал "Дом, сад, огород" (рос.). Передплатний індекс 22429

"Будьмо здорові" — щомісячне видання з проблем охорони здоров'я. Публікації медиків-практиків, діячів української та світової медичної науки, досвід народних цілителів і травознаїв.

Передплатний індекс 74063

"Пасіка" — українсько-чеський щомісячник з практичними порадами як для досвідчених бджолярів, так і для початківців. Вміщує багато корисної та цікавої інформації стосовно використання цілющих властивостей меду.

Передплатний індекс 74429

"Квіти України" — єдине в Україні спеціалізоване ілюстроване видання для квітникарів. Рекомендації досвідчених фахівців стосовно ведення всіх галузей квітникарства, розповіді про кращі сорти квітів, ботанічні сади, публікації відомих селекціонерів.

Передплатний індекс 74275

"Виноград. Вино" — журнал для виноградарів-любителів і професіоналів. Розповіді про випробувані та нові сорти винограду, поради щодо боротьби з хворобами і шкідниками, рецепти виготовлення найрізноманітніших вин.

Передплатний індекс 40305

"Наш дім" — незамінне видання для всіх, хто хоче спорудити і кваліфіковано облаштувати оселю.

Передплатний індекс 74453

"Туризм сільський зелений" — щоквартальне видання для всіх, хто бажає відпочити в сільській місцевості або надати свою садибу для відпочинку. Досвід в цій галузі інших країн.

Передплатний індекс 40307

"Чумацький шлях" — для тих, хто цікавиться історією, культурою, звичаями народів світу. Подорожі, пригоди, знахідки.

Корисний для вчителів, студентів, школярів.

Передплатний індекс 22436

"Календар садівника і городника" — журнал, який порадить садівникам і городникам, у які строки найкраще проводити ті чи інші роботи, яким сортам віддати перевагу, як захистити насадження від шкідників і хвороб.

Передплатний індекс 30203

"Яблунька" — багатоілюстроване видання для дошкільнят і школярів. Цікаво, захоплююче розповідає про таємниці природи, походження тварин, рослин. Флористика, казки, легенди, дитяча пошта, конкурси, вікторини, ігрові завдання, призи.

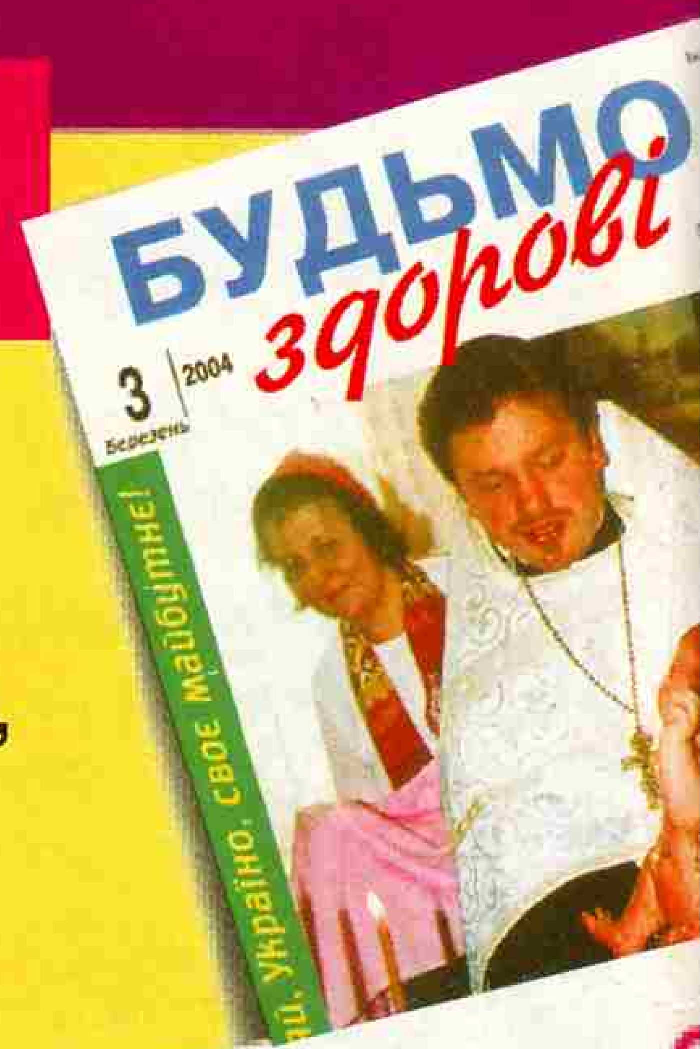
Передплатний індекс 40306

"Яблунька" з двомісячним додатком **"Чарівна казка"**.

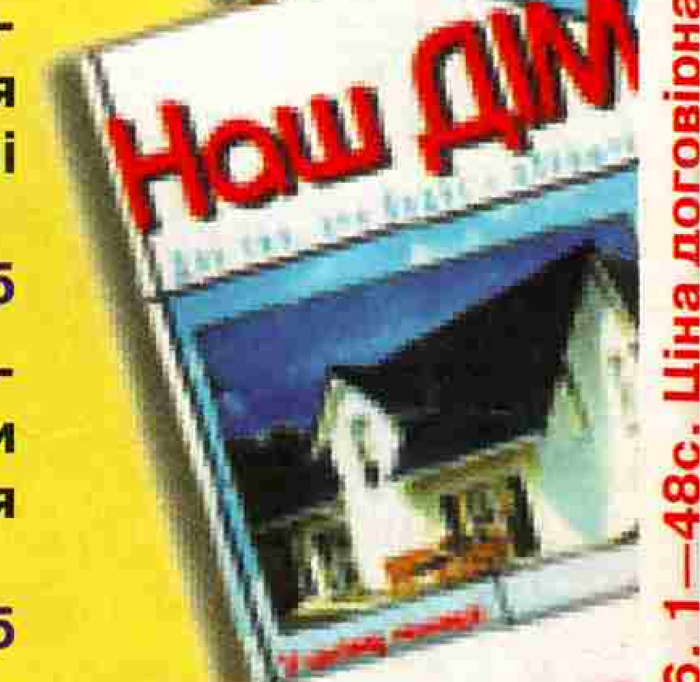
Передплатний індекс 21870

Усі наші видання можна передплатити з будь-якого наступного місяця поточного року в усіх відділеннях зв'язку України

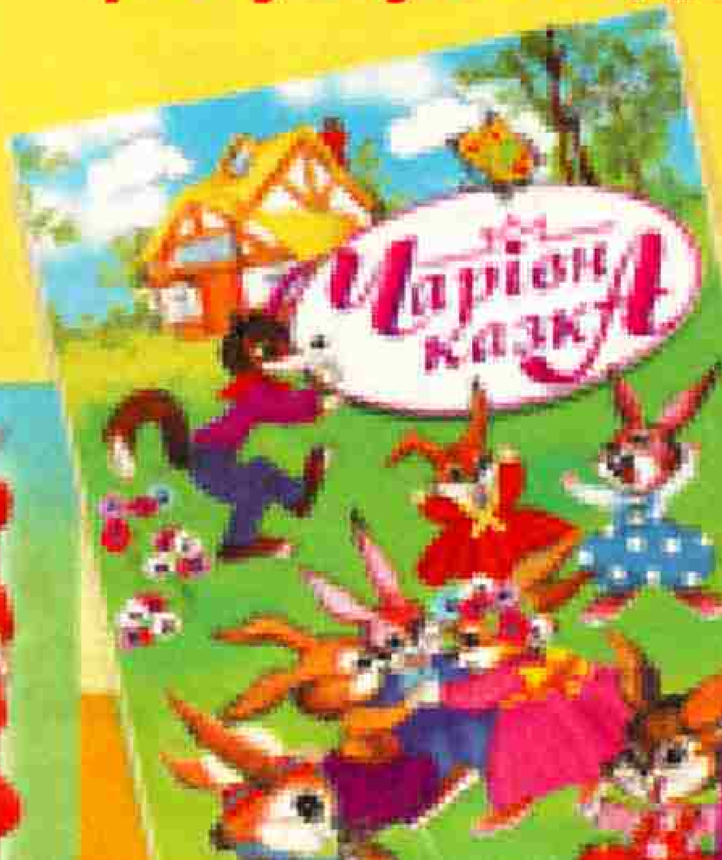

ISSN 1814—4357 Дім. сад. город. №5. 2006. 1—48с. Ціна договірна.